

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Huday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1909. márcz. 7. d. e. 10 órakor. Szesztermelők Orsz. Egyesületének közgyűlése.
- " " 10. d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.
- " " 11. d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.
- " " 12. d. e. 10 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.
- " " 12. d. u. 4 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazdasági szakosztályának

1909. évi márczius hó 10-én (szerda) d. u. 4 órakor a „Köztelek” nagytermében tartandó ülésére.

Tárgy:

Urbanovich Tihmér dr. felolvasása a MÁV. tarifapolitikájáról.

Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1909. évi márczius hó 11-én (csütörtökön) d. u. 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Tárgy:

A takarmányok minőségeinek és víztartalmának befolyása a tej mennyiségére és minőségére. (Előadó Zaitsehek Arthur dr. kir. vegyész.)

Teleki Arvéd gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgatóválasztmányának ugysis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1909. évi márcz. hó 12-én, pénteken d. e. 10 órakor a „Köztelek” székházának (IX., Köztelek-utca 8.) dísztermében tartandó

I. rendes ülésére.

Tárgyak:

1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. Szövetségi tagsági ügyek.
4. Földmivvelésügyi miniszter leirata a szövetség államsegélyének felemelése tárgyában.
5. Román szerződés ügye és állásfoglalás a szerb szerződési provizórium meghosszabbításával, valamint Szerbiának esetleg teendő gazdasági engedményekkel szemben.
6. Folyó ügyek.

A közgazdasági szakosztály javaslatai:

- a) A parcellázásokról.
- b) Állásfoglalás a jegybankkérdésben és a mezőgazdasági hitel igényei tárgyában.
- c) Cs. Lázár László indítványa a mezőgazdasági cselédeknek adandó utazási kedvezmény tárgyában.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatai:

- a) A havasi legelők kihasználása tárgyában.
- b) Tanácshatározat a vásárügy törvényes rendezése tárgyában hozott szakosztályi határozat részleges módosításáról.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai:

- a) Jelentés a közbelki és vidéki gazdasági előadásokról.
- b) Jelentés a Simonyák-alap kamatainak felhasználásáról.

c) Állásfoglalás a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Az ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály javaslatai:

- a) A mértékek használatáról és ellenőrzéséről szóló törvény és végrehajtási rendelet intézkedései.
- b) Söriparunk fejlesztésének feltételei.
- c) Földmivvelésügyi miniszter leirata a száritott szeszmoslók kivételének engedélyezése ellen hozzá és a pénzügyminiszterhez intézett tiltakozó felterjesztésre.

A dohánytermesztési bizottság javaslata:

Az 1910/12. évekre megállapítandó dohánytermesztési szabályok és árak tárgyában.

Tudomásul veendő.

- a) Földmivvelésügyi miniszter leirata a piruszalóniki vasutvonal kiépítése tárgyában.
- b) Földmivvelésügyi miniszter leirata a termelőknek a hadseregellátásban való oktatására szolgáló tanfolyam megtartása tárgyában.
- c) Földmivvelésügyi miniszter az ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály költségeihez évi 2000 koronával járul.
- d) Földmivvelésügyi miniszter a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet működését támogató magyar bizottságba állandó tagul Rubinek Gyula igazgatót küldi ki.
- e) Földmivvelésügyi miniszter az 1895. évi XLVI. t.-cz. alapján szervezett állandó felülbíró tanács tagjává 3 évre szövetségi titkár nevezi ki.
- f) Felterjesztés a földmivvelésügyi miniszterhez a műtrágyaszállítmányok mintavételének szabályozása tárgyában.
- g) Földmivvelésügyi és kereskedelemügyi miniszterek válaszeiratai a gazdasági egyesületi elnökök és titkárok részére a decemberi közgyűlés határozatából kérelmezett vasuti jegyek ügyében.
- h) Kereskedelemügyi miniszter válaszeirata a vasuti díjszabás módosítása tárgyában.

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK MAGYAR

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása.

Mai számunk 48 oldal.

- i) Kereskedelemügyi miniszter válaszeirata a vetőmagvak kedvezményes szállítása tárgyában.
 j) Kereskedelemügyi miniszter válaszeirata a vasuti tarifák reformja ügyében.
 k) Kereskedelemügyi miniszter két rendbeli leirata a keskenyvágányú vasutak szabványosítása és nyomtávolsága tárgyában.
 l) Kereskedelemügyi miniszter leirata a száritott czukorrépszületnek Zimonyon át való kedvezményes szállítása tárgyában.
 m) Kereskedelemügyi miniszter leirata az új tengeri vasuti szállítása tárgyában.
 n) Kereskedelemügyi miniszter leirata a vizi-versenynek kitett viszonylatok kedvezményes gabonatarifái tárgyában.
 o) Képviselő a birtokforgalmi statisztikai adatgyűjtés tárgyában tartott miniszteri ankétén.
 p) Képviselő a Magyar Technikai Muzeum előkészítésére szervezett bizottságban.
 q) Angolországi hivatalos köszönő átiratok.
 r) Csekonics Endre gróf üdvözlése gazd. egyleti elnökségének negyedszázados évfordulóján és a jubiláns köszönő levele.
 s) Képviselő a német Bund der Landwirte ezidei berlini közgyűlésén.
 t) A Magyar Tudományos Akadémia felkérése a Forster-féle pályadíj bíráló-bizottságába kiküldetett Kerpely Kálmán.
 u) Képviselő a korpá tőzsdei árjegyzése tárgyában tartott szakértekezleten.
 v) Osztrák-Magyar Bank a kinevezett váltóbírálok névsorát közli.
 z) Győri és győrszigeti olajgyáraknak a tengerentuli lenmagbehozatal fuvardíjkedvezményére vonatkozó kérelme.

Budapest, 1909 február 24.

Bujanovics Sándor s. k.,
alelnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának

1909 márczius 12-én (pénteken) d. u. 4 órakor a „Köztelek” székházának (Köztelek-utca 8.) disztermében tartandó rendes ülésére.

Tárgyak:

- A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
- Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
- Tagsági ügyek:
 - új tagok felvétele;
 - kilépő s elhunyt tagok törlése.
- Tanács javaslatai:
 - Az elnökválasztó közgyűlés összehívása;
 - A Csáky Petronella-féle ösztöndíjakra való kijelölés;
 - jelentés a székesfővárosi állatvásár-pénztár múlt évi működéséről;
 - a „Köztelek” sajtóbiztosítéka tárgyában.
- Folyó ügyek.

Budapest, 1909 február 25.

Bujanovics Sándor s. k.,
alelnök.

Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-Társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XLI. sz. vásár márczius 28., 29. és 30-án, a második tavaszi XLII. sz. vásár április hó 25., 26. és 27-én. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottságok végzik. Az első vásár bejelentési határideje márczius 17-én, a második vásáráprilis 14-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentő-lapokon lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-ut 7.) küld meg.

A román és a szerb szerződés.

Bosznának és Hercegovinának jórészt — elismerjük — kényszerűségből történt, de kellőleg elő nem készített és a darázs-fészekbe markoló gyermek megfontolásával végrehajtott annexiója egyszerre napirendre hozta és politikánk homlokterébe tolt a egész Balkán-kérdést, a maga sokféle megoldatlan és szinte megoldhatatlan bonyodalmával, az európai békét fenyegető veszedelmével. A Balkánon közvetlenül vagy közvetve érdekelt hatalmak sorakozása és diplomáciai akeziója világosan mutatja, hogy Németországot kivéve politikailag teljesen el vagyunk szigetelve és hogyha valami megátalhatja Európa lángbaborulását, úgy az éppen csak a velünk szövetséges Németbirodalom imponáló hadi készütsége. Arról, hogy a Balkán-kérdésnek éppen most és ilyen formában való feltevése, általában pedig két balkezü külügyi kormányzatunk keleti politikája mily elbíráls alá esik, lehetne vitakozni. Ámde ha valaki a vízbe pottyant, első dolga az, hogy kiúszson, nem pedig, hogy azon elmélkedjék, helyes volt-e a víz partjára mennie. A magyar-osztrák kettős monarchiának is azon kell lennie, hogy a jelenlegi lehetetlen helyzetből olyan kivezető utat találjon, amely egyrészt a békének, másrészt a két birodalom nagyhatalmi tekintélyének csorbitatlan megóvását lehetővé teszi. Szerbia és Montenegró merész fellépése s a kétszínű orosz politika intrikáiból eredő bonyodalmak Románországnak jelentékeny taktikai előnyt biztosítottak velünk folyamatban levő kereskedelmi szerződéses tárgyalásai során. Annak a belátása ugyanis, hogy nem volna czélszerű valamennyi Balkán-állammal egyszerre perbe szállani, a politikai óvatosság kérdésévé tette közülük legalább egy jóbarátnak a magunk részére való biztosítását. Románországot ezt a helyzetet nyomban felismerte és kellő ügyesség-

gel igyekszik is a maga javára hasznosítani. Ez a rövid historikuma annak, hogy Románország egyszerre fokozott igényekkel léphetett fel és mint jóbarát, persze még többet követel magának, mint amennyit az ellenséges indultu szerbeknek — eléggé könnyelmű módon — a múlt ősszel megadtunk. A legutóbbi bécsi miniszteri tanácskozáson ismét újabb engedményeknek az alkudozásba való belevonásáról volt szó és úgy látszik, hogy a román kormány evés közben kezd megjönni az étvágya. Ugy hírlik, hogy Románország máris ígéretet kapott külügyi kormányzatunktól a Szerbiának engedélyezett sertéshusbehozatali kontingensnél nagyobb számú sertés, valamint 100 ezer darab juh husának behozatalára, de ezenkívül még a marhkontingens felemelését és a bárczás juh-legeltetés engedélyének felújítását is követeli, sőt a bécsi felhivatalos sajtó már kezd is e követelések mellett hangulatot csinálni.

Amidőn az utóbbi kívánság ellen hazai állatállományunknak a Balkán felől behurcolható vészektől való megóvása érdekében, tisztán állategészségügyi szempontból, tiltakozunk és a leg-erélyesebben követeljük, hogy az állategészségügyi határozat védőbástyáján semmiféle rést se üssenek, nyomatékka kell egyuttal rámutatnunk arra a veszedelemre, amely ily nagymennyiségű husbehozatalnak engedélyezésével a hazai mezőgazdaságnak a magunk portáján öldöklő és árcsökkenő versenyt támasztván, agrárvámvédelmünket teljesen áttörné és szükségképpen súlyos válság elé sodorná amugy is mostoha viszonyokkal küzködő mezőgazdaságunkat.

Természetesen nagymértékben fokozná a helyzet nehézségét, sőt egyenesen katasztrófa elé vinné állattenyésztésünket, ha a tervezett kedvezményeknek Románország részére való megadását a magyar és osztrák kormány sem hozná — úgy, mint mi már hónapok óta hangoztatjuk — feltétlen junktimba a folyó hó 31-én lejáró szerb szerződési provizórium teljes és végleges megszüntetésével. Nem is szólva a diplomáciai tárgyalások során Orosz- és Franciaország részéről Szerbiával szemben ismételt hangoztatott és mindedig erélyesen meg nem czáfolt sejtetésekről, mintha a magyar-osztrák monarchia hajlandó volna a békét Szerbiától újabb gazdasági engedmények árán megvásárolni, tehát a hazai mezőgazdaság rovására háboru és vereség nélkül szegyenletes hadisarczot vállalni, ami még feltevésnek is annyira botor, hogy a felháborodás viharának kellene elsöpörnie az ilyen rögeszmével előállani merészkedő külügyminisztert.

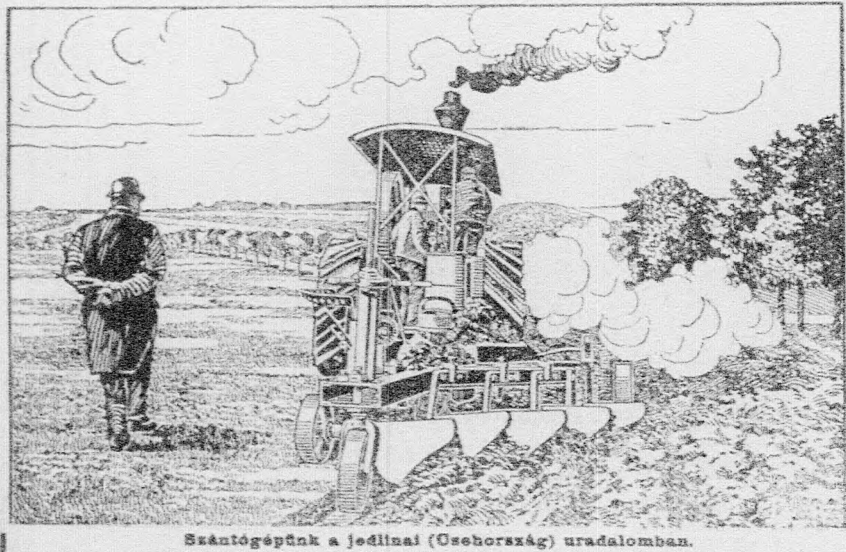
Az OMGE. egyesült nagyfontosságú elhatározta f. hó 3-ik kérdést a jövő péntek napirendjére tölés érdekeinek érvényes mozzalmat indit és emeli tiltakozó szav román szerződésben ményeknek a minim szerb kereskedelmi lejártával való feltét újabb, Szerbia magjesen megokolatlan ményeknek engedély.

Hogy ez az állat-közönség teljesen megnyilatkozása, ar zánk érkező levél kiváló tolnamegyei hivatkozunk, mely a veszedelemre, hoi kai szempontokból legfontosabb gazd és az országot fait hogy a nagyhatalm szükségességére h miatt rossz román szabb szerb szerz meg hivatkozott „aligha hihető, mi attól függene, vaj sági terményei mi be hozzánk s ho csak a magyar ga Reméljük, hogy lesz ezuttal elegen jól felfogott érdek zésére és a gazda egyöntetű fellépés nyolni fogja olyan megállapodások l gazdaságunkra ne

Eg

(Gabonapiaczi szeml piacról. — Az O M szerda az értékt

Hetek és hóna összeszedve a kö zeteközi gabonapia némi fordulatot v abban az utjában lása mellett termé ezen erőlködése a járt eredménynye

Szántógépnök a jedlnai (Osehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(1 ölet fogó 7-vasu ekével). Egyedüli gyártója

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, V., Váci-ut 19.

Csokély befektetés! Olcsó üzem! Tökéletes munka!

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

KO
Spritzboge
asztali-

BÁRD
Budapes
Telefon 16-2

Az OMGE. egyesületi tanácsa a veszélyeztetett nagyfontosságú érdekekre való tekintettel elhatározta f. hó 3-iki ülésében, hogy e sürgős kérdést a jövő pénteki igazgató-választmányi ülés napirendjére tűzi, a mezőgazdaság jogos érdekeinek érvényesítése érdekében országos mozgalmat indít és még az utolsó órában fel-emeli tiltakozó szavát, erőlyesen követelvé a román szerződésben nyújtandó gazdasági kedvezményeknek a minimumra való leszorítását és a szerb kereskedelmi szerződésnek a provizórium lejártával való feltétlen elejtését, nem pedig még újabb, Szerbia magatartása folytán valóban teljesen megokolatlan és meg nem érdemelt kedvezményeknek engedélyezését.

Hogy ez az állásfoglalás a magyar gazdaságközönség teljesen egyértelmű felfogásának hű megnyilatkozása, annak bizonyosságául a sok hozzászóló levél közül csak egy előkelő és kiváló tolnamegyei gazdának felszólalására hivatkozunk, mely igen helyesen mutat rá arra a veszedelemre, hogy diplomáciánk külpolitikai szempontokból esetleg ismét hajlandó lesz legfontosabb gazdasági érdekeinket feláldozni és az országot fajt accompli elé állítani, úgy hogy a nagyhatalmak pressziójára és a béke szükségességére hivatkozva a politikai okok miatt rossz román szerződés mellé még rosszabb szerb szerződést is reánk erőszakolna. Amit persze holnap a török, holnapután a bolgár szerződés követne. Pedig találóan jegyzi meg hivatkozott illusztris gazdatársunk, hogy „aligha hihető, mintha a világbéke fenntartása attól függene, vajjon Szerbiának egyes gazdasági terményei minő kedvezményekkel jöhetnek be hozzánk s hogy a világbéke árát éppen csak a magyar gazdának kellene megfizetnie”.

Reméljük, hogy a magyar gazdaságközönségben lesz ezuttal elegendő erő és összetartás a maga jól felfogott érdekeinek hathatós megvédelmezésére és a gazdasági egyesületek sorakozását, egyöntetű fellépésünket a kormány is méltányolni fogja olyan külkereskedelmi szerződéses megállapodások létesítésével, amelyek mezőgazdaságunkra nem zudítanak katasztrófát.

M. E. dr.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Takarmányosság. — A pénzpiacról. — Az O. M. B. ultimó kimutatása. — Fekete szerda az értéktőzsdén. — Szerbia követelése.)

Hetek és hónapok óta fárad minden erejét összeszedve a kontremin azon, hogy a nemzetközi gabonapiac tartósan szilárd irányzatába némi fordulatot vigyen és megállítsa a hausset abban az útjában, amelyet a viszonyok alakulása mellett természetesen követ. A kontremin ezen erőlködése azonban mind a mai napig nem járt eredménnyel, mert még csak annyit sem

tudott elérni, hogy a gabonaárakulakulás egy szívonalon megállapodjék. A nemzetközi gabonapiac árakulakulásaira befolyást gyakorló körülmények olyanok, hogy azoknak árszilárdító hatása el nem sikkasztható.

Hazai gabonapiacunk nagyjából alkalmazkodik a nemzetközi gabonapiac árakulakulásához. Hangsúlyoznunk kell, hogy csak nagyjából, mivel — amint az e heti külső és belső politikai események nyomán tapasztalható volt — a spekulatív irány hamar felülkerekedik és a realisabb árakulakulásnak kerékkötőjévé válik. A lefolyt héten volt alkalmunk ezt látni, amidőn f. hó 2-án egyszerre tetemes árhanyatlás állott be annak dacára, hogy a külföldi árakulakulás impulzust nem adott hozzá és a mi viszonyaink sem olyanok, hogy okunk lenne egyszerre lebecsülni értékében azt a csekély gabonakészletünket, amely itt-ott, elvétve még található.

Az árhanyatlást spekulatív kezek idézték elő. Azt híresztelték a tőzsdén, hogy — a szerbek békésebb hangulatban lévén Oroszország habozása folytán — Szerbia leszerelése bizonyos és Magyarország és Ausztria ennek ellenértékül gazdasági engedményeket tesz, amely abból áll majd, hogy megengedjük a szerb gabona- és állatbehozatalt vámmentesen, vagy egy minimális vámtétel mellett. A tőzsde látogatói és üzletemberei között amily mértékben otthonos a legnagyobb fokú raffineria, oly mértékben feltalálható egy bizonyos gyermeteg naivság is, mert másképpen nem magyarázható meg az, hogy egy ilyen nyilvánvalóan megtévesztésre készült mesének hogy lehetett annyi hívője és hogy építhetett erre annyi gondolkodó elme? Elképzelhető az, hogy mi Szerbia lecsendesítésére odadobjuk és kiszolgáltatassuk egész mezőgazdaságunkat? Mert egy olyan fennebb érintett gazdasági engedmény mást nem jelentene, mint mezőgazdaságunk teljes romlását.

Természetesen az ilyen együgyű mese nyomán fakadt árhanyatlás nem állhatott egy napnál tovább fenn. Ma már nyoma sincsen az árhanyatlásnak, sőt a hausse a legnagyobb mértékben tört előtérbe, melynek tudatában az árubirtokosok oly tartózkodóak lettek, hogy 10—20 filléres métermázsankénti árjavulás mellett is csak mérsékeltlen kerül forgalomba gabona és a malmok óvatos kereslete még így is nagyobb, mint a kínálat. A hajózás megnyitja küszöbön van, meglátjuk majd ekkor, hogy hol van az a sok buza, amelyet a kontremin oly biztosra vesz tavaszra, de amely eddig nem volt feltalálható sehol, dacára annak, hogy ma a gabonaárak nem kedvezőtlenek.

Mennél jobban közeledünk a tavasz felé, annál inkább előtérbe nyomul a takarmányosság. A télen még valahogyan csak eltengődött a jószág, ma azonban már annyira fogytán van mindenféle takarmányemű, hogy igazán nyílt kérdés, mivel fogják gazdáink kihuzni a takarmányozást, amíg zöldtakarmányról is lehet gondoskodni. Rendkívüli szűk takarmánytermésünk csak most tűnik ki a maga teljes valóságában. Vannak vidékek, ahol a gazdák már minden elképzelhetőt feltakarmányoztak, sőt olvashattuk a napilapokban, hogy Bereg megyében a házfe-

délül szolgáló zsupszalma is apródonként a jászolba került — s most, amidőn a tavaszi erősebb munkaidő közeledtével az igásmarhát igazán jó takarmánnyal kellene ellátni, nincsen annyi takarmány sem, amennyi a tengődéshez szükséges. Hogy mennyire szűkben vagyunk a takarmánynak, azt mi sem igazolja jobban, minthogy a hadvezetőség nem tudott magának a múlt héten 200 vagon szénát biztosítani idehaza, hanem Nemetországba kellett fordulni a szükséges takarmánymennyiségért.

A pénzbörség és alacsony magánkamatláb előreláthatólag még jó ideig éreztetni fogja hatását s a pénzpiac helyzete a külpolitikai bonyodalmak kedvező megoldása esetén kell, hogy lényeges javulást, élénkületet mutasson. Az O. M. B. kimutatása a februári ultimóról ily változás előjeleiből még mit sem tükröz vissza, amely negatív eredményben természetesen az egymást kergető háborus híreknek is jelentékeny részük van. A jegybank jelentése szerint a váltótárca mindössze 607 millióval növekedett, szemben a tavalyi 94 millió gyaratódással. Az adómentes bankjegytartalék 824 millió, vagyis 14 millióval mulja felül a tavaly ilyenkor kimutatott tartalékot. A nemesércztartalék meghaladja az 1600 milliót s a múlt évvel szemben 122 milliónyi gyarapodást tüntet fel. A bankkamatláb leszállításáról semmi hír.

Az értékpapirpiac erős árhullámzások (általában igen alacsony árfolyamok mellett) napirenden vannak, mert a spekuláció az általános üzletlenség közepette kénye-kedve szerint veri fel vagy le az árat, hogy az ilyen árfolyamkülönbségekkel eléggé tetemes illetékelen hasznot vágjon zsebre. Hogy mennyire feszült és izzó a tőzsde levegője, azt legjobban bizonyítja a f. hó 3-iki nagy deroute, amelyet egy a szerbek makacskodásáról szóló, utóbb tévesnek bizonyult felhivatalos távirat idézett elő s amely óriási pusztítást vitt véghez a legjobb értékek árfolyamának hirtelen 5—7—9—10 koronás lemorzsolásával. Másnapra megszűnt ugyan a pánik és a piacra dobott papirosok lassankint újból vevőre találtak, de azért ezt a fekete szerdát a maga fejvesztett fel-fordulásával sokan jó időre meg fogják maguknak jegyezni. — Hasonló izgalom támadt a bécsi értéktőzsdén és a Szerbia ellen való mozgósítás hitelesnek tetsző hírére, ami azt bizonyítja, hogy míg egyrészt az ilyen kétes helyzeteket a spekuláció — a gyengébbek megrémítésével — mindig értékesíteni képes a maga javára, addig másrészt a komolyabb és számított köröket is izgalomba hozza egy általános európai háboru fenyegető képe, amely a látszólag játékszerű, könnyű vállalkozásnak ígérkező szerb „büntető hadjárat” mögül sötét árnyék gyanánt bontakozik elő. Legjobban teszi mindenki, ha ilyenkor messze elkerüli a tőzsde sikamlós parkettjét és értékeinek piacradobása helyett nyugodtan várja be a viszonyok kedvezőbb fordulatát.

A legújabb hírek egyébként — végre-valahára — a szerbek kijózanodását és a háboru elkerü-

Kocsi acetylen-lámpák, acetylen-lámpák.

Spritzbogen, kocsirud-, kézi-, asztali-, kerti-, istálló-

Gőzeke acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF AUTOMOBIL RÉSZV.-TÁRS.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Városi üzlet: Liszt-Ferencz-tér 15.

Telefon 16—28.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sürgőnyczim: „PNEUMATIK”.

léseinek lehetőségét teszik már-már valószínűvé s így tán vérontás nélkül sikerül a mostani zavaros helyzetből, a monarchia tekintélyének és mindkét állam érdekeinek teljes megóvásával kiemelkednünk. Ismételten hangsúlyoztuk már, hogy a magunk részéről ily megoldást tartanánk a legszerencsésebbnek, mert a Szerbia elleni háború nyilvánvalóan jóval kevesebb eredménnyel és haszonnal járhatna, mint amennyi áldozatunkba kerülne. Ha tehát ez a háború elkerülhető, az kétségtelenül örvendetes volna egész Európára, de különösen reánk nézve.

Ámde ha a béke határozott hívei és szószólói vagyunk is, kényszerítő szükség esetén a fegyveres megoldástól sem riadunk vissza, ami a huzamos bizonytalanságnál vagy megalázó békénél kétségtelenül többet ér. A magyar-osztrák monarchia és a szövetséges Németbirodalom együttvéve olyan hatalmas hadierőt, olyan félelmetes szuronyerőt képviselnek, amely bármily támadással bátran és elszántan nézhet szembe. Ha Szerbia valamennyi európai hatalmasság nyomatékos figyelmeztetése dacára netalán újból előállana a maga lehetetlen kívánságaival és ímé megkísérlené a diadalmas hadvezér pózában, hogy valóságos békefeltételeket diktáljon nekünk a béke ára fejében, nos ez esetben inkább válaszszuk az ágyut, kardot meg a puskát, mintsem hogy szegényszemre, ugyszólván kardcsapás nélkül a lábuk elé rakjuk engesztelő áldozatul legfontosabb gazdasági érdekeinket. Nem keressük, sőt kerülni óhajtunk a véres küzdelmet, de erről csak úgy lehet szó, ha a szerbek területkövetelése és gazdasági kompenzációkra irányuló szertelen kívánságai végleg és feltétlenül letűnnek.

E kérdések az állami szuverenitás legsajátosabb részét képezik s ebbe beleszólást sem Szerbiának, sem Európa bármely hatalmasságának nem engedhetünk, ha magunkat országvilág előtt neveltségessé nem akarjuk tenni. A visszavonulás útja még nyitva áll a szerbek előtt. Ha őszintén, minden hátsó gondolat nélkül reá akarnak lépni, ezt a lépést még megtehetik, de ennek fejében jutalomról, hájjárat nélküli hadisarczról hiába ábrándoznak.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A pedigree gabonafajták gyakorlati értéke.

A gazdasági üzem tökéletesítésére irányuló eljárások általában lassan terjednek a gazdák körében, a műtrágyák, abrakakarmányok, az újabb gazdasági gépek és sok más hasonló dolog csak lassan vergődtek általánosabb jelentőségre, pedig ezek nélkül manapság belterjes gazdálkodás alig képzelhető.

Igy vagyunk a pedigree-tenyésztéssel létesített újabb gabonafajtaalkotással.

Valamennyien tudjuk, hogy az ősidők óta termesztett gabonafajták a mai viszonyok között

már nem felelhetnek meg az igényeknek. Általában nagy előnyük az, hogy fagyállóak, a kedvezőtlen időjárás viszontagságait jól kibírják és korán érők, de a belterjesebb viszonyokat nem képesek kihasználni, kedvező időjárás esetén könnyen megdőlnek, egyenlőtlenül fejlődő és erő vetést szolgáltatnak, minnek folytán gyenge minőségű és ki nem elégitő termést adnak.

A belterjes gazdálkodás manapság már mindenütt örvendetesen terjed és ahogyan nem vagyunk megelégedve belterjesebb viszonyok között a régi, gyenge képességekkel bíró állatfajtákkal, éppen úgy szükséges, hogy a növénytermesztés terén is olyan fajtákról gondoskodjunk, amelyek a belterjesebb viszonyokat nagyobb és jobb minőségű terméssel hálálják meg, mint a régi fajták.

Mindenki tudja, hogy a szimmenthali, vagy berni marha mennyivel többet ér, mint a magyar, hogy a yorkshire vagy berkshire sertés megfelelő viszonyok között mennyivel többet érhet, mint a mongolicza, de a pedigree-tenyésztéssel létesített újabb és a régi növényfajták közötti különbségről vajmi kevés gazdának van helyes fogalma.

Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a belterjes viszonyoknak megfelelő jó gabonafajták olyan „hizott” formájúak, mint amilyenek sok magárjegyzékben óriás kalászokkal ábrázolva láthatók, pedig ez nagy tévedés.

Ezen téves nézet oka az, hogy a legtöbb gazdának nincsen a gazdasági növények nemesítéséről tiszta fogalma, azért szükségesnek látom, hogy erre vonatkozó tapasztalataimból, melyeket mint az alsó-ausztriai Mistelbach területben fekvő loosdorfi magtenyésztő uradalom igazgatója szereztem, egyet-mást elmondjak.

Olyan gyakorlati gazdák, akik vetésüket behatárolban megfigyelik, tapasztalhatják, hogy a régi fajtájú gabonavetések a legkülönbözőbb formájú tövek keverékei. Az egyes tövek kalászalakra, testalkatra, színre egymástól nagyon különböznek. Így például a rozs között hosszabb-rövidebb, négy és két, vagy többsoros kalászu tövek vannak, némelyiknek valósággal seprűalakú a kalásza, a búzának rózsaszínű, piros, fekete vagy fehér kalászu tövei a laikus szemlélőnek is szemébe ötlenek, az árpavetésekben találhatunk korán és igen későn kivetődő kalászkokkal bíró töveket, a zabvetésben leőgő, vagy erősszáru füzérekkel bugás vagy zászlós töveket.

Ahogy valamennyi állatfajtában találunk sokat erő és gyenge szolgáltató képességgel bíró egyedeket, úgy van ez a növényfajták egyedeivel is és a magtenyésztő feladata az, hogy a fent vázolt módon egymástól eltérő töveket különválasztva, azok gyakorlati értékét elkülönített termesztéssel felülbíralva, a legtöbbet érőket boesássa nagybani termesztésre forgalomba.

A kiválasztott értékes tövek ivadékainak termőképessége és a termés minősége szempontjából való felülbíralása, a legjobbak elszaporítása, képezi a magtenyésztő feladatát. Nem létező új tulajdonságot nem varázsolhat

a növénybe, de a legtöbbet erő egyedek különválasztásával nagy feladatot teljesít, mert ezek többet érnek, mint a régi keverékfajták és ily módon mindenféle talaj és éghajlati viszonyok számára kitenyésztheti a legjobban megfelelő fajtát.

Ezen feladat megoldása csak úgy lehet eredményes, ha a magtenyésztő munkájának megkezdéséhez lehetőleg sok gabonátvetet használ, mert csakis így találhatja meg közöttük a kitűzött céljának leginkább megfelelőit.

A kiválasztott tövek első felülbíralása a tenyészkertben történik. Ez a gazdaság átlagos viszonyainak megfelelő területen hasítandó ki. Itt az őszi árpa-, rozs- és zabtövek termését egyenként 2 □-méter, a buza- és árpátövek termését 1—1 □-méter nagyságu kockaalakú parcellákra kézzel, szemenként vetjük, úgy hogy minden egyes mag ugyanazon mélységre, egyenlő sor- és növénytavolságra kerüljön.

Az így vetett elitparcellák vetéstől aratásig a legapróbb részletekbe menve állandóan megfigyeltetnek és így megállapítatik az egyes családok fagyállósága, rozsdá ellenálló képessége, megdülésre való hajlandósága, növekedési erélye a kikelés, bokrosodás, szárbaindulás, kalászosodás és érés idején.

Ezen megfigyelések eredménye és a későbbi termésadatok alapján végzi a nemesítő a tenyészkiválasztást. Mindegyik elitparcella termése külön aratattik, szálmásun, ugyiszintén kicsépelve leméretik és a mag minőségének felülbíralása után a legjobbak használatnak további szaporításra.

Ilyen legapróbb részletekig terjedő felülbíralás után az első évi elitekből rendszeren 25—30% marad meg a további szaporítás céljaira. Ezekkel a következő évben rozsából és zabból 50 m², búzából és árpából 20 m² nagyságu parcellákat lehet bevetni. Ez a vetés szintén kézzel szemenként történik.

A második évben mindegyik elitesalád legjobb tövének termését az elitkertenben, a többi magot pedig az elitszaporító parcellákra a vázolt módon vetjük és így két helyen természetve, az eliteket még biztosabb alapon bírálhatjuk meg. Ezen évben a felülbíralás után az elitesaládoknak mintegy 50%-a kiesik és így az első évi elitekből 100 közül már csak 12—14 család szaporíthatik tovább.

A harmadik évben mindegyik elitesalád már három helyen természetetik: 1. az elitkertenben egy legjobb tövé termését, 2. a kétéves és 3. a hároméves elitszaporító parcellán.

A negyedik évben az eredeti anyatövek közül már csak 4—6% marad bent a tenyésztésben, ezek a legjobbak és tovább szaporításuk a 4—6. években a vázolt módon történik, amíg annyi mag áll rendelkezésre, hogy a szántóföldön közönséges módon vethetjük, de még akkor is bent van a legjobb tövé termését az elitkertenben és a különböző évjáratu szaporítások az elitszaporító parcellákon.

Az elmondottakból tisztán látható, hogy ezen eljárással a legtöbbet erő egyedeket elszaporítva,

feltétlenül jó munka sok tíz munkásokat igényel. Az utóbbi ok ezen fáradság fajták magját olcsó áron, a vetőmagot, a hiszen a nemesítő hogy egy tiszta eladható vető nemcsak az a kiselejtezett a közönséges p annyi fáradság

Kérdés má pedigree-tenyésztési értéke?

Elsősorban a szaporító magok rendkívül az állandó a jobb biztosíték

A fajtisztaság ilyen módon a tő származékát nélkül végzett tétlenül bizto szaporított új képesség és csakugyan a

Az ilyen fajtaaktól abba csirázási erőt vetés gyorsan így a kedvező ban kibírja. A mint a kefe, a bokrosodik, a zású és érési haszon szárm tövek nem ké sége nagyon

Mindezeket valamely régi fajtát vetünk.

Hogy a ped ságban melyik tekkel állapith gazdasági kísé kísérletekkel, orsz. m. kir. az általa végz a gazdának a legjobb tájéko nyének közre nemesítő rész gálhat arra érdemes tová kell mint a elejteni.

Ezért kivá szélesebb kör eredmények m ezek áldásos mesztő gazd másrésztől a nyer arra, tovább.

Kezeléséhez **csak 6-8**
munkás szükséges.

A „CASE” automatikus aczélcseplő
BANKÓPRÉS
mely törvény által megengedett módon
PÉNZT GYÁRT ÖNNEK,
mert 40.-50 napi cséplés alatt csak munkabérből **1000-1500 K-át**
megtakarít.

Vezérképviselő: **HAHN ARTHUR** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/b.

feltétlenül jó fajtákra tehetünk szert, de ez a munka sok türelmet, lelkiismeretességet, gyakorlott munkásokat igényel és sok költségbe kerül.

Az utóbbi ok nagyon érthetővé teszi azt, hogy ezen fáradságos munkával létesített pedigree-fajták magját a tenyésztő nem adhatja olyan olcsó áron, mint az egyszerűen csak rostált vetőmagot, vagy közönséges piaci árut, mert hiszen a nemesítőnek 5—6 évig kell dolgoznia, hogy egy tiszta törzsből legalább is 1 vagon eladható vetőmagot nyerhessen és ez alatt nemcsak az eladásra kerülő, hanem a közben kiselejtezett családokra, melyek magja csak közönséges piaci áron kel el, szintén ugyanannyi fáradságot és költséget kell fordítani.

Kérdés már most az, hogy miben áll ezen pedigree-tenyésztéssel létesített tiszta fajták gyakorlati értéke?

Elsősorban a fajazonosságban, fajtatulajdonosságok rendkívül nagyfokú állandóságában, amely az állandó nagy és jó minőségű termés legjobb biztosítéka.

A fajtisztaság annak eredménye, hogy minden ilyen módon létesített gabonafajta egyetlenegy tö származéka és a szaporítás folyamán szünet nélkül végzett megfigyelések és felülbírási feltétlenül biztosítékot nyújt arra, hogy az elszaporított új fajták termesztési értékre (termőképesség és a termés minősége tekintetében) csakugyan a legjobbak.

Az ilyen módon létesített tiszta fajták más fajtáktól abban is különböznek, hogy kitűnő csirázási erélyük van, minek következtében a vetés gyorsan, nagyon egyenletesen kel ki és így a kedvezőtlen időjárás viszontagságait jobban kibírja. Az ilyen vetés kikelés után olyan, mint a kefe, de ezenkívül valamennyi tö egyszerre bokrosodik, a szárbaáradásuk kalászkodásuk, virágzásuk és érésük is egyidőben történik. Ebből azon haszon származik, hogy az aratást a félig érett tövek nem késleltetik és a termést mag minősége nagyon egyenletes lesz.

Mindezeket szembeötlően tapasztalhatjuk, ha valamely régi gabonafajta mellé ilyen pedigree-fajtát vetünk.

Hogy a pedigree-fajták közül valamely gazdaságban melyik a legjobb, azt termesztési kísérletekkel állapíthatjuk meg. Amely országban mezőgazdasági kísérleti állomások foglalkoznak ilyen kísérletekkel, mint például Magyarországon az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás, az általa végzett kísérletek eredménye szolgálhat a gazdának a kipróbálandó fajták kiválasztására legjobb tájékozásul. Az ilyen kísérletek eredményének közreadása azonban egyúttal a növény-nemesítő részére is hasznos utmutatásul szolgálhat arra vonatkozólag, hogy mely fajtáit érdemes tovább is tökéletesíteni és melyeket kell mint a nagy átlagnak meg nem felelőket eljéteni.

Ezért kívánatos termesztési kísérletek minél szélesebb körben való kiterjesztése és a kísérleti eredmények minél általánosabb közzéadása, mert ezek áldásos eredményeként egyrészt a termesztő gazda szert tehet a legjobb fajtákra, másrészt a növény-nemesítő biztos támpontot nyer arra, hogy milyen irányban dolgozzék tovább.

Schreyvogel Ferencz.

Japán köles.

A gazdák azon általános törekvése, hogy minél olcsóbban sok és jó takarmányt állítsanak elő, engem sem hagyott hidegen s többféle takarmánynövényekkel kísérleteztem, melyek közül egy sem elégitett ki annyira, mint a japán köles.

Ezen takarmánynövény előállítására olcsó, emellett nagy hozamot ad, a ló, de különösen a szarvasmarha ugy zölden, mint szárítva szívesen fogyasztja és nagy sarjuhajtó képessége folytán — takarmánynak való lekasználása után — kiváló legelőt ad, mely a tehének tejelőképességére igen jó hatással van. Hátrányként felemlitem, hogy jó minőségű talajban nagyon jól bokrosodván, kaszálása a sűrű tengeri enél nehezebb, fárasztóbb és hogy aránylag lassan szárad; mindamellett e hátrányok szinte elenyészők előnyeikhez képest.

Előző kísérleteim arra ösztönöztek, hogy a japán kölest nagyobb mérvben karoljam fel, így azt ezen évben már 50 kat. holdon termesztettem.

Táphatásának vegyi megvizsgálásától, annak körülményessége miatt, sajnos, le kellett mondanom, így más takarmánynövényekkel össze-

végeztük kat. holdankint 4 kg. magot számítva, egyébként a mi kölesünkkel teljesen azonos módon. Vetés után a sorok 11 nap múlva már jól láthatókká lettek. A bokrosodás gyorsan megindult, egy-egy növény 6—18 szárt hajtott, melyek az első időben részatosan a föld felé hajlottak, a fejlődés előrehaladtával azonban állásukban lassankint a merőleges irányt vették fel.

Megjegyzem, hogy a japán kölest két egymástól elég távoli táblába vetettük. Az első számú tábla $\frac{3}{4}$ részben agyagos homok s $\frac{1}{4}$ részben meszes homoktalajú, a második számú tábla talaja tevényes homokból áll. Mindkét tábla jó termőerejű.

Az 1. számú táblába vetett japán köles levágatott július 6-án s zölden fogyasztott el az állatok által. A köles átlagos magassága 68 cm. volt s kat. holdankint átlagban 215 q termést adott. A 2. számú táblába vetett japán köles lassabban fejlődött s takarmánynak augusztus 13-án vágatott le. E takarmány átlagos 105 cm. magasság mellett zölden 304 q-t, légszárazon 85 q-t adott kat. holdankint.

A magnak meghagyott terület kat. holdankint 760 kg. vetésre alkalmas szemet termelt, szalmáját az ökrök bármely jó minőségű tavaszi szalmánál szívesebben fogyasztják.

A mag hektolitersúlya 53 kg. A takarmány levágása után bámulatos gyorsan törnek elő a japán köles sarjuhajtásai; e legelőre a tehének hajtattak, melyek ezelelt mély fekvésű jó legelőn voltak. Midőn a japán köles tarlólegelőjére kerültek, az általuk adott tejmenyiség 375 literrel 400 literre szökkent fel; e tejmenyiséget meg is tartották; midőn már e legelőjük fogyni kezdett s ismét régi legelőkre hajtattak, említett mennyiség 385 literre esett.

Ezen felsorolt adatok, hiszem, hogy néhány gazdatársamat ösztönözni fogják a japán kölesli kísérletezésre és erős a hitem, hogy ha jó termőerejű talajba vetik, adataim valóságáról személyesen meg fognak győződni s épp oly szívesen fogják továbbra is felkarolni, mint aminő legjobb meggyőződéssel jelen ismertetést csekélységem közzétette.

Ifj. Gröhmán Károly.

TRÁGYÁZASTAN.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

Mütrágyázási kísérletek az 1908-ik évben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által az 1908. évben rendezett mütrágyázási versenyben néhány műveleti növényvel szintén résztvettem s alantikban beszámolok az általam Königsberg Ferencz gróf poroszka gazdaságában végzett kísérletek eredményeiről.

A versenytervezet értelmében az egyes kísérletek következőképpen voltak beallítandók:

1. Árpamütrágyázási kísérlet:
1. parcz. trágyázatlan;
2. " 200 kg. szuperfoszfát;
3. " 200 kg. szuperfoszfát + 50 kg. chilisáletrom.

45. ábra. Japán köles aratás előtt.

hasonlítást ez alapon nem lehetek; ez okból csak termesztése és terméseredménye körüli tapasztalataimat adhatom elő. A termesztési adatokat az idejéről közlöm, mivel ezeket jegyeztem fel pontosan, holott tudvalevő, hogy az idejéi év takarmánytermesztésre kedvezőnek nem volt mondható.

A vetést, mivel egy még meg nem honorozott növényről van szó, csak május 2. és 4-én

A LEGJOBB MAGVAK MAUTHNER ÖDÖN

CSÉS KIRUDVARI MAGNAGYKERESKEDESBEN KAPHATÓK

MIROT TENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.
ARJEGYZÉK KIVANATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETİK MEG

II. Burgonyamütrágyázási kísérlet:

1. parcz. trágyázatlan;
2. " 200 kg. szuperf. + 80 kg. kén-savas ammoniák.

III. Cukorrépa-mütrágyázási kísérlet:

1. parcz. trágyázatlan;
2. " 200 kg. szuperfoszfát + 100 kg. chili-sáétrom.

IV. Cukorrépa-mütrágyázási kísérlet:

1. parcz. trágyázatlan;
2. " 200 kg. szuperfoszfát.

Lássuk ezen kísérleteket egyenként:

I. Árpamütrágyázási kísérlet.

A tábla talaja, amelyből a kísérleti parcellák ki lettek hasítva, mély rétegű homokos vályog, utoljára 1905. évben kat. holdanként 300 q istállótrágya, 1907. évben pedig 150 kg. szuperfoszfát és 50 kg. kén-savas ammoniákkal volt trágyázva, az elővetemény burgonya. A talaj őszi munkája 8 1/2" mély szántásból állott s a kísérleti mütrágya december 10-én lett szelcsendes száraz időben elszórva. Tavasszal a jól kifagyott talaj extirpátorral jól meg lett dolgozva és boronával simára elboronálva. Az így mintegy kertileg előkészített földbe a mag márczius 28-án vetetett be 4 1/2" sortávolságu Clayton és Shuttleworth-féle „Columbia Drill” vetőgéppel. Elvetetett kat. holdanként 117 l. 97% csiraképeségű mag. Kikelés után a vetés könnyű 3 tagu fahengerral lett lehengerezve. Eltekintve az egyszerű aczatolástól, ugy a kísérleti parcellák, valamint a tábla többi része semmiféle más ápolásban nem részesült s egyáltalában az összes kísérleti parcellák a táblák többi részével azonos elbánásban részesültek ugy a megmivelés, mint az ápolás tekintetében.

Az időjárás a tenyészidő alatt részben kedvező, részben kedvezőtlen volt; amennyiben az elvetés után akkor, amikor a mag már jól csirázni kezdett, 2-3 fokos több napig tartó fagyokat kaptunk, amely fagyok azonban, tekintve, hogy az árpa még kibujva nem volt, csak annyiban mutatkoztak hátrányosoknak, hogy a kikelésnél az árpa csiralevelei kissé vékonyaknak látszottak. Az április hónap általában hűvös, száraz jellegű, az árpa fejlődésére egyáltalában nem volt kedvező, az ezt követő május azonban mindent helyrehozott, amennyiben meleg s elég csapadékos volt. Junius hó elején az árpát elég erős jégeső verte meg, tekintve azonban, hogy a kalász még mélyen volt, számottevő kárt benne nem tett.

Már a tenyészidő alatt a fejlődésben szemmel látható volt a különbség; ugyanis a mütrágyázott parcellák, különösen a chilisalétrommal beszórt, mindig bujább fejlődésűnek mutatkoztak, a kalászat hamarabb hánnya, beérni azonban 2 nappal később ért be.

A terméseredmény pedig a következő volt:

Parcella	A kísérleti terület nagysága öl ²	Az érés ideje	Össztermés kereszt a 15 kéve	Magtermés		A mag hl.-súlya
				I. o.	II. o.	
I. Trágyázatlan	1600	Julius 25.	34	1220	60	66
II. 200 kg. szuperfoszfát	1600	Julius 25.	36	1390	70	68 1/4
III. 200 kg. szuperfoszfát + 50 kg. chilisal.	1600	Julius 27.	38	1562	83	68

Ezen terméseredmény szerint a mütrágyázás rentabilitása a következőképpen alakul:

1. A terméstöbblet értéke a 200 kg. szuperfoszfáttal mütrágyázott parcellán, szemben a trágyázatlannal:

170 kg. I. o. mag a 16 K. = 27 K. 20 f., 10 kg. II. o. mag a 10 K. = 1 K., 2 kereszt szalmája 110 kg. a 4 K. = 4 K. 40 f. A terméstöbblet értéke kiteszen összesen 32 K. 60 fillért. Levonva ezen összegből a 200 kg. szuperfoszfát árát, a fuvarozás és kiszórás költséggel együtt 20 K.-t, marad a mütrágyázás javára 12 K. 60 fillér és a szuperfoszfát utóhatása.

2. A terméstöbblet értéke a 200 kg. szuperfoszfát és 50 kg. chilisalétrommal mütrágyázott parcellán, szemben a trágyázatlannal:

342 kg. I. o. mag a 16 K. = 52 K. 72 f., 23 kg. II. o. mag a 10 K. = 2 K. 30 fillér, 4 kereszt szalmája 220 kg. a 4 K. = 8 K. 80 f. A terméstöbblet értéke kiteszen összesen 85 K. 82 fillért. Levonva ezen összegből a 200 kg. szuperfoszfát és 50 kg. chilisalétrom árát, a fuvarozás és kiszórás költségekkel együtt 35 K. 50 fillért, marad a mütrágyázás javára 30 K. 32 fillér.

II. Burgonyamütrágyázási kísérlet.

Az uradalom fő burgonyafajtája a Prof. Wohltmann lévén, a mütrágyázási kísérlet is ezen fajttal végeztetett. Az elővetemény cukorrépa, a tábla utoljára 1906. évben volt 300 q istállótrágyával, 1907. évben pedig 300 kg. szuperfoszfát és 75 kg. chilisalétrommal kat. holdanként betrágyázva. A tábla talaja középkötöttségű homokos agyag. Őszszel a tábla 12"-nyi mélységű gözszántást kapott, tavasszal pedig a kísérleti mütrágyák elszórása után a vetőgumók április 12-én lettek 22" sor- és 18" növénytávolságra elültetve. Kikelés után a kísérleti parcellák a tábla többi részével mindenben teljesen egyenlő megmunkálásban részesültek, nevezetesen: május közepén nyomban a kikelés után mély kézi kapálás, május végén gyenge, június 10-én erősebb és június vége fele harmadszori végleges töltögetés, részben „Unterlip”-féle tárcsás töltögetővel, részben pedig „Planet jr.” lókapával, illetve töltögetővel. Az időjárás és csapadékviszonyok megfelelték az árpamütrágyázási kísérletnél elmondottaknak, azon hozzáadással, hogy a gumófejlődés idején, augusztus hó folyamata alatt az időjárás a lehető legkedvezőtlenebb volt, amennyiben különösen a hónap második felében oly furdóvendég-ugrasztó hideg kerekedett, amely a burgonyagumók és mindenféle gyök-növény fejlődését teljesen megakasztotta, olyannyira, hogy az augusztus hónapot követő

szeptember a termés mennyiségére jó meleg száraz időjárásával is hatástalan maradt, annál inkább megjavította a minőséget, mert amíg a burgonya keményítőtartalma augusztus 20-ika táján alig érte el a 16%-ot, addig szeptember végén a keményítőtartalom 24-25%-ra szökött fel, sőt egyik-másik új fajburgonyánknál 27-28% keményítőtartalmat is konstataitunk.

A kísérleti parcellák terméseredménye a következő volt:

(Lásd az 527. oldalon levő kimutatást.)

Ezen terméseredmény szerint a burgonyamütrágyázás rentabilitása a következőképpen alakul:

A mütrágyázott parcella több termésének értéke, szemben a trágyázatlan parcellával: 22 q burgonya a 4 K. = 88 K., levonva ezen összegből a kísérletre felhasznált 200 kg. szuperfoszfát és 80 kg. kén-savas ammoniák árát, 45 koronát, marad a mütrágyázás javára 43 korona.

Megjegyzem azonban, hogy ezen eredményt teljesen helyesnek nem tartom, amennyiben, miként fennebb említet, azon tábla, amelyből a kísérleti parcellák kihastáltak, a megelőző 1907. évben tetemes mennyiségű, kat. holdanként 300 kg. szuperfoszfátot kapott, már pedig, amint azt az idevágó kísérletek bizonyítják, az előző évben adott szuperfoszfátnak még számottevő utóhatása is van a 2-ik évi termés eredményére. Innét magyarázható, hogy a terméskülönbség csupán 22 méterházasát tett ki. Meg vagyok róla győződve, hogy az esetben, ha a kísérletet oly táblán végeztem volna, amely az elmúlt évben semmiféle mütrágyával beszórva nem volt, a terméskülönbség sokkal nagyobb lett volna, jóllehet a mütrágyázott parcella is valamivel kisebb termést hozott volna.

III., IV. Cukorrépa-mütrágyázási kísérlet.

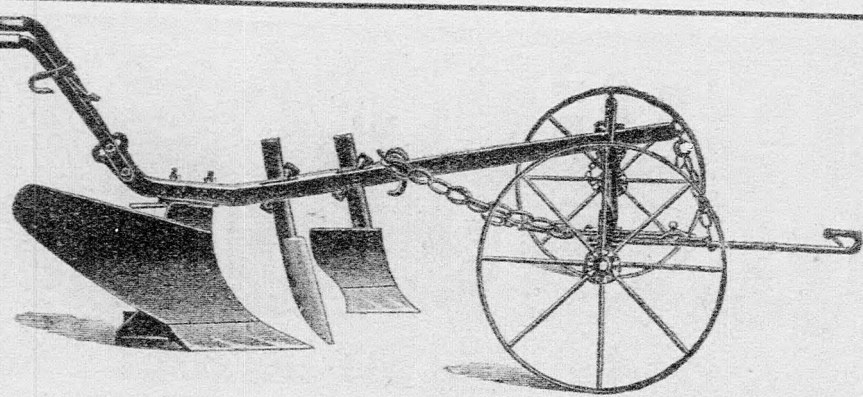
Gazdaságunk egyik fő terménye a cukorrépa, amelyet a régi, épp a múlt évben lejárt szerződésünk szerint métermázsánként 1 K. 90 fillér árért szállítottunk a hőlaki cukorgyárnak. A cukorrépa előveteménye árpa s a tábla legutoljára 1906. évben kapott istállótrágyát, az elővetemény pedig 1907. évben 150 kg. szuperfoszfátot katasztrális holdanként; a talaj középkötöttségű homokos agyag. Az őszi megmunkálás, mint a burgonyánál, 12"-mély gözszántásra szorított. Tavasszal a talaj kétszeres extirpálás, ismételt boronálás és könnyű háromtagu hengerrel való hengerezéssel lett a szó szoros értelmében kertileg a vetéshez előkészítve. A cukorrépa mag a szuperfoszfáttal egyidejűleg Melichar-féle kombinált répát és mütrágyát sorba vető géppel április 8-án lett elvetve 14 1/2"-sortávolságra. A megművelés azonos volt a tábla többi részén levő repével, nevezetesen: a répa a kikelés után, amint a sora látszott, meg lett sarabolva, május második felében 12"-nyi növénytávolságra kiegészítve s június hó folyamán kétszer kézi kapával jól megkapáltatott. Közben a sorok köze még Csernovszky-féle kis lókapával ismételt meg lett járva. Az időjárás azonos volt az árpa- és burgonyakísérletek kapcsán leírt-hoz. Ehhez csak annyit, hogy a repakiszedés idejére csapadék híján a talaj oly annyira kiszáradt, hogy a répa kiszédését majdnem félbe

Ekefejek

törhetetlen tégely-aczélból,

Kormánylemezek

háromrétegű (compound) páncél-aczélból.

Bächer Rudolf

Részletes leírást és árajánlatot készsággel küld:

ekogárának magyarországi főraktára, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

A Bächer-féle egy- és többvasu aczélekék és talajmivelő eszközök

a gazdák legkedveltebb gazdasági eszközei.

Nagyszámu kiállítási és versenykitüntetés.

Számtalan elismerőlevél.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

Parcella	Trágya
I.	Trágya
II.	200 kg. savas

kellett hagy a répa aly annak alsó hogy az ily legyen, mé felszántása még 8 mé után. Hogy gőzekével az termés A kísérlet retvén, az e

Parcella	Trágya
I.	Trágya
II.	200 kg.
III.	200 kg. chili

Eszerint

tabilitása

1. A tök

foszfáttal

trágyázatlan

19 f., levo

foszfát ár

fuvarozása

39 K. 62

53 K. 57

2. A te

foszfáttal

zott parcz

cellával:

194 K. 56

és 100 kg

seget, 55

állomásra

f.-t, össze

gyázás já

A fent

bennünket

növényeink

ként elég

jól meghá

még pedig

mazhatók

zási kísér

nek, rész

mesztési

pedig ura

báró telj

Ezen rég

Parcella	A kísérleti parcella nagysága ol ²	Termésmennyiség		Burgonyabetegségek iránti magatartása
		q	kg.	
I. Trágyázatlan	1600	146	—	Teljesen ellenálló a burgonyavészszel szemben és tiszta az ujabban felépett burgonyabetegségektől.
II. 200 kg. szuperfoszfát és 80 kg. kén-savas ammóniák	1600	168	—	

kellett hagyni, mivel a kemény száraz földből a répa alig volt kiemelhető s ha igen, úgy annak alsó része többnyire a földbe szakadt; hogy az ily módon elért veszteségről fogalmunk legyen, mellesleg megemlítem, hogy a répa föld felszántása alkalmával holdanként átlagosan még 8 métermázsra répát szedtem össze az ekék után. Hogy az összes beszakadt répa különösen göcekével való szántásnál, nem kerül napfényre, az természetes.

A kísérleti parcellák termése külön lemértéven, az eredményt az alanti táblázat mutatja:

Parcella	A parcella nagysága ol ²	A termésmennyiség	
		q	kg.
I. Trágyázatlan	1600	155	40
II. 200 kg. szuperfoszfát	1600	204	45
III. 200 kg. szuperfoszfát és 100 kg. chilisálétrom	1600	257	80

Eszerint tehát a cukorrépa műtrágyázás rentabilitása a következőképpen alakul:

1. A több termés értéke a 200 kg. szuperfoszfáttal műtrágyázott parcellán, szemben a trágyázatlannal: 49 05 q á 1 K. 90 f. = 93 K. 19 f., levonva ezen összegből a 200 kg. szuperfoszfát árát, 20 K.-t 49 05 q répának vasúti fuvarozását á 40 f. = 19 K. 62 f.-t, összesen 39 K. 62 f.-t, marad a szuperfoszfát javára 53 K. 57 f.

2. A terméstöbblet értéke a 200 kg. szuperfoszfáttal + 100 kg. chilisálétrommal műtrágyázott parcellán, szemben a trágyázatlan parcellával: 102 40 q cukorrépa á 1 K. 90 f. = 194 K. 58 f., levonva a 200 kg. szuperfoszfát és 100 kg. chilisálétrom árát + kiszórás költséget, 55 K.-t 102 40 q cukorrépa á 40 f. = 40 K. 96 f.-t, összesen 95 K. 96 f.-t, marad a műtrágyázás javára 98 K. 60 fillér.

A fent részletezett kísérletek végeredményei bennünket arról győzték meg, hogy műveleti növényeink viszonyaink között — amelyek egyébként elég mostohák — az adott műtrágyákat jól meghálálják s az ásványi trágyák hasznát, még pedig számottevő hasznát hajtván, alkalmazhatók. Egyébiránt gazdaságunkban műtrágyázási kísérletek évek hosszú sora óta végeztek, részben a magyarországi országos növénytermesztési kísérleti állomás megbízásából, részben pedig uradalmunk fővezetője: Zedtwitz Vilmos báró teljhatalmu grófi megbízott kezeltetésére. Ezen régebbi kísérletekből levont tanulságok

alapján ma már ott tartunk, ahol a németországi gazdák, akik alapvetően fogadták el már sok évvel ezelőtt, miszerint: „amely földtől én azt várom, hogy termést adjon, annak a földnek trágyát is adok”. Istállótrágyája természetesen a német gazdának sincs annyi, hogy földet évről-évre megtrágyázhassa, hanem igenis ad műtrágyát, amely bármily mennyiségben rendelkezésre áll. Természetesen sok pénz kell hozzá, de hiszen pénz nélkül a mai viszonyok mellett gazdálkodni nem lehet. Különösen nagy fontosságot tulajdonítok a műtrágyázásnak a miénkhez hasonló zord klimatikus és elég mostoha talajviszonyok között, mert hiszen addig, amíg a tenyészidő az Alföld rónáin sokszor már február hó vége felé megkezdődik, mi itt a Fevidéken örülünk, hogyha a vetést március hó legvégén, avagy április elején megkezdhetjük s nem ritkán vetési időnk beenyulik a késő májusha is. Kétszeres érdekünk tehát, hogy műveleti növényeinknek tápanyag szükségletéről minél intenzívebb módon gondoskodjunk, hogy azok, dacára a mostoha klimatikus viszonyoknak, a rövid tenyészidő alatt is jó terméseket adhassanak. Hogy pedig az uradalom példáján a környékbeli kis gazdák szintén okulnak, kiteszik abból, hogy a műtrágyák használatát hovatovább ezek is nagyobb mértékben rendszeresen bevezetik. Mint gyakorlati ember az elmondottak alapján nem ajánlhatom eléggé gazdatársaimnak, hogy ki-ki saját jól felfogott érdekében kísérletezzen az egyes műtrágyafélékkel, még pedig különféle műveleti növényekkel és különféle műtrágyanemekkel több éven át s meg vagyok róla győződve, hogy legtöbb esetben a műtrágyázás hasznosított befektetésnek fog bizonyulni. *Kurucz Géza.*

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A földidőhőjkorpa.

A „Gabonabank Részvénytársaság” nyomtatott körlevellel fordul a gazdákhöz, melynek érdemleges része az, hogy — teljes vagonrakományt érve — oly földidőhőjkorpa ajánl 9 koronáért per q a vevő legközelebbi vasúti állomásáig ingyen szállítva, mely 12—18% fehérje + zsirt tartalmaz s mintegy 50—60% keményítőértéket képvisel. A körlevél továbbá öt jónövű magyar s egy osztrák uradalmat, illetőleg gazdát nevez meg, kik a földidőhőjkorpával állítólag 2—300 korona megtakarítást értek el a buza- s rozskorpával szemben.

A magyarországi vegykísérleti állomáshoz októberben érkezett az első földi időhőjkorpa-minta ellenőrző elemzés céljából s azóta 14 gazda

küldött be mintát, melyek közül eddig 13-at vizsgáltak meg a következő eredménnyel (‰):

folyszáma	ny. fehérje	ny. zsír	a kettő együtt	ny. rost
1.	18.4	9.6	28.0	—
2.	9.7	8.8	18.5	—
3.	13.3	14.0	27.3	—
4.	7.0	3.1	10.1	—
5.	11.0	7.6	18.6	—
6.	5.1	1.9	7.0	—
7.	7.5	4.2	11.7	—
8.	6.5	1.8	8.3	—
9.	6.8	2.1	8.9	—
10.	—	—	—	59.5
11.	—	—	—	62.4
12.	—	—	—	58.0
13.	—	—	—	60.2

A beküldők a fehérje- és a zsirtartalom meghatározását kívánták, de az állomás 9 minta után eléggé volt tájékozva a földidőhőjkorpa mivoltáról s hogy a beküldöket ne terhelje fölösleges költséggel, most már csak a nyersrosttartalmat állapítja meg s mikroszkópi vizsgálatot eszközöl.

Mi nem tudjuk, hogy a szóbanforgó földidőhőjkorpa valamennyien a „G. R.”-től származnak-e, mert a gazdák ritkán nevezik meg azt a forrást, melytől az ellenőrző vizsgálat végett beküldött anyagot vásárolták, de nem szenved kétséget, hogy jelentékeny részük a „G. R.”-től ered.

Hogy úgy a körlevél kivonatolt tartalmát, valamint a közölt elemzéseket kellően mérlegeljük, a következőket boesajítjuk előre.

A földidő egy egynyári pillangós virágú, tehát hüvelyes növény, mely nevét onnét nyerte, hogy a megtermékenyült virágnak nyele nagyon hosszúra nő, lefelé konyul s a végén keletkező hüvelyecskét 5—8 cm.-re a földbe nyomva, abban fejleszti tovább s ott érleli meg. Az érett hüvelyek gyűjtése úgy történik, hogy a növényt kiszakítják a földből, amikor a hüvelyt is kihuzódnak belőle. Európába tulnyomóan hüvelyben hozzák a földidőt s csak aránylag keveset kifejtve, mert utóbbi esetben romlékonyabb, mint ameddig a laza hüvelyben marad. A legtöbb földidőt a marseille-i olajgyárak dolgozzák föl s fő bevásárlási helyei a nyugatafrikai kikötők.

Hüvelyében a selyemgubóra emlékeztet a földidő. Nálunk nem természetű ugyan, de nagyobb városaink piacain csemege gyanánt árulják s ezért valószínűleg nem ismeretlen az olvasó előtt. A hüvely többnyire 2, ritkábban 1 vagy 3 magot (diót) tartalmaz, melyek akkorák, mint a kifejtett magyóró, melylyel gyakran alakban is megegyeznek, bár többnyire tojásdadok. A kifejtett diót továbbá hasonló héj borítja, mint a kifejtett magyórót. A hüvely, magháj s tiszta mag hozzávetőleges súlyviszonya 23 + 5 + 72 = 100.

Pontos adataink nincsenek arról, hogy most mennyi földidőt dolgoznak fel a marseille-i olajgyárak, de régebben 80 ezer q-t tett ki az évi forgalom, mely azonban azóta jelentékenyen szaporodhatott.

Ha tehát csak a 80 ezer q-nál maradunk s ha azt hüvelyében importálnak tekintjük, akkor 18,400 q hüvely, 4000 q. magháj s 57,600 q tiszta mag (dió) kerül évenként Marseille-be.

Az olajgyártás menete az, hogy a diót okvetlenül kifejtik a hüvelyéből s azután még rendszeresen meghámozzák s csak a zsiros bélből

Óvakodjunk utánzatoktól!!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Az eredeti Melichár-féle „**UNIKUM DRILL**”

a jelenkor legtekélyesebb vetőgépe. Több mint 40.000 db kerül eddig forgalomba.

Abrás leírást kívánatra díjmentesen küld:

MELICHÁR FERENCZ vetőgépgyárának magyarországi főraktára:

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Óvakodjunk utánzatoktól!!

készítenek olajat. A hámozás célja az olaj finomságának növelése, mert a gondosan készített földidőolaj a legfinomabb táblaolajok egyike. Az olajgyártásnál tehát háromféle hulladék keletkezik, a hüvely, a korpa s az olajgyártás módja szerint a pogácsa, dara vagy liszt. E hulladékok átlagos nyers s emészthető összetétele a következő (%):

	hüvely	korpa	pogácsa
nyers fehérje	7.2	21.3	44.3
zsír	2.9	18.1	9.2
nitrogénmentes vonatanyag	18.5	24.7	23.8
nyersrost	59.1	19.5	5.2
emészthető fehérje	2.1	15.3	38.7
zsír	2.8	16.3	8.3
nitrogénmentes v.	7.2	16.0	20.0
nyersrost	2.0	9.7	0.8
keményítőérték	0.1	73.7	75.7

A pogácsa (dara s liszt) most nem érdekel minket, a korpát illetően pedig elég annyit tudnunk, hogy nagy táptartalma attól származik, hogy a kifejtett diónak a héját hámozógéppel választják le, amikor azonban a zsiros béltől is sok anyag átmegy a korpába. De minket most a korpa is csak mellékesen érdekel.

A hüvely — adataink szerint — értéktelen, mert 100 kg.-ban csak 10 deka keményítőérték foglaltatik, holott pl. az őszi szalma keményítőértéke meghaladja a 10%-ot, pedig az őszi szalmát is csak gyenge takarmánynak ismerjük. A hüvely értéktelenségének az oka az 59% nyersrost, melynek az emésztésatornában való végigvitele annyi energiát vesz igénybe, hogy a hüvely emészthető alkotórészeinek energiatar- talma teljesen erre a célra szolgál.

De hát mit csináljon Marseille a 18,000 q hüvellyel, mely olajgyáraiban évenként össze- gyűl. Ezen úgy tetszik nem kell aggódnia, mert van a világon elég élelmes takarmány- kereskedő, akik megszabadítják tőle. Igaz ugyan, hogy ezek a kereskedők kettős vétséget követ- nek el, mert egyrészt teljesen értéktelen anyagot akasztanak a vevő nyakába s másrészt tiltott (vagy legalább is félrevezető) néven hozzák forgalomba, de hol van az a törvény, melyet ki ne lehetne játszani. S ha nagyon körmükre ég a dolog, ott van az igazi korpa, (vagy pogácsa), melyből ha csak keveset kevernek is a megőrölt hüvelyhez, senki se mondhatja, hogy nincs benne korpa. De végtére avval is védhetik magukat, hogy takarmányukat nem nevezik földidőkorpának, hanem földidőhéj- korpának az ártatlan héj szóról pedig talán csak tudja mindenki, hogy mit jelent (pl. bors- sósóhéj helyett).

Lám, ilyen az a takarmány, melyet nálunk hoznak forgalomba. Ha a magyarvári elem- zéseken végigtekintünk, azt látjuk, hogy a be- küldött földidőhéjkorpának egy része tisztán csak örölt hüvely, a másik része pedig olyan örölt hüvely, melyhez kevés földidőkorpa (vagy talán pogácsaliszt) van keverve. A hüvely az elfuvarozást sem éri meg, de a többiek között sincs olyan, mely — akár az istállóba szállítva — 9 K.-t érne. Mit is jelent a köt- levélben garantált 12—18% fehérje + zsír, mikor az értéktelen hüvely maga 8—9% fehérje + zsírt tartalmaz. Hiszen ha csak 10% igazi földidőkorpát kevernek hozzá, máris megha- ladják a 12% fehérje + zsírt.

Itt méltán kérdezhettük, hogy csalódhatott 6 tapasztalt gazda a földidőhéjkorpával any-

nyira, hogy 200—300 K. megtakarítást velt vele a buza- s rozskorpával szemben elér- hetni. Ennek valószínűen több oka van, pél- dával az, hogy miután ezt a hamisított takar- mányt még csak rövid idő óta használják, nem volt alkalmuk alaposan kipróbálni, továbbá a 9 K. ár oly csábító a gabonakorpa 12—13 K. árához képest s az elárulónak reklámja oly megnyerő, hogy könnyen olyan itéletre ragadja az embert, melyet később megbán; a fő azon- ban mindenesetre a tárgy újdonsága s az, hogy a tapasztalás lassan halad s gyakran téved. Annyit azonban látatlanul is merünk állítani, hogy a földidőhéjkorpa vásárlói nem tévedtek valamennyien, csakhogy ezeknek a nevét bölcse- sen elhallgatja a „G. R.” körirata.

Még azt a kérdést is fölvethejtük, hogyha a földidőhéj nem takarmány, hogy van az, hogy az állatok mégis megeszik. Ennek is több- féle magyarázatát adhatjuk, nevezetesen azt, hogy a mai szük világban nem nagyon válogat az éhező állat, továbbá, hogy a szóban forgó anyagot nem egymagában szokták etetni, hanem répára hintve, vagy más abrakkal keverve s végre, hogy miután az örölt héj rágást nem igényel s különös íze nincs, hanem csak pik- kelyes és száraz, nem nagyon idegenkedik tőle az állat, bár annyira mégsem szeretheti, mint pl. a buzakorpát. Ha pl. az őszi szalmát liszté- öröljük, akkor azt is sokkal szívesebben eszi az állat, mintsem szálon.

Befejezőül még csak annyit, hogy annak a közmondásnak, hogy a maga kárán tanul a gazda, a jelen esetben nincs jogosultsága, mert szakirodalmunk elég alkalmat ad mindenkinek arra, hogy a földidőolajgyártás hulladékairól tiszta képet nyerjen, de persze, akkor „Takar- mányozástani” kellene beszereznünk s $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ órát az olvasásnak kellene szentelnünk, ami nincs mindenkor nyünkre. *Cselkó István.*

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

Burgonyabetegségek.

II.

3. Burgonyavész vagy peronoszpóra.

Miként a neve is mutatja, ez is egyik vesze- delmes betegsége a burgonyának, amelyet egy fonálgomba (Phytophthora infestans) idéz elő. E betegség olykor, főleg nedves esztendőkből, járványszerűleg jelentkezik s a burgonyának nemcsak szárát és leveleit, hanem a gumóit is megtámadja. A baj a nyár folyamán, többnyire július-augusztus hónapokban, olykor már koráb- ban is kezd mutatkozni olyképpen, hogy egyes burgonyabokrok leveleinek hegye, avagy széle sárga színűvé válik. E sárga folt később meg- barnul. Nedves időjárás mellett e foltok gyors- sán nagyobbodnak, a foltos levelek száma is szaporodik s a burgonya szára is foltos lesz. A megtámadott levél alsó lapján, ott, ahol a beteg rész az egészséggel érintkezik, a folt szélén, ha az időjárás esős, egy szürkésfehér penészöv képződik. Ebben keletkeznek a gomba szaporodó szervei, az úgynevezett konidiák, amelyeket a szél széthord s ezek által igen gyorsan elterjed a betegség. Ha az időjárás

tartósan esős, akkor oly rohamosan terjed el e betegség, hogy 8—14 nap alatt a fertőzött nö- vényeknek valamennyi levele, sőt sokszor a szára is elhal. Az ilyen tábla igen szomorú képet nyújt az elhalt és elfeketedett levelekkel és szárral. Ha ellenben az időjárás száraz, akkor a betegség nagyon lassan terjed, sőt a baj továbbterjedése meg is akadhat. Aszerint, amint korábban vagy későbbben támadja meg e betegség a burgonyanövényt, módosul az általa okozott kár nagysága. Ha a betegség folytán a levelek nagyon korán, még a gumóképződés előtt elhalnak, akkor a bokor alatt gumó nem fejlődik, ha ellenben a gumók kifejlődése után pusztítja el a peronoszpóra a leveleket, akkor az általa okozott kár csekély.

A gumókat is megtámadja a peronoszpóra. A fertőzés rendszeren úgy történik, hogy a le- veleken fejlődő konidiákat az eső bemossa a talajba s azok rákerülnek a gumókra. A meg- támadott gumók héján a fertőzés helyén barna- színű besüppedt folt keletkezik. Ha e foltot át kettészeljük a burgonyát, azt látjuk, hogy a folt alatt a burgonya husának egy kis rétege szintén barna színű. Ha az ilyen beteg gumókat nedves és meleg pinceszében vagy máglyában teleltetjük át, akkor nemcsak a megtámadott gumók husában terjed tovább a betegség, hanem átragad a velük érintkező egészséges gumókra is. Az erősen megtámadott gumók rothadni kezdenek s aszerint, amint a pinceszében vagy máglyában több vagy kevesebb nedvesség áll rendelkezésükre, a rothadás befolyása nedves vagy száraz lesz. Nedves rothadásnál a beteg gumó pépszerűen puhává válik, száraz rothadásnál ellenben a burgonya husa száraz, morzsás, por- szerű vagy kemény tömeggé alakul.

Ha beteg gumókat használunk vetőmagul, akkor a fejlődő hajtással együtt nő a gomba is s belekerül a növény földfeletti részeibe, ahol a már ismert betegséget előidézi. A beteg gumó a talajban is fertőzheti a vele szom- szédos egészséges gumókat.

E betegség ellen való védekezésnél a követ- kezők tartandók szem előtt:

1. A betegség jelentkezését és terjedését a tartósan esős időjárás erősen elősegíti.
2. Kötött, nedves talajban nagyobb károkat képes okozni a peronoszpóra, mint könnyű, száraz talajban.
3. A talaj mély fekvése épp ez oknál fogva szintén kedvez a betegség terjedésének.
4. A burgonyabokrok sűrű állása, ugyszintén az erős, főleg az istállótrágya következtében előálló lombképződés szintén előmozdítja a baj terjedését.
5. A különböző burgonyafajtákat, kisebb- nagyobb mértékben valamennyit, megtámadja a peronoszpóra, a tapasztalás azonban azt mu- tatja, hogy a vékonyhéjú, fehér burgonyák töb- bet szenvednek, mint a vastaghéjú vörös bur- gonyák, a korai fajták szintén fogékonyabbak, mint a későiek. Egy és ugyanaz a fajta is több vagy kevesebb fogékonyaságot tanúsíthat e beteg- ség iránt aszerint, amint más és más talaji és éghajlati viszonyok közé kerül.
6. Vetőmagul csak teljesen egészséges gumók használandók.
7. A burgonya kiásásakor, fuvarozásakor és bemáglyázásakor lehetőleg kerülendő a gumók

megsérülése, me- nyebben képes n

8. A burgonya még oly kicsiny válogatandók s e. Az erősen beteg nem szabad v össze kell ezeket gödörbe kell elá

9. A vetési cz nél különös gon a máglya hűvös, folyamán gyakra lyát s szükség gumókat s eltáv

10. Vetés elő válogatni a vető kell szedni az e

11. Végül a lével való perme védőszert a per fajtája, az időjá kétszer-háromszo pedig június elej vagy közepén s

Gyakran egyet tus elején vagy denesetre azonn betegség csak el kezik, főleg oly rendszeren nagyob metezni a harm időben, amikor termesztésnél a permetezőt hasz területeket kell vagy fogatos per nunk. Permetezés bordói lé, vagy rézgálicz s körül mész. A bordó lásd a Köztelek

Ezekben ism legveszedelmese tetés kapasan a burgonyaterme betegségek közü merjük tökélete és levélfordosó sok tanulmányo volna tehát, ha és következő e betegségek jelen a magyarvári e esetre értesitené beteg növényt gálásra.

Kívánatos, ho tehát nemcsak a kerek s az eset beküldessenek, s ához és tanul anyag kerüljön kába, amely a vi s annak eredm értesíti. Kérjük közönséget arra gekre vonatkozó llyenformán ju

12 lóerejű motor.

Oberurseli mótorgyár részvénytársaságnak

BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

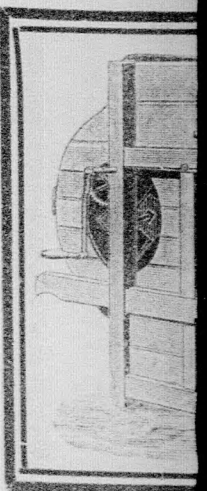
A részemre folyó évben szállított 12 lóerejű benzinnel teljesen meg vagyok elégedve, zavartalanul működött egész cséplés alatt. Azt hiszem, ha egy kicsit ősőbban lesz beszerezhető, cséplésnél a gőzerőt ki fogja szorítani, mivel afelett sok előnye van.

Az önök gyártmányának pedig egyéb benzinnel felett ismét nagy előnye, hogy igen egyszerű s ezért nem romlik könnyen. En jó lélekkel ajánlom mindenkinek.

Kiváló tisztelettel

Dr. MÉSZÁROS IMRE.

Abád-Szalók, 1908 október 15.

megsérülése, mert a sérült gumókat legkönnyebben képes megfertőzni a peronoszpóra.

8. A burgonya ásásakor a beteg gumók, ha még oly kicsiny barna folt van is rajtuk, külön válogatandók s ezeket mielőbb el kell használni. Az erősen beteg, már rothadó gumókat pedig nem szabad visszahagyni a földön, hanem össze kell ezeket gyűjteni s a táblán kívül mély gödörbe kell elátni.

9. A vetési célra szánt gumók átteleltetésénél különös gondot kell fordítanunk arra, hogy a máglya hűvös, szellős és száraz legyen. Tél folyamán gyakran meg kell vizsgálnunk a máglyát s szükség esetén át kell válogatnunk a gumókat s eltávolítanunk közülök a betegeket.

10. Vetés előtt ugyancsak gondosan át kell válogatni a vetőmagot s a beteg gumókat ki kell szedni az egészségesek közül.

11. Végül a burgonyanövényeknek bordói lével való permetezését ajánljuk, mint hathatós védőszert a peronoszpóra ellen. A burgonya fajtája, az időjárási és talajviszonyok szerint kétszer-háromszor lesz szükséges permetezni és pedig június elején vagy közepén, július elején vagy közepén s augusztus elején vagy közepén.

Gyakran egyetlenegy permetezés is, pl. augusztus elején vagy közepén, elégséges lesz. Mindenesetre azonnal kell permetezni, amint a betegség csak elvéve egyes leveleken is jelentkezik, főleg oly vidékeken, ahol a peronoszpóra rendszeren nagyobb károkat szokott okozni. Permetezni a harmat felszáradása után kell, olyan időben, amikor közeli esőre nincs kilátás. Kis természetnél a közönséges kézi peronoszpóra-permetezőt használjuk, ha azonban nagyobb területeket kell permeteznünk, akkor taligás vagy fogatos permetezőt lesz célszerű alkalmaznunk. Permetezésre legmegfelelőbb az 1—1½% os bordói lé, vagyis 100 liter vízre 1—1½ kg. rézgálic s körülbelül ugyanannyi frissen égetett mész. A bordói lé készítésének ismertetését lásd a Köztelek 1909. évi 13. számában.

Ezekben ismertettük a burgonya három legveszedelmesebb betegségét, amely ismerettség kapcsán a következőkre óhajtjuk felhívni a burgonyatermesztők figyelmét: A most leirt betegségek közül csakis a peronoszpórát ismerjük tökéletesen, ellenben a gyűrűsbetegség és levélfodrosodás ismerete még hiányos és sok tanulmányozást igényel. Igen kívánatos volna tehát, ha a burgonyatermesztők a folyó és következő években figyelemmel kísérik e betegségek jelentkezését és terjedését s arról a magyaróvári növénykörtani állomást esetről-esetre értesítenék s egyszermind beküldenék a beteg növényt nevezett állomáshoz megvizsgálásra.

Kívánatos, hogy a beteg növény mindenestől, tehát nemcsak a levelek, hanem a szár és gyökerek s az esetleg már képződött gumók is beküldessenek, hogy a betegség meghatározásához és tanulmányozásához szükséges teljes anyag kerüljön a szóbanforgó állomás birtokába, amely a vizsgálatot egészen ingyen teljesíti s annak eredményéről a beküldőt díjtalanul értesíti. Kérjük egyúttal az intelligens gazdaközöniséget arra is, hogy a burgonyabetegségekre vonatkozó megfigyeléseit velünk közölje. Ilyenformán juthatunk ugyanis igen értékes

adatok birtokába arra vonatkozólag, milyen vidéken, minő talajon, melyik burgonyafajták miként viselkednek e betegségekkel szemben, minő befolyással van azokra az időjárás, a trágyázás, a vetésforgó stb.

Ha valamely vidéken a burgonyabetegségek fenyegető arányokban jelentkeznek, a birtokos óhajára indokolt esetben a magyaróvári növénykörtani állomás egy szakértője költségei megtérítése ellenében a helyszínére is kiszáll a betegség nemének megállapítása és az alkalmazható védekezésmódok megismertetése céljából. Igen fontos esetek alkalmával, aminek elbírálására nevezett állomás hivatott, e kiszállások államköltségen is megtörténhetnek.

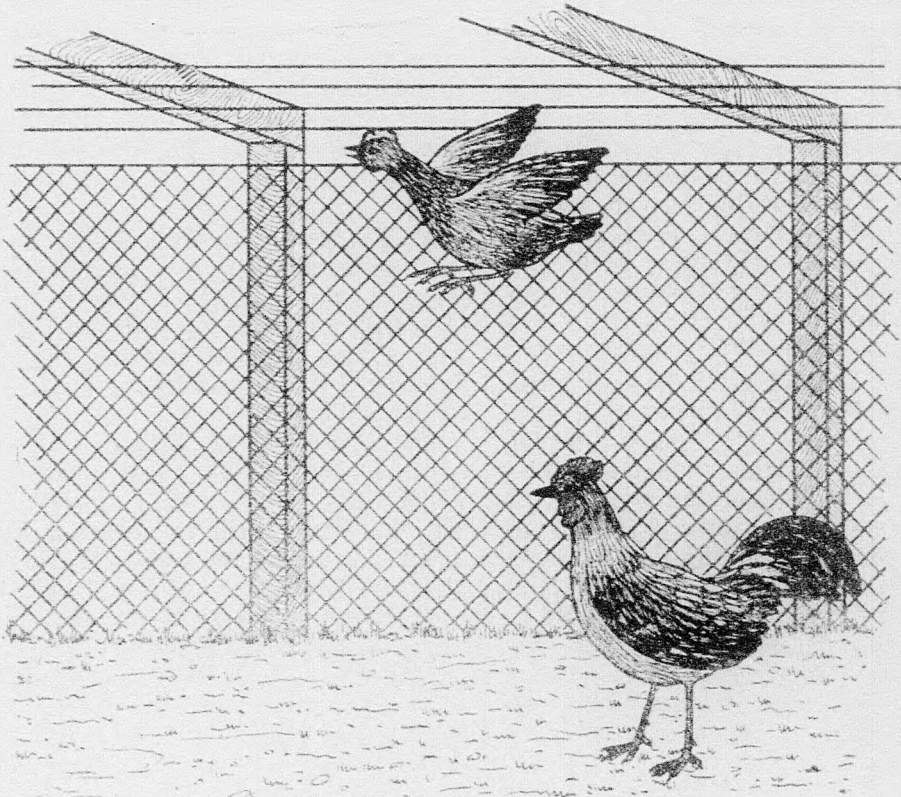
Linhart György.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Tyukok átrepülését meggátoló berendezés.

Sok kellemetlenségől óv meg bennünket 46. ábrán bemutatott kerítésberendezet. A pepiner tenyésztőnek fő feladata arra vigyázni, hogy egyik-másik tyuk vagy kakas tilosba ne tévedjen, mert például mi lenne, ha a plimut kakas egyszer-egyszer betévedne a sárga orpingtonok

nehogy a szomszéd tilosban találja állatait, amikor is a legjobb esetben a tulajdonjog bizonyításával kell a tenyésztőnek vesződnie. Ez is csak akkor sikerül kétséget kizáró módon, ha lábgyűrűzi tyukjait. Egy élelmes amerikai tenyésztő, aki jóban volt szomszédjával s meg akarta tréfálni, kukoricaszemet kötött egy czérnaszál egyik végére, míg annak másik végére papirlapot alkalmazott azzal a felirással: „Tessék tyukjait otthon tartani.” Az idegen állatok felcsipkedték a kukoricaszemetet s addig nyelték a czérnaszálát, míg a papirlap a csőrükben meg nem akadott. Ez pedig szörnyen inkommodálta őket és siettek haza, ahol csőrükben prezentálták gazdájuknak a barátságos figyelmeztetést. Ezt az eljárást persze általánosítani nem lehet s jobb olyan óvintézkedéseket tenni, amelyek a tyukok a szomszédba való látogatását megakadályozzák. A kerítés czövekbe befelé az udvar felé emelkedő irányban léczeket alkalmazunk és ezekre drótot húzunk végig oly sűrűn, hogy a felrepülő tyuknak okvetlenül bele kell ütköznie. A tyukok nem igen látják a kifeszített drótot; felrepülnek, de nekiütődnek a kifeszített drótnak és visszatesnek. Többszöri próba után letehetnek a további fel- és átrepülési szándékról. W. J.

46. ábra. Készülék tyukok átrepülése ellen.

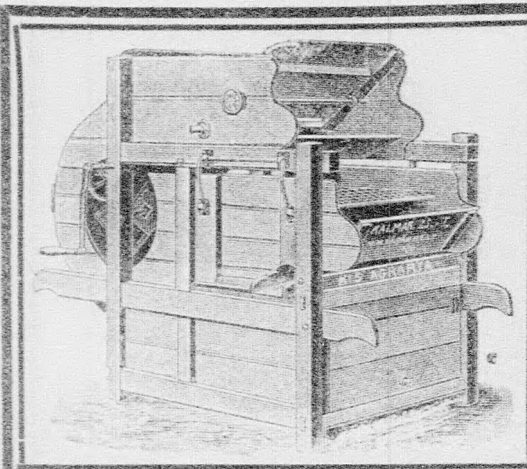
közé s ott a tyukoknak udvarolgatna, avagy ha egy fehér orpington tyuk közönséges magyar parlagi kakas háremébe tévedne, no meg pláne ha kopasznyaku kakas garázdálkodna valahol? A pepiner tenyésztő védi fáradsága gyümölcseit, de védenie kell jó hírnevét is, mert a baromfitenyésztő társadalom nem irgalmaz, ha a tenyésztő mást ad el, mint amit hirdet. De fontos az átrepülés meggátolása a gazda szempontjából is,

ERDÉSZET, FAÜLTETÉS.

Rovatvezető: Földes János.

Tölgyerdők alkonya.

A MÁV. talpfa-pályázatának eredménye fényesen beigazolta azt az előrejelzett eredményt, hogy a tölgytalpfa árát tetemesen leszorította és az ezen anyaggal való kereskedelmet a

Minden gazdaságban : Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű
nélkülözhetetlenek. .. : és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi üdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

Kalmár Zs. és Társa, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde. ■ Vezérképviselő.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

tönk szélére vitte olyannyira, hogy ezzel az árdevalvációval, de különösen a tölgytalpfa-beszerzés mennyiségének nagymértvű redukálásával a tölgyerdők értéke egyszerre az eddigiek felén még alábbszállott. A magyar ipar védelmének jegyében született és az adó-reformot az amugy is sanyaru helyzetben süllyedő kereskedelem nyakába akasztó kormány a talpfa-pályázat körül üzött taktikájával egy tekintélyes magyar iparágak tisztán a vesztere törekedett és azt sikerült is elérnie. A múlt évi június havában októberi beszerzésre kiírt pályázatra jelentkezett ajánlatok közt volt legolcsóbbak árai megfeleltek volna teljesen a tölgyerdők anyagárainak és a mostani magyar famunkás kereseti viszonyainak. A felajánlott mennyiség bőven fedezte volna a kiírt szükségletet. Ha pedig a mostani sivar áreredményre hivatkozva, bizonyos büszkeséggel hirdeti a felhivatalos, hogy ezzel a fogással a kormány több mint két millió koronát takarított meg az államnak, ugye egyszermind meg-gondolandó, hogy az a tekintélyes összeg a magyar talpfakereskedelemtől vesztését jelenti, mert kétségtelen, hogy ezzel a sikerült manőverrel a kormány visszaél a talpfakereskedők szorult helyzetével és ezt kihasználva, méltatlanul okozta a kereskedőknek ezt a tetemes veszteséget. Ebből világosan látható, hogy a kereskedelemügyi kormányzat joga nem lett volna a múlt évi június hóban kiírt pályázatot megsemmisíteni annál kevésbé, mert az erre ekként felhasznált az az érvelés, hogy a talpfának a szállítási költséggel járó végső bekerülési árának könnyebb megállapíthatása végett az egyes állomásokhoz szállítandó talpfák árai tüntetendők ki az új pályázatokban, szintén teljesen czélját tévesztett munka volt, mert a leadási állomásoktól egészen eltekintve, általában csakis a legalacsonyabb egységár szerinti ajánlatokat fogadtak el, minden tekintet nélkül arra, hogy például Apahidára szállítva elsőrangú talpfáért 5'60 koronát kértek.

Ott pedig már tengersok talpfa van felhalmozva, tehát a MÁV-nak onnan feltétlenül igen messze távolságra kell ezeket a látszólag olcsó talpfákat elvinnie, mondjuk esetleg Szombathelyre. A szállítással temérdek vagont vonnak el a kereskedelem többi ágainak szükséglete elöl, az önköltség is kitesz 70 fillért darabjánál ily távolságokba, úgy hogy tényleg 6'30 koronába kerül végeredményében a MÁV-nak darabja, pedig Szombathelyen 5'85 koronát adandó talpfára beadott ajánlatot nem fogadtak el. Ez a pályázat visszasságának egyik kézzelfogható eredménye. A megtakarításra a közgazdasági érdekeknek megsértésével törekvő kormány azonban a legnagyobb rövidlátással sokszorosan szórja ki a megspórolt milliókat, amikor a tölgytalpfa oly feltűnő módon mellőzi a bükkfalpfa teljesen indokolatlan előnyére. Köztudomású dolog, hogy a tölgyfa átlagosan 10 évig, míg ellenben a bükkfalpfa csak 4 évig tart el a használatban. Ez Magyarországon eléggé kipróbált tény és hiába hivatkoznak a bükkanyag tartósságának tekintetében a külföldi kedvezőbb eredményekre, mert ott elsősorban a bükkanyag szívósabb a mienknél, másodsorban a talaj és az éghajlatviszonyok is előnyösebbek, de a telítési eljárás is magasabb szín-

vonalon áll. Hiszen közismert dolog, hogy a szlavóniai tölgy Európában a legkényesebb mű-czélók kielégítésére a legkiválóbb, míg az ezen termelési helylél egy zónában fekvő boszniai tölgyanyag a képzelhető legselejtesebb. Ugyanez a viszony áll fenn az előszeretettel hivatkozott egyes külföldi és magyar bükkfaják között. A pályázat mostani eredményét alapul véve, már most is, tekintve a tartósságot, a 2'93 K. bükk-talpfa szállítási, telítési és kicserélési minimális 2'20 K. költséggel belekerül 4 év alatt 5'13 koronába, 10 év alatt pedig 13 K. 2 1/2 fillérbe, tehát 7'42 1/2 K.-val többbe, mint a 10 évig tartó 5'80 koronás tölgytalpfa. Ez a veszteség kitesz minden két és fél millió bükkfalpfánál 7.425.000 koronát. Ennek ellenében szüksége volt a kereskedelemügyi kormányzatnak a magyar termelők 2 milliót elvonni és a bükkfalpfa árát 2'93 K.-ra leszorítani. Mit szólnak ehhez az intézőkörök és a fatermelők, amikor Sztérényi államtitkár a népképviselőt előtt oly előnyösnek és rendkívül gazdaságosnak adta be a bécsi Eisler-czeggel minimális 4 millió bükkfalpfára 4'79 koronájával megkötött szállítási szerződést. A magyar termelőknek elég 2'93 K., mert magasabb adótételt fognak élvezni és a pénzüket itthon költethetik el, ha maradna. Ennél az egy szállításhoz a bécsiek 7'2 millióval többet kapnak a magyaroknál tényleg és az előző számítás szerint mintegy 12 millióval többbe kerül ennek a szállításhoz a felhasználása, mint a tölgyanyagának alkalmazása. A való-ságos differencia eszerint majdnem egész 20 millió korona. Ezzel szemben a 2 millió megtakarítása szegénye a kereskedelemügyi kormányzatnak, mert egyszermind a tölgyerdők alkonyának elő-idezője.

Roger Pál.

A „Köztelek” olvasóit a fenti ügyre nézve a múlt hóban megkezdett és még ezután folytatódó közlendő „A MÁV. talpfái és bükköseink” cz. cikksorozatomban tárgyilagosan felvilágosítja, mintha csak előrelátam volna, hogy ily rémeket falra festő cikkekkel fogják a szerkesztő-seget ostromolni.

Kimutattam ott statisztikai adatokkal, hogy nem felel meg a valóságnak, mintha a bükk-talpfa többbe kerülne, mint a tölgy, sőt a legdrágább telítés mellett is olcsóbb, azért helyes a MÁV. elhatározása, hogy az összes talpfaszükséglet 65—70%-át bükkfalpfa fogja előállítani, hogy ennek a fának emeljék egyszer értékét s így az erdőbirtokos jövedelmét is. A tölgyfát ne féltsük a bealkonyulástól, annak mindig megmarad az értéke; sőt az európai árucikkét képező szlavóniai tölgy ma-holnap egészen elfogy. Mindössze az vitatható, hogy a bécsi Eisler czégtől tényleg nagy áron vették meg előre a bükkfalpfákat s így méltán kifogásolható a fakereskedők által.

A „Magyar Fakereskedő” legújabb febr. 15-iki száma leginkább mutatja, hogy mennyire megvannak elégedve kereskedőink a MÁV. talpfa-pályázatával, mint ez az idézet mutatja: „meg-elégedéssel konstatáljuk, hogy az ajánlatok el-intézésének alapjául az egyedül helyes és által-lunk mindenkor propagált módusz: a legolcsóbb ajánlatok elfogadása szolgált... s alkalmas arra, hogy a MÁV. versenytárgyalásainak korrek-tiségébe vetett hitet... ismét megszilárdítsa...”

és a jövőben az ajánlattevők ajánlatuk sorsá-nak elintézésé elé már bizalommal fognak tekin-teni.”

Földes János.

Bükköseink és a m. kir. állam-vasutak talpfái.

III.

A bükk, mint a vasutak igazi fája a jövőben.

Erre a meggyőződésre jut már 1895. évben *de Gaul* a franciaországi „Nyugati vasút-társaság” által véghez vitt vizsgálatok alapján.*) Közlöm ez adatokat, csattanó válaszként a „Neue Holzzeitung” eme passzusára: „S miért vásárolnak oly nagymennyiségű bükkfalpfa-t? Vajjon kevesebbe kerülnek? Tovább tartanak? — Nem és még egyszer nem!”

Már fenti ismertetésemben közöltem, hogy a MÁV. sokszor kénytelen kiváltani a tölgytalpfa-t idő előtt, ha a kapcsoló szeg meglazul benne. Nos a hivatkozott francia vasuti társaság éppen a talpfák mechanikai ellenállására nézve tett kísérleteket *kreozottal* telített bükkfalpfa-k és ugyanígy kezelt tölgy vasuti talpfákra nézve és a kísérletek a bükk előnyére dönttek el, jól-lehet a tölgy kitűnő híru, elpusztíthatatlannak tartott, lengyelországi volt.

Tíz év múlva azonban a tölgytalpfák nagy-részt, bár a korhadásnak tökéletesen ellenállót-tak, mégis ki kellett cserélni, mert oly nagymértvű összenyomódást és összezsuzódást szenvedtek a sinekkel való érintkezés helyén, hogy a beha-tolás átlag 16 mm.-re volt tehető. Az össze-zsuzódott rétegek lefaragása után nem sokára ismétlődött a felső rétegek szétszuzódása s egy idő múlva a behajló sinek zakatolása s az álla-pot veszélyessé válása miatt a talpfákat ki kel-lett cserélni.

A különböző fanemű vasuti talpfák benyomó-dása a teher alatt a következő 3 fanemre nézve ez volt: a 15 tonnás teher benyomta a *jegenyefenyőtalpfa-t* 13'5 mm.-re, a tölgyet 3, a bükköt 2 milliméternyire.

A panis-strassburgi vonalon 12—13 évi hasz-nalat és mintegy 128,000 vonat átvonulása után felszedett 808 db tölgytalpfából jó volt 22%, 5 mm.-nél vékonyabb zuzódású 34%, 5 mm.-nél vastagabb zuzódású rossz 44%, továbbá 2794 darab 7—12 év után felszedett tölgytalpfából jó volt 59%, tűrhető 23%, rossz 18% s az ezek fölött elhaladott vonatok száma volt 119,500.

Ugyanezen vonalon 11 év alatt 260 db bükk-talpfa-n 152,000 vonat robogott el s azok egytöl-egyig teljesen épek voltak.

Osszehasonlították még a bükk- és tölgyaszok-fákat arra nézve, hogy milyen ellenállást fejte-nek ki a sineket oda erősítő szegek kihuzása ellen.

Ezek a kísérletek szintén a bükkfa javára dönttek el.

E tapasztalatok folytán *de Gaul* azt a meg-győződést fejezi ki, hogy „a vasuti társaságok-nak nagyon is érdekükben van a bükkfalpfa-k alkalmazásának előnyt adni a tölgytalpfák felett. A kreozottal — melylyel a MÁV. most tesz ki-sérletet — beitatott bükkfalpfa-t épp oly kevéssé bántja a korhadás, mint a tölgyfát, de sokkal

*) Közölte Fekete Lajos az „Erdészeti Lapok” 1895. évi 1336—1338. lapjain.

inkább ellen-
ezenkívül a
olyan jól tar-
utak igazi
czikkét.) In-
a bükköt an

GA
Rova

A hamis

A mezőg
czikkek az
tőkben kerü
hogy azzal
megelégedve
vallottak. E
mazásáról l
dik, amely
tehát már t
s így annak
alkothatunk
szai a köve

1. §. A m
és cikkek, j
növényi zsi
gabona, lisz
mért, papír
abraktakarn
valamint a
tilos.

2. §. Mez
czikkek han
taknak min
változtatása
séget vagy
czikk erede
tetében tév

3. §. K
cselekmény
két hónapig
terjedhető
a) mezőg
vagy cikkek
b) hamis
hirdet vagy

c) hamis
termékek.
Kihágást
cselekmény
600 koroná
tendő az, a
d) mezőg
vagy cikkek
oly elnevez
illetve hoz
és szármá
illeti.

Az élelm
más szemp
az 1876. é
„Ártalmas
minden ro
gokkal keve
nemkülönb
sára szolgál
készítése és
évi V. t.
közfogyasz
vagy szét
az egészség
tet, ugyszin

W
VAS
NA

Arankamentes

vagy legalább arankamentesíthető

kisarankás

löhéré-

Luczerna-

magot

vásárol
a legmagasabb áron

Haldek

magnagykereskedése

József főherceg 5 cs. és kir.

fensége udvari szállítója,

Budapest, V., Bálvány-utca 6.

inkább ellenáll a mechanikai szétzúzódnak s ezenkívül a sirt megerősítő szöveget is legalább olyan jól tartja, mint a tölgy. Egyszóval a vasutak igazi fája a bükk." (L. Fekete idézett cikkét.) Indokolt tehát a MAV. eljárása, hogy a bükköt annyira felkarolja. Földes János.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

A hamisításokról s az azok ellen való védekezésről.

I.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek az utóbbi években mind nagyobb mértékben kerültek olyan állapotban forgalomba, hogy azzal a fogyasztók nemcsak nem lehetnek megelégedve, hanem még tetemes károkat is vallottak. Ennélfogva ezek hamisításának tilalmazásáról 1895-ben a XLVI. t.-cikk intézkedik, amely 1896. június 10-én lépett életbe, tehát már több mint 12 év óta érvényben van s így annak hatásáról érdemleges véleményt alkothatunk. A hivatkozott törvény főbb szakaszai a következőképpen hangzanak:

1. §. A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, jelesen: tej és tejtermékek, állati és növényi zsírok, zsiradékok, olajneműek, továbbá gabona, liszt és az ebből készült késztermékek, méz, paprika, általában vető- és fűmagvak, abraktakarmány és trágyaneműek hamisítása, valamint a hamisítottak forgalomba hozatala tilos.

2. §. Mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítása alatt az 1. §-ban felsoroltaknak minden utánzása vagy olynemű megváltoztatása értendő, mely a fogyasztókönöségét vagy a vevő t. termény, termék vagy cikk eredete, összetétele vagy minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.

3. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, két hónapig terjedhető elzárással és 600 K.-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki:

a) mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy cikkeket hamisít;

b) hamisításra alkalmas anyagokat e célra hirdet vagy e célra hoz forgalomba;

c) hamisított mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy cikkeket forgalomba hoz.

Kihágást követ el továbbá és amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki:

d) mezőgazdasági terményeket, termékeket, vagy cikkeket, habár azok nem is hamisítottak, oly elnevezés alatt vagy oly megjelöléssel árul, illetve hoz forgalomba, mely azokat természetük és származásuk szerint valósággal meg nem illeti.

Az élelmiszerek hamisítása azonban még más szempontokból is megítélés alá esik; így az 1876. évi XIV. t.-cz. 14. §-a azt mondja: „Ártalmas gyümölcsnek, gombáknak, valamint minden romlott, hamisított vagy ártalmas anyagokkal kevert tápszereknek és italoknak árulása, nemkülönben az ezek előállítására és elváltására szolgáló egészségre ártalmas edényeknek készítése és használata tilos”; továbbá az 1878. évi V. t.-cz. 314-ik §-a azt mondja: „Aki a közfogyasztás tárgyait képező s elárúsításra vagy szétosztásra rendelt élelmiszerek közé az egészségre ártalmas anyagot kever vagy kevertet, ugyszintén az, aki az ekként meghamisított

vagy életveszélyes élelmiszereket elárúsítás vagy szétosztás céljából boltjában vagy más áruhelyen vagy raktárában tartja: közegészségügy elleni vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal, azonfelül 100—1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

A mesterséges borok készítésének és azok forgalombahozatalának tilalmazásáról végül az 1893-ik évi XXIII. t.-cz. újabban még szigorúbban az 1908. évi XLVII. t.-cz. intézkedett.

Ezek szerint, ha valaki hamisít, nemcsak az elsősorban hivatkozott törvénybe ütköző cselekményt követ el, hanem amennyiben az élelmiszert megváltoztatása folytán az az egészségre is ártalmas lehet, még más törvényekbe is ütközik és súlyos büntetéseket várhat.

Ezen törvényeknek a hatása, amennyiben az ellenőrzést megfelelőképpen gyakorolják, a lehető legdühösebbnek mondható. Ha azonban az ellenőrzés laza, a törvény bizony csak írott malaszt marad és a hamisítás csak még nagyobb rafinériával foly, hogy az esetleges felismerés annál nehezebb legyen.

Mint legáltalánosabban fogyasztott és leggyakrabban hamisított anyagot, elsősorban a tejet és az abból készült termékeket veszem tárgyalás alá.

A tej és tejtermékek.

Forgalomba főleg a tehéntej, bivalytej s némely vidéken a juhtej kerülnek, amelyeknek a hamisítása nagyobb forgalmi helyeken az azok környékén általános. Bizony gyakran, kivált a főváros közelében, szívesen megfejtik a vasfarku tehenet, amelyet a közéletben kútnak neveznek; ez azután a tejet olyan mértékben szaporítja, amilyen mértékben azt az eladó kívánja. Hamisításnak nevezhetjük azt is, amidőn valaki lefőltözt tejet ad el teljes tej gyanánt. Ezen termékek vizsgálatánál legfontosabb a kívánt gondal végzendő mintavétel. Általános ismeretes, hogy rövid ideig való állás után a tej feladja a fölét s alul sokkal higabb. Ha már mostan valamely kimérésnél nem ügyelnek, a kannaa alján levő 1—2 liternyi maradék a lefőltözt tejen az összes tulajdonságait mutatja, pedig itt szándékos hamisítás nem történt, mert az első vevők aránytalanul jobbat kaptak a rendes tejnél, természetesen az utolsó részletek vevőinek rovására. A mintavételnél nem elegendő a tejet egyszerűen csak felkavarni, hanem azt alapos összerázás után egy tiszta üres edénybe kell néhányszor átönteni és vissza, mindaddig, míg az egész egy teljesen egyenlő folyadékává válik.

A víz jelenlétét igen gyakran nagyon könnyen ki lehet mutatni a salétromreakció segítségével. A tej salétromot sohasem tartalmaz, az ázott kutak vizében azonban legtöbb esetben találunk kisebb-nagyobb mennyiségű salétromot. Erre azután oly érzékeny kémszerrel rendelkezünk, hogy még talán jobb lenne, ha nem volna olyan nagyon is érzékeny, mert hogyha a kut vize a salétromot bővebben tartalmazza, már akkor is találunk a tejen salétromsókát, ha a fejő és egyéb edények a kimosás után nem lettek gondosan kicsurgatva: az a pár kanálnyi víz, ami az edény oldalaira tapad s később a fenékén összegyűlemlik, a tejet is többé-kevésbé salétromtartalmúvá teszi.

Sok ezer tejen a vizsgálata után arra a megállapodásra jutottunk, hogy a normális tejen fajszulva 1'029—1'033-ig ingadozik, száraz anyagtartalma legalább 12%, zsirtartalma legalább 2'8%, hamutartalma 0'6—0'9%-ig ingadozik s a savó fajszulva 1'026-nál nem alacso-

nyabb. Kivételes esetekben egyes teheneknek a teje, közvetlenül ellés utáni időben, vizenyős takarmány etetése esetén (répa, moslék, frissen kaszált fű, csalamádé stb.) kevesebb zsirtartalommal is bírhat, azonban több tehen egymással elegyített teje feltétlenül magasabb értéket mutat az előbb közölt számadatoknál s így ugy a vizezést, mint a lefőltözt a chemiai elemzés alapján biztossággal felismerhetjük.

A magyar tehenek teje gyakran a 4%-ot is felülmúló zsirtartalmat mutat. Elelmes tej-elárúsítók azután vízzel felhigítják annyira, hogy a zsirtartalom a 3%-o alá ne süljedjen, ezt könnyen elérik, ha 30 liter tejhez 10 liter vizet töltenek: de nem gondolnak arra, hogy a vizezésnek nem az az egyedüli ismertető jele, hogy a zsirtartalom kevesebb a kellőnél, mert vizezés esetén a szárazanyag kevés, a hamutartalom arányosan alászáll, továbbá ugy a tejenek, mint a savónak a fajszulva is apad s így ha a vizezés salétrommentes vízzel történt is, nagy biztossággal felismerhető.

Ha a tej le van főlözve, akkor a lefőlözés mértékéhez képest a tej és a szárazanyag fajszulva magas, a zsir kevés, a hamu normális, a zsirtmentes szárazanyag azonban a rendestől alig tér el, tehát ez is felismerhető. A hamumeghatározás arról is azonnal értesít, ha a tejhez, hogy savanyúságát elvegyék, szódát tettek, vagy ha konzerválás szempontjából több-kevesebb bórxot adtak hozzá, mert sem a szóda, sem a bórx nem égnek el s így a hamut a hozzáadott mennyiség arányában szaporítják. Ha a tejet vagy a tejszint keményítő behabarása által teszik sűrűbbé, azt a jó dologtal azonnal felismerhetjük, mert ez a keményítővel azonnal kékes fekete színt mutat.

A tej nemcsak akkor esik kifogás alá, ha hamisítottnak bizonyul, hanem akkor is, ha szennyes; szennyes pedig, ha a tehen tőgyét nem mosták tisztára, ha a fejő munkás a kezét nem mosta meg megfelelőképpen, ha fejés közben száraz takarmánnyal látják el az állatokat. Ha az ilyen tejet vattaszűrőn szűrjük keresztül, ezen a porfinomságu részek visszatartatnak s göcsös alatt eredetüket is elárulják s az bizony gyakran száraz trágya részecskének bizonyul, ami semmiesetre sem járulhat hozzá sem a tej tartósságához, még kevésbé annak ízleteségéhez.

A bivalytejre azt szokták mondani, hogy jellemzetes pézsmára emlékeztető íze és szaga van, ez nem áll. Csak arra kell ügyelni, hogy a fejő jól megmossa kezét és jól megmossa a bivalytehennek a tőgyét, mielőtt fejni kezdene. A tej különben is rendkívül érzékeny minden szag iránt, ami az istálló levegőjében van s midőn vékony sugárban a sajkába eresztik, bőségesen van alkalma, hogy a levegőben levő porrészeket és az ott levő szagot magába vegye, ami pedig ismét egyáltalában nem kívánatos, minélfogva nagy gondot fordítsunk arra, hogy az istálló alaposan szellőztetett és tiszta levegőjű legyen, hogy a tej csak csupán a fejés befejeztéig maradjon az istállóban s minden további művelet az istállón kívül levő, jól szellőztetett tiszta helyiségben végeztessék. Példaképpen a következőkkel szolgálhatok: A besavanyított, bevermelt csalamádét s egyáltalában a bevermelt savanyu takarmányt olyannak tartják, amelynek jellemzetes íze és szaga a tejen is felismerhető. Ha azonban a tisztaságra a kellő gondot fordítjuk, e tekintetben sem lesz semmi panasz, csak az istálló levegője legyen tiszta s a fejő a kezét, a tőgyet s a sajtárt alaposan mossa meg, mi mindenesetre ellenőrizendő.

WEISER J. C.
GAZDASÁGI GEPGYÁR ÉS
VASONTÓDE, MALOMÉPITESZET
NAGYKANIZSÁN.

Egytetemes aczélekék és ekoszterelvények. ::
Teljes takarmánykamrarendezések.
Szecska és répavágók, darálók.
Malmok minden nagyságban.
Elsőrangu hazai gyártmány. Tessék árjegyzéket kérni.

Ugyanolyan rossz híre van a mosléketetésnek, amely állítólag a tejet hamar megsavanyodóvá, egészségtelenné teszi. Ha a mosléketetés folytán a tej kifogásra ad okot, annak nem a moslék, hanem a tisztátalan jászlak és tisztátalan kezelés az oka; mert igaz ugyan, hogy a szeszgyártásra felhasználják a rothadásnak indult burgonyát, penészes, dohos kukoricát s egyéb másképpen nem értékesíthető lisztes anyagot is, ugye minthogy ezek a feldolgozás közben 15—35 óráig 3—3,5 atmoszféri gőznyomás alatt vannak, ez alatt feltétlenül minden ártalmas baktériumnak tönkre kell menni s ha az erjedésnél volna is alkalom infekcióra, miután a végső műveletnél a kiejlesztett folyadékot ki is főzik, az újból sterilizálódik s így a friss szeszgyári moslék ellen épp úgy nem lehet kifogást tenni, akár a sör ellen, amelyet pedig tejszaporító hatásánál fogva az orvosok a dajkáknak egyáltalában ajánlanak. Ha baj van, tejhiba mutatkozik, az egyedül csak a tisztátalanságnak tulajdonítható, mert az tagadhatatlan, hogy a szeszmoslék kitűnő talaja és tápanyaga nagyon sok mikroorganizmusnak, ha azonban az edényeket, jászlakat bakteriológiai értelemben tisztán tartjuk és a moslékot, mielőtt lehűlt volna, etetik fel, az a fejőstehenekkel nemcsak bátran etethető, hanem a tejet is szaporítani fogja, anélkül, hogy az minőségében szenvedne, sőt ismételve megfigyelték, hogy a helyesen vezetett mosléketetés folytán a tejnek nemcsak mennyisége, hanem zsirtartalma is szaporodott.

A tejnek kifogástalan előállítására képezi a teje alapított többi iparágaknak az alapját. Nem megfelelő tejből nem készíthető kifogástalan tejszín vagy tejföl, ebből forgalomba hozható vaj, vagy olyan sajt, amely a kényesebb izlésű közönséget kielégíthetné.

A tejszín, tejföl, édes tejszín, édes tejföl zsirtartalma ezidő szerint még nincsen meghatározva, annyit azonban mondhatunk, hogy a tejfölből legalább 10%, a kávétejszínben 10—15%, a habtejszínben legalább 20% zsirtartalom követeendő. Vastagítani szokták, tehát jobb kinézetűt kívánnak adni a tejfölnél azáltal, hogy tiszta keményítőt vagy lisztet habarnak bele, sőt a gondosan elhabart aludtjejt is sűrűbb kinézetűt ad ezen terményeknek. A jódoldattal azonban, amely a keményítőt megkékíti, ezen hamisítást azonnal felderítik, elemzés útján a hozzátett alvadékokat, vagy turót nyomban kimutathatjuk s ugyancsak ez van hivatva az áru savtartalmáról tájékoztatni. A kémiai vizsgálat azonban nem elegendő, mert annak megítélésénél az izelés és szaglás játszanak nagy szerepet, de ezen a réven nem a hamisítást állapítjuk meg, hanem csak a tisztátalan kezelésre vagy a termék romlott voltára következtethetünk.

Ujabbban tejpör és tejkonzervek is kerülnek forgalomba, pl. süritett tej, amelynek a hamisításáról ezidő szerint még nincsen tudomásom, azonban valószínű, hogy elsősorban cukorporral, másodsorban keményítővel ezeket is lehet hamisítani.

A vaj. A vajat rendszerint vízzel, különféle zsiradékokkal, amelyek közül a margarint, kókuszszirt, kunerolt és más hasonló zsiradékokat említhetjük, szokás hamisítani, azonkívül konzerváló anyagokat tesznek hozzá vagy meg is festik kátrányszínezékekkel.

Az elsőrendű vaj finom teavaj ne tartalmazzon több vizet 16%-nál, savfoka pedig ne legyen nagyobb 3 foknál. Savfok alatt a 100 gr. vajzsír semlegesítésére szükséges normal lúgnak a köbczimentérméjét értjük. Rosszul ki-

dolgozott vajokban, de egyik-másik esetben szándékosan 20%-nál is jóval több vizet lehet s így a vevő vajzsír helyett vizet vásárol, amit csak csalásnak minősíthetünk. Amennyiben a vajban zsirszerű anyagokon kívül más fertőzőanyagok vagy hamisítványok volnának, azt oly módon derítjük ki, hogy egy alkalmas üvegben 30—40 gr. vajat 100 cm³ forró vízzel leöntünk, az edényt jól bedugaszoljuk és szájával lefelé meleg vízbe állítva, magára hagyjuk, lassan lassan a vaj a víz felszínére száll és megfagy, a vajhoz hozzákevert nem zsirszerű anyagok pedig a vízben a fenékre szállanak. Rendes viszonyok között is képződik a tiszta vajnál némi üledék, amely nagyon lassan száll le és fehér színű, mert a tej kazeinjéből származik, ha azonban más anyag volt hozzákevert, akkor bőséges üledéket találunk, amelyet azután tovább vizsgál a kemikus.

A keményítőt ismét jódoldattal, ásványi anyagokat gőrcsővel és elhamvasztás útján állapítjuk meg; könnyen kideríthető sok esetben a vajnak kátrányszínezékekkel való színezése, amelyvel annak szebb kinézetét akarnak kölcsönözni.

A vajhoz hozzákevert zsiradékokat nagyon bonyodalmas eljárások segítségével, amelynél a refraktometer igen fontos szerepet játszik, állapítja meg a kemikus. Ezen eszköz szerint a tiszta vaj 40—45 fok közötti refrakciót mutat, míg a sertészsír 50-et, a gyapotmagolaj 61-et, a kókuszszír 35,5-et, a fagygyu 49-et mutat és ha véglegesen nem dönti is el a hamisítást, a továbbvizsgálatra már nagyon fontos támpontokat nyújt.

A sajtok vizsgálata. A sajt hamisítása rendszerint abban áll, hogy a silányabb sajtokat finomabb sajtok gyanánt iparkodnak feltüntetni, így általánosan szokás a lipthi turót a juhtejből készült turón kívül tehturóval elegyíteni és úgy hozni forgalomba. Azonkívül sulyszaporítás céljából néha előfordul, hogy keményítőt, vagy más ásványi anyag van hozzákevertve s végül a sajt fertőzve lehet fémi mérgekkel, amelyet a nem kifogástalan ónlaphól (staniol), mely a csomagolásra szolgál, vehet magába a sajt. Sajnos, hogy a tehturónak a juhturóval való jelenlétét, kivált ha az nem nagyobb mennyiségű, ez idő szerint még nem tudjuk a kellő bizossággal kimutatni, de már foly a munka, talán előbb-utóbb ez is biztosan megállapíthatóvá válik. A keményítőt a teljesen zsirtalanított sajtjnak jódvaló vizsgálata révén állapítjuk meg. A fémi mérgeket a sajt elhamvasztása után, midőn is tekintettel vagyunk a több-kevesebb konyhasóra, amely a sajt elhamvasztása után szintén visszamarad, de amely a vízben könnyen oldható. A fémi mérgek megállapítására egészen biztos elemzési módszerek allanak rendelkezésünkre.

Kosutány Tamás dr.

IRODALOM.

Jelentés Franciaországban 1908. évben tett juhászati tanulmányutról. Irta Rodiczky Jenő dr. igazgató. A szövegbe illesztett 26 ábrával. Budapest, „Patria” 1909. 64 lap. Az országos m. kir. gyapjuminősítő intézet közlése. A m. kir. földmívelésügyi miniszter szerzőt 1908-ban Franciaországba küldte a párisi országos mezőgazdasági kiállítás megtekintése s egyes vidéki merinótenyészetek tanulmányozása céljából. Miután szerző hasonló szempontból régebben már ismételve kint járt, nem voltak a tanulmányozott tenyészetek mind ujak előtte s ezért jelentése nem egyszerű leírása, hanem

jórészt összehasonlító bírálat a korábban s a most látottaknak. Ez természetesen nagyon növeli a jelentés becsét, mert így sokkal mélyebb betekintést nyerünk Franciaország juhtenyésztésének fejlődésébe, illetőleg az egyes tenyésztetek haladó vagy hanyatló irányzatába, mintha csak egyszerű leírást forgatnánk kezeinkben.

A jelentésből azt vesszük ki, hogy a ramboillet-merinó fénykora tünöben van, mert a megváltozott konjunkturák inkább a hustermelesnek kedveznek, mi miatt sokan felhagytak vele s akik, mint pl. a Rambouillet kincstári birtok, ragaszkodnak hozzá, csekélyebb gonddal tenyésztik, mert kosaikat keveset keresik. Ellenben a soissonnais-merinó fejlődőben van s ma a legkedveltebb francia merinó, bár a tenyésztők szerző szerint gyakran azt a hibát követik el, hogy buga kosokat is használnak fel tenyésztésre s ezáltal terjesztik a szarvatlanságot. Jól tartja magát a valamivel kisebb testű chatillonnais-merinó is s csak az a kár, hogy a bérlők ugy ezt, valamint a soissonnais-merinót dishley (leicester) kosokkal szeretik keresztezni, hogy a párisi piacot gyorsabban fejlődő s formásabb testű hizott juhokkal lássák el. Szerző nagyon ellenzi ezt a keresztezést, valamint a leicester juh tiszta vérből való tenyésztését is, ami a mi szempontunkból kétségtelenül helyes, de a francziák talán mégsem vallják nagy kárát, mert máskülönben aligha történhetett volna az, hogy a múlt század 40-es évei óta honosított leicester juh azóta el nem tűnt volna Franciaországból. Az említett három merinó-jelleg, valamint a dishley-merinó s a tiszta vérű dishleyen (leicester) kívül még a charmoise juhról s néhány parlagi juhról is megemlékezik a jelentés. A charmoise juh keresztezési termék, mert francia tájajták s a kenti juh (angol hosszugyapjas, rokona a leicesternek) járultak a létesítéséhez. Szerző szerint a charmoise épp oly kevésbé kiegyenlített, mint a dishley-merinó s hozzánk szintén egyáltalán nem való. A francia parlagi juhok közül háromra terjeszkedik ki a jelentés a berrichonne-ra, mely southdown kosokkal keresztezve a huspiaczon nagyon kedvelt „szürke bárányokat” ad, továbbá az apró testű bízet hegyi juhra, melyet izletes hús miatt becsülnék s a lauragudise juhra, mely inkább fejős, de hízalásra is alkalmas. Ezeket s egyéb parlagi s hegyi juhokon kívül nagytestű lapályjuhok (a friznek rokonai) is vannak Észak-Franciaország partvidékén, melyek azonban a magyar tenyésztő figyelmét nem köthetik le.

Szerző az itt említett típusokat nemcsak általánosságban beszéli meg, hanem egyes nevesebb nyájakat kritikai bírálatnak is vet alá, így pl. részletesebben terjeszkedik ki a Rambouillet kincstári nyájára, Parent, Duchesne s Conseil soissonnais nyájaira, Japiot chatillonnais nyájára, melynek kosai Keszthely, Szomolány s Nagykorpádra is eljutottak, a grignoin dishley-merinóra s ugyanezt teszi a leicester, charmoise, berrichonne, bízet s lauragudise juhval is. Aki tehát a francia juhok valamelyike iránt érdeklődik, irányítást nyer a jelentésből arra, hogy mely nyájakat keresse föl s egyuttal tájékozva van arról is, hogy körülbelül mennyi jót s rosszat láthat ott, szóval a jelentés elolvasásával jó készütséget nyerünk az utra. Szerző továbbá 26 gyapjuminót hozott magával a főbb juhtípusokból s azok finomságát, szilárdságát s nyújthatóságát pontosan meghatározva, függeléképp csatolta jelentéséhez.

A fényesen kiállított jelentés nem szorul dicsegetésre s ezért csak azt tartjuk kívánatosnak,

hogy juhtenyésztő-gyapjuminősítő-intézet 22. sz.)

csalódunk — küldi meg jelentését

A mezőgazdasági létesítésük fölött Ára 1 K. Megszerezésében,

Kosutány Tamás

művével ismételt agrárkémikus, de nemcsak látja, hanem

jövedelmességét, vanatos tempóban

melyek kerékként

szertint való haladás

abban látja a szarv

gozza fel termelést

zatlanul adja a vének

értékét az hogy helyes

diagnózis, hogy rámutat

is, hogy által me

szükséget a szűkes

kereteket a szerint: megterem

nek pedig nem, hanem

nagybirtokos gazdasági szem

ben lenne üdvözítő

nak szervezése, üzembe, ahol az

alkalmas, de alkalmas

az esetben proszerek

vezetés szakértő munkással dolgo

szerint — szakmai

gyárvezetők ké

önálló vezetésén

vevőkében arról

pontra, melyeket

ipartelep létesít

a legapróbb rész

kat, mert azok

sérleket eredmény

A legértékesebb

amelyben felhívja

jövedelmét igény

telére, melyek s így a

szükségletét, utalva, ami sok

fosztja meg a feltétel

megvan a malátakészítés

értékű árpakivétel

5—7 millió kor

árpák minőség

szület évről évről

gazdáinknak a r

— az újabb r

kel — nem ü

növények termelése

nagyobb keretű

gőbbá igen jöved

lenne Németorszá

kesítés előtt viz

is éretnek el: csökkenne s a

nak kitéve. A zása

igen jövedelmű, még ser

Szivattyúk és Mérlegek

„ különleges gyár „
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Használja a
RHEUMA
 Ne tévessze
 Kapható a K

hogy juhtenyésztőink tömegesen forduljanak a gyapjuminősítő-intézet (Budapest, VI., Klotild-utca 22. sz.) igazgatójához, ki — ha nem csalódunk — a postabér megtérítése fejében küldi meg jelentését. *Cselkó István.*

A mezőgazdasági iparok jelentősége és létesítésük föltételei. Irta: *Kosztány Tamás dr.* Ára 1 K. Megszerezhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

Kosztány Tamás dr. e legutóbb megjelent művével ismételtén beigazolta, hogy nemcsak agrárkémikus, de elsőrendű agrárpolitikus is, ki nemcsak látja, hogy a magyar mezőgazdaság jövedelmezősége nem halad a kívánt vagy kívánatos tempóban, de meg is látja az okokat, melyek kerékkötői a nyugateurópai fogalmak szerint való haladásnak. A stagnálás egyik okát abban látja a szerző, hogy a gazda nem dolgozza fel termelvényét, hanem át- és feldolgozatlanul adja azt tovább. *Kosztány dr.* e művének értékét azonban nemcsak az adja meg, hogy helyes diagnózist állapít meg, hanem az is, hogy rámutat a célravezető kezelésre is, mely által mezőgazdaságunk kiemelkedhetik szűkes keretei közül. Ez az emelődud szerző szerint: *megteremtése a mezőgazdasági iparnak*; még pedig nem bankok és takarékpénztárak, hanem *nagybirtokosaink által*. Magán- és közgazdasági szempontból azonban csak az esetben lenne üdvös hatása a mezőgazdasági iparnak szervezése, ha azok csak ott helyi életnek üzembe, ahol az iparüzésre a viszonyok megfelelők; de alkalmas konjunkturák mellett is csak az esetben prosperálhat minden üzem, ha a vezetés szakértő kezében van és *begyakorolt munkással dolgozik*. Első lépés tehát — szerző szerint — *szakiskolák létesítése*, hol intelligens gyárvezetők képesítenének az illető iparág önálló vezetésére. Utbaigazítást találunk e könyvecskében arról is, hogy melyek azok a szempontok, melyeket figyelembe kell venni valamely ipartelep létesítése alkalmával. Tanácsokat ad a legpróbb részletig és pedig értékes tanácsokat, mert azok a tapasztalat és tudományos kísérletek eredményei.

A legértékesebb része a könyvének mégis az, amelyben felhívja a gazdák figyelmét azon nagy jövedelmet ígérő átalakító iparvállalatok létesítésére, melyek ezidőszere nem kultiváltak s így a szükséglet fedezésére külföldre vagyunk utalva, ami sok száz millió forint nyereségtől fosztja meg a magyar gazdát, holott minden feltétel megvan ez iparágak bevezetéséhez. Pl. a *malátakészítés*. Évente 50—60 millió korona értékű árpakivitelünk mellett malátakivitelünk 5—7 millió koronát tesz csak ki, holott sörárpánk minősége elsőrendű és a malátaszükséglet évről évre emelkedik. Hozzá kell tehát gazdáinknak a malátagyártáshoz látni, ami most — az újabb rendszerű csirázató készülékekkel — nem tűnik nehézségbe. Az *olajos növények* termesztése oly kisarányu, hogy annak nagyobb keretekben való beállítását a vetésforgóba igen jövedelmező lenne. Igen czélszerű lenne Németország példájára a burgonyát értékesítés előtt *vizétől megfosztani*, miáltal két cél is éretnek el: a szállítási költség tetemesen csökkenne s a burgonya nem volna a romlásnak kitéve. A burgonyának *liszté váló feldolgozása* igen jövedelmező lenne. *Gyümölcsünk* elsőrendű, még sem tudjuk mind értékesíteni, holott feldolgozva mint aszalvány, marmelád, gyümölcsbor, gyümölcsesz szb. külföldön igen keresett és könnyen értékesíthető czikk. A *zöldségkonzerválás* terén még szintén alig történt valamely kezdeményezés, pedig nagyon jövedelmező lenne ezzel foglalkozni.

Ezeket kivül számos még olyan nálunk nem kultivált iparág üzésére hívja fel szerző művében a gazdák figyelmét, melyek szakszerű vezetés mellett igen szép jövedelmet biztosíthatnak. Szervezésükhöz nem kell más, mint egy kis vállalkozási szellem és pénz. Ez utóbbi tényező — különösen nagybirtokosainknál — bőven van, a vállalkozási szellemet pedig bizonyára felkelti az olvasóban *Kosztány dr.* ezen értékes műve. *Sz. Gy.*

Az árpa termesztése különös tekintettel a sörárpára. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kísérletei alapján írta *Cserháti Sándor*.

Az árpa, elsősorban a sörárpa egyik legfontosabb terményünk, ez az egyedüli gabonafélének, melyben számottevő exportunk van. Kivitelünknek akadályai egyre nagyobbodnak, melyekkel legjobban úgy küzdhetünk meg, ha igyekeznünk minél kifogástalanabb minőséget hozni a piacra. Ismeretes dolog, hogy egy gabonafelénél se tapasztalható oly nagy különbség a minőségben, mint az árpánál. Befolyást gyakorol erre a talaj, az éghajlat és a termesztési módja, az utóbbi igen jelentékeny mértékben.

Tekintettel az árpatermesztés nagy fontosságára, az országos m. kir. növénytermelési állomás felállítására, vagyis 17 év óta a gazdák közreműködésével végzett kísérletezéssel iparkodott megállapítani, hogy a fejtanak, a művelésnek, a trágyázásnak stb. minő befolyása van az árpa termésére és minőségére. Ezen kísérletek eredményét, melyek részletesen már közreadattak, dolgozta fel *Cserháti Sándor* a 62 oldalra terjedő füzetben, mely hasznos utmutatásul szolgál az árpatermesztő gazdáknak.

Ajánljuk e füzetet a gazdaközönség figyelmébe, melyet az érdeklődőknek megkeresésre ingyen küld meg az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás *Magyaróvárról*.

A Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület jelentése 1908. évről. E jelentésből kitűnik, hogy az egyesület minden téren hivatásának magaslatán áll. A megye mezőgazdasági állapotának fellelítése körül elvitázhatlan érdemei vannak. A *lóállomány* nemesítése céljából alkalmas tájfajta mének beszerzéséről s az állami mének fedezetési díjának leszállításáról gondoskodott és évenként több lódíjazást rendezett. Az eredmény a mosonmegyei lóállomány nagyarányu javulása. A *szarvasmarhatenyésztés* ügye ki van kapcsolva az egyesület működési köréből; ezeket a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület intézi nagy sikerrel. A *sertésenyésztés* terén jó fajta tenyésztésével törekszik az egyesület a tenyésztési ág előmozdítására. Az állomány ugy minőség, mint mennyiség szempontjából kielégítő. A *baromfitenyésztés* előmozdítására minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál az egyesület. 1907—1908-ban 135 db orpington kakast osztott ki kisgazdáknak. A lehetőség megakadályozni törekedett a közlegelők feltörését és mintegy 1300 kat. hold közlegelő felújítását biztosította a földmívelésügyi kormány segítségével, ki kat. holdként 40 K. segélyben részesítette a tulajdonosokat. A növénytermesztés fejlesztése céljából számos szakelődadást rendezett, jófajta *vetőmagokat* közvetített s megismertette és meg is kedveltette a *mütrágyák* használatát. 1908-ban a kisgazdák között 3500 q mütrágyát osztott ki az egyesület. A *gyümölcsstermelés* fellelítése végett számos nagyobb gyümölcsöstelepet létesített és a kisgazdák között pár év alatt 26 ezer db gyümölcsfát osztott ki. Végül az egyesület számos *gazdakört* alakított s népkönyvtárt létesített. Rendes tagja az egyesületnek 421 van, vagyona pedig 27 ezer korona. *Sz.*

Ujdonságok a könyvpiacra. *Kovácsy Béla*: A szarvasmarha tenyésztése. A „Köztelek Olcsó Könyvtára” 2. és 3. füzet. Ára 1 K. *Kosztány Tamás dr.*: A mezőgazdasági iparok jelentősége

és létesítésük föltételei. Ára 1 K. *Praznovszky Ágost*: Dohánytermesztés és kezelése. 2. kiadás. Ára 2 K. *Darányi Ignác*: Termeszszűnk gyümölcsöt! Ára 40 fillér. *Csörgey Titusz*: Utmutató a mesterséges fészekodvak alkalmazásához. Ára 40 fillér. Tözsdei almanach 1909. évre. Szerkeszti: *Nyári József*. Ára 7 K. Munkaadók évkönyve 1909. évre. Szerkesztették: *Farkas Elek* és *Edvi Illés László*. Ára 2 K. *Rusz Andor dr.*: A magyar csekkörvény. Ára 420 K. *Beke László*: Mezőgazdasági bakteriologia. 2. bővített kiadás. Ára 7 K. *Ferenzi Imre*: A magyarországi háziipar és a budapesti otthoni munka. Ára 180 K. *Kogutovics Károly*: Zsebatlasz naptárral és statisztikai adatokkal az 1909. évre. Ára 120 K. *Drucker Jenő dr.*: Az új magyar bortörvény. A borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról. Ára 1 K. *Kenese Ferencz*: Rövid utmutatás az egyszerű gazdasági könyv- és számvitel nyomtatványaihoz. Ára 150 K. *Kenese Ferencz-féle* egyszerű gazdasági számviteli nyomtatványok próbaivai. Ára 1250 K. Nyulterenyésztők zsebnaptára 1909. Szerkesztette: *Potchen Jakab*. I. évfolyam. Ára 2 K. *Drucker Jenő dr.*: Szőlészetünk haladása. Emlékfüzet a „Borászati Lapok” 40 éves fennállásának alkalmából. Ára 2 K. *Ujlaki József*: A csekkörvény magyarázata. Ára 4 K. A Gazdák Biztosító Szövetkezete Zsebnaptára 1909. évre. Szerkeszti és kiadja: *Paur Ödön*. I. évfolyam. Ára 2 K. *Rodiceky Jenő dr.*: Az országos magyar királyi gyapjuminősítő intézet. Ingyen. *Kardos Árpád*: A faragás mint házi művészet. Ára 120 K. *Erdős Jenő*: Utmutatások a gépiparra vonatkozó beadványokról. Ára 120 K. *Péterfy Tamás*: A góbé gazdaságban. 2. kiadás. Ára 1 K. Magyarország tisztai cím- és névtára. 1909. Ára 12 K. *Osváth Albert dr.*: Egészségi tanácsadó. Olvasókönyv a magyar földmívelő nép számára. Ára 60 fillér. *Burgics Tivadar*: Összehasonlító kísérletek a szarvasmarhabizálalás köréből. Kellner módszer alapján. Ára 250 K. *Csetényi József*: A bankkérdés. Ára 80 fillér. *Mercator*: A bankkérdés. Ára 1 K.

Bergmüller Fritz: Unsere Hunde. Ihre Eigenschaften, Aufzucht, Pflege u. Rassen K 420. *Kramer's*: Taschenbuch der Rassegeflügelzucht, m. 107 nach der Natur aufgenommenen farb. Abbildgn. K 960. *Funk*: Die Rindviehzucht. K 3—. *Nowacki*: Der praktische Kleegrasbau. K 3—. *Jekyll*: Wald u. Garten. K 12—. *Junack*: Durchforstung der Kiefer. K —40. *Klebahn H.*: Düngungsversuche m. Phosphaten. K 120. *Lehndorff Geo Graf*: Handbuch f. Pferdezüchter. K 1440. Berechnungsbuch zur sofortigen Ermittlung des kubischen Inhaltes runder Hölzer nach Metermass. K 250. *Francke G.*: Merkbuch f. Ziegenhalter. K —60. Operationen, die agrarischen, in Österreich. K 250.

Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők: *Patria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében*, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

A gazda felelőssége eselédje által elkövetett mezőrendőri kihágásnál. 172. kérdés. A tanyámon (ahol én nem lakom) egy ispan intézkedik, egy éjszaka az egyik béres felügyelete alatt álló ökrök a béres gondatlanságából idegen területre mentek s ott kárt tettek. A károsult megindította az eljárást s most a tordai polgármesteri hivatal azt az ítéletet hozza, hogy engem (és nem a eselédet!) 2 K. büntetés és 10 K. kártérítésre ítél. Hát lehetséges ez? Szives felvilágosításukat kérem tehát, hogy mit tegyek? Fellebbezni 15 nap alatt lehet, a fellebbezésre kell-e helyeg és ha igen, mennyi? *V. Zs.*

Felelet a 172. sz. kérdésre. Az ítélet sérelmes s ellentmond a mezőrendőrségről szó

Használja a **KRIEGNER-FÉLE**

REPARATOR-t

RHEUMA, CSUZ, KOSZVÉNY, SZAGGATÁS, NYILALÁS, hasogatás, deréktájás, hátfájás és csontfájdalom stb. esetében.

Nagy aranyéremmel lott kitüntetve a szar

Ne tévessze össze ezen készítményt homli silány sóshorszesz készítményekkel. A Szt. Rókus kórházban eszközölt kísérletek alkalmával 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást eredményezett.

Kapható a **KRIEGNER-FÉLE MAGYAR KORONA** BUDAPEST, VIII., kerület Kálvin-tér. 4.

Kis üveg 1 korona.

Nagy üveg 2 korona.

10 korona értékű küldemény bérmentve.

1894. évi XII. t. cikknek. Az ítélet kihirdetésétől vagy kézbesítésétől számított 15 napon belül a vármegye alispánjához ezimzett *bélyegmentes* fellebbezés adandó be az I-ső foku ítéletet kimondó polgármesternél.

A fellebbezés indoka a következő: A gazda a cselédje által elkövetett mezőrendőri kihágásért csak az esetben vonható felelősségre, ha a cseléd a gazda utasítására követte el a cselekményt, vagy ha a gazda cselédjével szemben a kötelességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztotta, végül ha oly egyént alkalmazott, ki feladatának rendszerinti teljesítésére képtelen. A büntetőjogi felelősség csak akkor terheli a gazdát, ha a cseléd a büntetendő cselekményt gazdája utasítására követte el; minthogy az adott esetben a mezőrendőri kihágás a cseléd gondatlansága folytán történt, az eljárás kizárólag a cseléd ellen lett volna megindítandó.

Igy rendelkezik a m. kir. földmíveléstudügyi miniszter 1897. évi 5234. sz. határozata.

Hollady Nándor.

Kölesetetés fejőstehenekkel. 173. kérdés. Van körülbelül 90 q vörös kölesmagom. Ezt szeretném fejősteheneimmel takarmánypótlékkul értékesíteni. Hogy esetem azt és mily adagban naponként és darabonként?

M. L.

Felelet a 173. sz. kérdésre. A köles körülbelül egy táplálja a tehenet, mint a zab, melylyel nemcsak vegyi összetételét s emészthetőségét, de a külső héj s a belső lisztes mag mennyiségbeli arányát illetően is majdnem teljesen megegyezik. Csirája továbbá meglehetősen sok olajat tartalmaz, mely épp úgy lágyítja a vaját, mint a zab, mi miatt vajtermelésre alapított tehénzetekben csak mérsékelt, de tejeladásra alapítottakban épp oly bőven etethető, mint a zab. Lisztje nem szükséges őrlni, ha csak langyos ivóst nem szándékozik vele a tehenek számára készíteni; rendszeren csak darálva s szecskával szokták etetni. Hogy mennyi kölest adjon teheneinek, azt a tehenek tejhozamának s a többi takarmány suly szerinti ismerete nélkül nem ítélni lehet; meg is mondhatunk, hogy minél több tejet adnak a tehenek s minél kevesebb sarjut kapnak, annál több köles kell nekik s megfordítva.

Cselkó István.

Bor szállítása vasuton és hordókban. 174. kérdés. Ot vagon bort szállítottam el, ami még nem volt tisztán kiforrva. A hordókat a vagonokba fenékre állítottam s a csapos végét kifurattam, hogy a hordóból kijövő bor ne a földre, hanem a hordófenékre jöjjön, hogy a kilégzés után oda ismét visszafolyhasson. A kereskedő azt állítja, hogy okosabb lett volna azt rendszeren berakni és két oldalt a hordót megkötni, mert állítólag a fentebbi berakásnál a bor sulya alatt a hordók fenéke kiszakadt és 60 hl. elfolyt. A bor eladása s átvétele az állomásra szállítva s a berakás már a kereskedő költségén és felelőségén történt. Követelhet-e a vevő ezen állítólagos hiányért az eladótól kárpótlást? A vevő vagy megbizottja a berakásnál jelen nem volt s állítása szerint bort, bármilyen is az, fenékre állítva soha nem szállítanak sehoh. Tudatva lett vele, hogy a bor még forr, de úgy rendelkezett, hogy azt feltétlenül szállítani kell. Helyes volt-e a fenti eljárás, vagy hogy lett volna az okvetlen szállítás esetén a legcélszerűbb?

B. B.

Felelet a 174. sz. kérdésre. Vasuton való szállításnál a boroshordókat többnyire fektetve szokták a vasúti kocsikban elhelyezni és pedig azért, mert így a be- és kirakás sokkal könnyebb.

Hogy a hordók különösen a tolatás alkalmával egy helyben maradjanak, se a kocsinak, sem pedig egyik hordó a másiknak épségét ne veszélyeztesse, minden hordót legalább négy kötőfával rögzítenek meg s a kötőfákat a kocsik padlójához leszegezik. Még így is előfordulhat azonban, hogy hirtelen megállásnál vagy tolatásnál, összeütközésnél a hordó kiugrik helyéből, amikor természetesen könnyen meg is sérülhet s a többi is összezuhajja, sőt ha a hordó a kocsik végén, a kocsik tengelyével keresztben volt fektetve, a kocsik végfalát ki is ütheti. Ezért szükséges, hogy a kocsik végfalán mellé rakott hordók hosszában fekdjenek, a többiek azután felváltva keresztben és hosszában rakhatók. Németországban csak hosszában szokták a hordókat a vasúti kocsikba berakni. Ha a hordók állítva vannak, természetesen sokkal biztosabban és nyugodtabban maradnak s így a szállítás alatt kevésbé fordulhat baj elő. A bor sulya alatt a hordó fenéke ki nem szakad, ha csak a hordó nem korhadt, rossz, mely esetben azonban fektetve épp úgy érheti baj, mint állítva. Hogy mégis ritkábban szállítják a hordókat állítva, annak az az oka, hogy így a berakás, de különösen a kirakás sokkal nehezebb s egy 6-7 hl-es hordónak megmozdításához, felbuktatásához 3 ember is kell s ha a hordót a felállításnál hirtelen a fenékre ejtik, vagy a lefektetésnél az ahhoz nem értő munkások a hordót visszajejtik, akkor a lökés következtében megtörténhetik, hogy a hordó fenéke kiszakad s a bor elfolyik. Ausztriában egyébként a mustot felállított hordókban szállítják a vasuton. A hordóknak felállítva való szállításából kifolyólag veszteség csak úgy állhatott elő, hogy a berakásnál vagy még inkább a kirakásnál a hordókat a fenékre fordításnál vagy felemelésnél leejtették s mint az a szállítás egyébként is a vevő terhére történt, a veszteséget kárpótlást nem igényelhet.

P. S.

Szavatosság gümőkóros szarvasmarháért. 175. kérdés. F. évi január hó 14-én eladtam 4 drb hizotttehenet, egy darabért jótállottam, hogy nincs benne borjú. Február hó 10-én (tehát 26 nappal az átvétel után) értesít a kereskedő, miszerint egy tehenet tuberkulózis folytán Csehországban teljesen elkoboztak, 1 tehenben egy 80 kg-os, a másikban 2 drb ikerborjút találtak a 70 kg., azaz 140 kg. sulyban. Mindezt állatorvosi bizonyítvánnyal van igazolva. Megjegyzem, miszerint a kereskedő teheneimet (melyek szarvszámozottak voltak s melynek számai az orvosi bizonyítványban kitüntetve) Bécsbe vitte, ott a tehenek 2 kézen keresztül jutottak a cseh mézáros kezére. Kérdem már most:

1. Lehet-e oly tuberkulotikus egy la hizott tehen, miszerint huser a fogyasztásból teljesen kizárandó?

2. Lehetséges-e egy tehenben 2 a 70 kg-os borju, melyet a szakértő észre ne vegyen?

3. Lehetséges-e egyáltalán tehenben ily sulyú idétlen borju, mikor tehenészetben az újszülött borju is legfeljebb 45 kg-os.

4. Nem tartozik-e az elkobzásról a mézáros 24 óra alatt értesíteni az eladót?

5. Van-e a levágásra kerülő teheneknél a vemhességre vonatkozó szavatossági határidő? (Információim szerint 2 hét.)

6. Mi a szakvélemény ezen esetben? Mily kártérítéssel tartozom és mely esetben nem tartozom?

G. A.

Felelet a 175. sz. kérdésre. 1. A gümőkórnak van olyan alakja, t. i. a savóshártyák gümö-

kórja, az u. n. gyöngykór, mely nem akadályozza a szarvasmarha meghízását, olyannyira nem, hogy az állat beteg volta sokszor csak a levágás után derül ki. Azt, hogy ilyen esetben a hus fogyasztásra alkalmas-e vagy nem, csak az illető esetben fennforgó kóros elváltozások minősége és kiterjedése dönti el. Ha az állat jól táplált, akkor a hus rendszerint legalább feltételeken alkalmas a fogyasztásra még olyankor is, ha a kóros folyamat erősebben van a testében elterjedve.

2. Az, hogy valaki fel tudja-e az állat vemhességét ismerni vagy nem, az illetőnek e téren való tájékozottságától és vizsgálatának gondosságától függ. Az adott esetben a vemhességet mindenesetre fel lehetett volna ismerni gondos vizsgálattal.

3. Eltérések a borjuk rendes sulyától mindenütt előfordulnak s így ez a kérdéstevő tehenészetében sincsen kizárva.

4. A vevő általában tartozik az eladót az állat elhullásáról vagy elkobzásáról haladék nélkül értesíteni; ha ezt elmulasztja, akkor nem veszi el ugyan igényét sérelmének orvoslására, de ilyenkor nem veheti igénybe a jogi vélelem előnyét, hanem minden esetben külön tartozik igazolni megfelelő tárgyi bizonyítékokkal azt, hogy az állat abban a betegségben, mely elértéktelenedését okozta, már a vétel idejében is szenvedett.

5. Levágásra kerülő tehenek vemhességére vonatkozólag nincsen külön szavatossági határidő megállapítva.

6. Ha az eladót tehen valóban gümőkóros s ha betegsége valóban olyan súlyos és olyan kiterjedt volt, hogy az állat elkobzását szükségessé tette, akkor az adásvevési szerződés felbontásának van helye. A vevő azonban ezt a jogát csak úgy érvényesítheti, ha egy a gümőkór fennforgását, mint annak jellegét és a testben való elterjedését megfelelő szakszertű tárgyi bizonyítékokkal igazolja. A gümőkór ugyanis egy hónap alatt semmiképpen sem fejlődhetik ki olyan fokra, hogy az állat észrevehető megbetegedését okozná avagy husának elkobzását tenné szükségessé.

—y—

Istállótrágya pótlása trágyalével. 176. kérdés. Az idén szalmahiány következtében kevés trágya áll aránylag rendelkezésemre a föld megtrágyázására. Ellenben több 1000 hektol. trágyalével rendelkezem, amelylyel a trágyát legalább az ugarföldön akarnám pótolni, úgy hogy kihordatnám és elöntetném. Amennyiben ezt ezideig még nem próbáltam, kérem, várhatok-e az ily módon trágyázott ugarföldről jó buzavetést vagy sem és mennyit kell holdankint belőle felhasználni?

M. A.

Felelet a 176. sz. kérdésre. Az istállótrágyát a trágyalé nem pótolhatja, mert a trágyalé főleg csak nitrogént tartalmazó trágya. Ugarföldre kiöntözni és utána buzát vetni nagy hiba volna, mert amíg a buza a talajba kerülne, a trágyalé nitrogénjének egy része veszendőbe menne, attól pedig, ami megmarad, csak akkor várhatunk jó eredményt, ha ugyan a téli csapadék a nitrogént ki nem mossa, ha egyúttal szuperfoszfátot is adunk. A trágyalé legjobb a rétekre, takarmányrépa, tengeri, csalamádé alá. Hatása azonban csak egy évre terjed. A buza alá legjobb lesz kat. holdanként 200 kg. szuperfoszfátot adni. A trágyaléből annyi kell, mint amennyit a trágyalészekér lassu előrehaladásában ki tud öntözni.

Cs. S.

Bárányszállítás. 177. kérdés. Folyó hó 20-án egy vagon rakomány szarított tengerimóslékat kaptunk a Linzer-féle gyárból. Aromája jó,

színe szép barna, mára mintát a Vita tárgyat képeket április elején kal hizalási célra nyel, mily mértékben kérem viszonylag egészséges, száraz libitum finom naponként egy kevés zabbal keverber-január hónap

Felelet a 177. tát küldött vála még nem tudjuk szoban forgó teng 36-38% nyers benne, 13% em nyitótérteket tart ben a kellően k tartalmazó ten fehére s 80% takarmány körü ban hizalja a is s a tejjel sok lánál általában a keményítőértékbe etessünk, tovább hoz, valamint a férjen. Evégből s a bárányok e hogy a bárány hassanak s a já abrak. Előnyös jászolban egész a bárány több rint hol darát, és só is folyto desére adandó moslékot kétsz etetni, de a te hizlal, vagyis ér föl. Ezért teh olesóbbnak lenn hessen.

Daráló gép já járgányhajtásra képességű daráló szerkezetűek a tek kopása és ben a járgány motor vagy gőz a legmegfelelőbb tartósság és az

Felelet a 178. ráló gép egyálta ként legfeljebb hat csak elő. A zetileg már any köztük egy le tani vagy ajánla a Kühne gépgyá daráló gépek. Te oda fordulni.

Szavatosság hasas állapotrba rosszak voltak,

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni

az 1908. évi új modellű Perfekt Separatoraink elől.

Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállító-kannák.

Teljes tejgazdasági berendezések.

Tessék árjegyzéket kérni.

BURMEISTER ÉS WAIN

gép- és hajógyár részv.-társaság

Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.

KI

SZ

a

biztosít. Ké talan hitelo

színe szép barnás (nem égett), tápanyagtartalmára mintát a kísérleti állomásnak beküldtünk. Vita tárgyát képezi, lehet-e fönti tengerimosléket április elején átveendő peccenyebárányokkal hizlalási célból etetni és mily eredménynyel, mily mértékben pótolja a tengerit, egyúttal kérem viszonylagos táptartalmát. A tengeri egészséges, száraz, magyar faj. A bárányok ad libitum finom luczernaszénát és fejenként, naponként egy 1/4 kg. tengeridarát (durván) kevés zabbal keverve kapnak. A föllés deczember-január hónapra esett.

R. S.

Felelet a 177. sz. kérdésre. Abból, hogy mintát küldött valamely vegykísérleti állomáshoz, még nem tudjuk, hogy minő összetétele van a szóban forgó tengerimosléknak, de miután nálunk 36-38% nyers fehérje + zsírt tartalmaznak benne, 13% emészthető fehérjét s 54% keményítőértéket tartalmazónak tételezzük föl. Ellenben a kellően kiszáradt, mondjuk pl. 13% vizet tartalmazó tengeriben 65% az emészthető fehérje s 80% a keményítőérték. Ez a két takarmány körülbelül keményítőértéke arányában hizlalja a bárányt, mert a bárány szopik is s a tejjel sok fehérjébe jut. A báránybizlalásnál általában azt az elvet kell követni, hogy keményítőértékben minél gazdagabb takarmányt etessünk, továbbá, hogy a bárányt úgy az anyjához, valamint a széna s abrakhoz teszés szerint férjen. Evégből akkora részt hagyunk az anyák s a bárányok etetőhelyét elválasztó esztenán, hogy a bárányok tetszés szerint ide-oda járassanak s a jászolból soha se fogyjon ki az abrak. Előnyösnek tapasztalták továbbá külön jászolban egész szemű tengerit is tartani, mert a bárány több kukoriczát eszik, ha tetszés szerint hol darát, hol egész szeműt ehet. Ivóvíz és só is folyton legyen az etetőhelyén. Kérdésére adandó válaszuk tehát ez. Száritott moslékot kétségtelenül lehet a hizobáránnyal etetni, de a tengeri mintegy 40%-al jobban hizlal, vagyis 1 kg. tengeri 1/4 kg. moslékkal ér föl. Ezért tehát a mosléknak ennyivel kellene olcsóbbnak lenni, hogy a tengerivel versenyezhesen.

Cselkó István.

Darálógépjárgányhajtásra. 178. kérdés. A járgányhajtásra használszokott nagyobb munkaképességű darálógépek közül általában mily szerkezetűek a legjobbak, tekintettel a részletek kopása és a darálás minőségére? Amennyiben a járgányosak nem volnának ajánlhatók, motor vagy gőzgéppel hajthatók közül melyek a legmegfelelőbbek munkaképesség, jó munka, tartósság és az arra való tekintetből?

F.

Felelet a 178. sz. kérdésre. Járgányhajtásra darálógépjárgányhajtásra nem való, mert azzal óránként legfeljebb 100-150 kg. durva darát állíthat csak elő. A mai modern darálógépek szerkezetileg már annyira ki vannak dolgozva, hogy köztük egy „legjobb” e tekintetben kiválasztani vagy ajánlani nem lehet. Nálunk jól beváltak a Kühne gépgyár által forgalomba hozott „Rapid” darálógépek. Tessék részletesebb felvilágosításért oda fordulni.

Iff. Spozon Pál.

Szavatosság tőgyhibáért. 179. kérdés. Egy hasas állapotban lévő tehenet, melynek csecsei rosszak voltak, úgy adta el a tulajdonos, hogy

nincs semmi baja, holott ő a hibáját tudta. A tehen megellett egy szép bikaborjut és most kísült, hogy a tehennek a tőgye rossz (két csecső). Kérdem, vissza tartozik-e venni az eladó? A vétel idejétől 12 nap telt el. Szavatossági hiba-e ez?

E. J.

Felelet a 179. sz. kérdésre. Olyan tőgyhibákért, melyeket a vevő a vásárlás alkalmával szokásos megtekintéssel és vizsgálattal észrevehet, az eladó rendszerint nem szavatol; ha ellenben a hiba olyan, hogy a tőgynek látszólag ép volta, illetve rendes külseje miatt a gondos vevőnek is könnyen elkerülhette a figyelmét, akkor mint rejtett hibáért jogosan terheli érte az eladót a felelősség. A felvetett kérdés elbírálása tehát azon fordul meg, hogy az adott esetben a hiba könnyen észrevehető vagy pedig csak tüzetes vizsgálattal megállapítható volt-e? Azonkívül a vevőnek azt is be kell bizonyítania, hogy a hiba már a vétel idejében is meg volt az állapotban. Mindehhez természetesen szakértő közreműködése szükséges, mert neki kell megállapítania egy a fennforgó baj minőségét, mint a keletkezés idejét s azonkívül az ő feladata a leletről szabályszerű látleletet kiállítani.

-y-

Rugósfogas és tárcsásborona mint talajművelő. 180. kérdés. Grubber, amerikai rugós-fogó, tárcsás és az Acme-boronák közül, melyik a legalkalmasabb az őszi szántásnak tavaszi vetés alá előkészítésére?

G. F.

Felelet a 180. sz. kérdésre. Az őszi szántásoknak tavasziak alá való előkészítésére egy a rugósfogas, mint a tárcsásborona egyformán kiváló eszköz. Könnyű talajra rugósfogas, nehezebbre tárcsásborona ajánlatos.

Iff. Spozon Pál.

Sertésfűrösztő készítése. Ovóintézkedések sertésvész esetén. 181. sz. kérdés. 1. Nagyobb erdei forrásnak a vize alkalmas-e nagyobb sertésstelepen fürdő készítésére? 2. Azon esetben, ha a sertésállomány a községtől 1 1/2 km. távolságra községi határon fekvő tanyán van elhelyezve, úgy hogy a községet a tanyától hegy választja el, ezen esetben, ha a községben sertésvész miatt zárlat van, ezen zárlat kötelező-e a nevezett sertésekre, ha köztük nincsen vész?

B. K.

Felelet a 181. sz. kérdésre. Ad 1. Nagyobb erdei forrás, ha elég bővizű és az egészségi kellekeknek megfelel, sertésfűrösztő készítésére alkalmas. Egészségügyi szempontból szükséges, hogy a forrás vize ne tartalmazzon betegséget okozó élő szervezeteket és mérgező anyagokat. Ad 2. Sertésvész uralkodásakor az 1898. évi 9300. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében a hatósági intézkedések a községre és a közigazgatásiilag hozzátartozó pusztákra, tanyákra is kiterjednek arra való tekintet nélkül, hogy a pusztá vagy a tanya közel fekszik a községhez avagy távol, el van-e tőle különítve vagy nincsen. A fertőzött községhez tartozó vészmentes sertések a határból ki nem hajthatók, hanem netalán elszállításukhoz a hatóság külön engedélye szükséges.

W-n dr.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	521
A román és a szerb szerződés	522
Egyről-másról	523
Növénytermesztés.	
A pedigree gabonafajták gyakorlati értéke	524
Japán köles	525
Trágyázás.	
Műt-ágyazási kísérletek az 1908-ik évben	525
Takarmányozás.	
A földidőhőjkorpa	527
Gazdasági növénytan.	
Burgonyabetegségek	528
Baromfienyésztés.	
Tyukok átrepülését meggátló berendezés	529
Erdészeti, faültetés.	
Tölgyerdők alkonya	529
Bükköseink és a m. kir. államvasutak talpái	530
Gazdasági vegytan.	
A hamisításokról s az azok ellen való védekezésről	531
Irodalom	532
Levélsekreány	533
Vegyesek	535
Kincstári jegyek kibocsátása Ausztriában. — Királyi kitüntetés. — Mailath József gróf felolvasása. — Hadseregellátási tanfolyam. — A berlini nemzetközi sóárpa- és komlókiállítás stb. — Tehigienei laboratórium az állatorvosi főiskolán. — Országos Állatorvosi Egyesület közgyűlése. — A rosznyói püspök a Magyar Gazdaszö-etségben. — Az országos állatkiváltás. — Magyar Társadalomtudományi Egyesület előadása a Közteleken. — Vasuti hírek. — Gőzhajózási hír. — Gazdasági dátumok. — Apró hírek	535
Kereskedelem, tőzsde	538
Szerkesztői üzenetek	541

Kincstári jegyek kibocsátása Ausztriában.

Egyrészt sürgős természetű hadügyi és tengerészeti kiadások, másrészt a pénztári készletek rohamos apadása az osztrák kormányt is arra kényszerítik, hogy az elodázhatatlan állami szükségleteknek kölesön utján való mielőbbi fedezéséről gondoskodják. Több 1907. és 1908. évi törvény meg is adja rá a felhatalmazást, hogy a delegációk megszavazta rendkívüli hadi szükségleteket, a trieszti kikötő építési költségeit, folyamszabályozások, vasuti beruházások és bizonyos helyi vasutak építési költségehez való hozzájárulás terheit a kormány összesen mintegy 220 millió korona névértékű járadék kibocsátásából fedezhesse. Am a pénzpiac jelenlegi helyzetére való tekintettel járadék-kibocsátásra gondolni sem lehet, mert az ily járadékok csak igen alacsony árfolyamon volnának elhelyezhetők, ami természetszerűleg megfontaná a régebbi járadékok milliárdjainak árfolyamát és érzékeny kárt okozna a járadék-tulajdonosoknak, valamint az osztrák állam külföldi hitelének is. Az osztrák kormány tehát, miután a már régebben beváltott sójegyek s-mételt eladásával, majd a bankkamatlábat egy százalékkal meghaladó kamatozása 65 milliónyi

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósertéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% termésmöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szivesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa.

folyószámla-kölesőnelt tett kísérletezések elégteleneknek bizonyultak, elhatározta — nyilván a mi kincstári jegy kibocsátásunk sikerén is felbuzdulva — hogy a *járadékkölesők* felvételére szóló törvényes felhatalmazást igénybe veszi, részben más célokra szolgáló, 220 millió korona névértékű *függőkölesőn* felvétele. Az erre vonatkozó szerződést egy bankkonzorciummal már meg is kötötte a parlament hozzájárulása nélkül.

Parlament körökben élesen elítélik az osztrák kormányának alkotmányellenes eljárását és ugyancsak valamennyi part egyhangulag követeli, hogy a törvényhozás jóváhagyása a szóbanforgó *függőkölesőn* felvételéhez legalább utólagosan kikéréssek. Kiváltképpen a német pártok tiltakoznak a törvényhozás megkerülése és a parlament megszavazta hitelesnek más alakban való igénybevétele, más célokra való fordítása ellen. Független államkölesőknek törvényes felhatalmazás nélkül való felvétele ellen nemcsak alkotmányjogi aggályok, hanem az államhitelet szempontjából is súlyos kifogások emelhetők, mert minden törvényes alapot nélkülöző államadósság erősen veszélyezteti az állam hiteltét. A kormány a kölcsön sürgősségével és a legutóbbi botrányos obstrukció miatt elnapolt parlament munkaképtelenségével indokolja — teljes felelősség vállalása mellett — formailag tényleg jogellenes eljárását, de mivel hitelművelete egyébként valóban teljesen megokolt és helyes, kétségtelen, hogy a most kibocsátott „exlex” kincstári jegyek elnyerik az utólagos törvényhozási indemniást, jóváhagyást, míhelyt a f. hó 10-én összeülő parlament munkaképes lesz.

Az osztrák kormány 220 millió korona névértékű, 4%-os kamatozású, három évi lejáratú és névértéken beváltandó, negyedévre bármikor felmondható adómentes államkincstári utalványt bocsátott ki, amelyeket a vállalkozó bankkonzorcium 97-30-as árfolyamon vesz át és 98-80-as árfolyammal bocsát nyilvános aláírásra. Az osztrák kincstári utalványok valószínű kamatozása tehát nem is egészen ötödfél százalékos, szemben a mi kincstári jegyeink névleg ötödfél, de a valószínű hatödfél százalékos kamatozásával. Noha kétségtelen, hogy mindkét állam csak kényszerből fordult e 30 éve nem használt *függőkölesőn*-formához, mégis el nem vitatható, hogy a két tényleges kamatláb közötti egy százalékos különbség a két állam hitelképességének összehasonlítására alkalmas fokmérőül kinalkodik. Az osztrák jegy kibocsátás sikere különben ugyancsak teljesen biztosítottnak látszik, sőt erős tulajgyezése valószínű, elannyira, hogy a kevésbé kedvező folyószámla-kölesőnt az osztrák kormány nyomában meg is szüntette a már igénybe vett 15 millióra azonnali visszafizetése mellett. De nem sokára persze Ausztriának éppen úgy, mint hazánkknak, gondoskodnia kell *függőkölesőn*nek járulékadósságáig való változtatásáról vagy esetleges törlesztéséről s így a jelenlegi kibocsátások sikere csak tisztavirágéletű, valószínű javulás csupán a járadékpiachnak immár talán nem távoli fellendülését várható.

Királyi kitüntetés. Ő felsége a király *Drucker* Jenő dr.-nak, a „*Borászati Lapok*” felelős szerkesztőjének és a *Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete* igazgatójának a közgazdaság, különösen pedig a szőlőművelés terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi címet adományozta. Igaz örömmel közöljük e kitüntetését, mert tényleg *Drucker* Jenő dr. a szőlészeti szakirodalomban a külföldi tapasztalatok és a nagy kultúrnezetek ismeretének terjesztésével, szá-

mos jeles munkájával és cikkei hosszú sorozatával, nemkülönben a MSzOE. alapítása és ügybuzgó vezetésével a hazai szőlőművelés és borgazdaság fellendítése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett. A kitüntetett egyébként mint az OMGE. igazgató-választmányi tagja is kiváló működést fejtett ki a szőlészeti és növénytermesztési szakbizottságokban s így kitüntetését az összes gazdak és szőlőtermesztők a legnagyobb örömmel veszik tudomásul.

Majláth József gróf felolvasása. Az osztrák közgazdasági tarsulat (Gesellschaft Österreichischer Volkswirte) f.hó2-án, kedden este 7/7 ó. a bécsi cs. k. gazdasági egyesület dísztermében tartotta meg 180. tejes ülést, amelyen *Majláth* József gróf v. b. t. t. olvasta fel nagyérdékű tanulmányát a magyarországi mezőgazdasági munkáskérdésről. Mint most lapunkat Bécsből értesítik, az illusztris előadónak szakavatott gondtal és nagy alaposággal kidolgozott tanulmányát a nagyszámú és válogatott hallgatóság élénk érdeklődéssel és általános tetszéssel fogadta, aminek az értekezlet elnöke is sietett kifejezést adni, amidőn a tarsulat köszönetének kapcsán nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a szomszéd állam agrárszociális viszonyairól, amelyek pedig Ausztriát is eléggé közelről érintik, *Majláth* József gróf előadásából nyert először helyes képet a társadalomgazdasági kérdések iránt érdeklődő osztrák közvélemény. *Majláth* grófnak e felolvasása méltóképpen sorakozik az ő előző tudományos tevékenységéhez, amely a magyar gazdasági, társadalmi és közjogi viszonyok hű képének a külföld előtt való feltárását tűzte célul maga elé s amely önzetlen működésével a nemes gróf valóban nagyérdékű hazafias missziót teljesít.

Hadseregellátási tanfolyam. A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a magyar királyi honvédség részére évenként tetemes mennyiségben szereztetnek be a termény- és anyagszükségletek, melyeknél felette kívánatos, hogy a hadsereg azokat közvetlenül a termelőktől szerezhesse be. Oly célból, hogy ez minél könnyebben megtörténhessen, a földművelésügyi miniszter a cs. és kir. közös hadügy-, valamint a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértően *még a tavasz beállta előtt Budapesten tartandó 2-3 napos tanfolyamot szándékozik rendezni*, mely körülményre az érdekeltek melőli körök figyelmét felhívjuk és felszólítjuk, hogy az érdeklődők, akik a tanfolyamon részt venni óhajtanak ebbeli szándékukat polgári foglalkozásuk említése mellett legkésőbb két heti időeltelte előtt a földművelésügyi miniszternél bejelentsek. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesületen kívül a földművelésügyi miniszter ezen tanfolyamokra felhívta az Erdélyi Gazd. Egyesület, a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete, a Magyar Gazdaszövetség, az Erdélyi-szász gazdasági egyesület, a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete, az Alföldi Földművelők Gazdasági Egyesülete, az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, valamint valamennyi vármegyei gazdasági egyesület és mezőgazdasági bizottság figyelmét s így már joggal remélhető, hogy a tanfolyam, mely oly mélyreható jelentőséggel bír, igen látogatott lesz.

A berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállítás rendezőse részéről az OMGE.-nek szétosztás céljából megküldettek azok az arany-, ezüst- és bronzérmek, melyek a kiállításon részt vett legjobb magyar árpa-, illetve komlótermesztőknek vannak szánva. A termesztők számára 14 arany-, 29 ezüst- és 68 bronzérmek küldtek, amelyek a kiállítási ok-

mányokkal együtt az OMGE. részéről a termesztőknek már meg is küldtek. Ezenkívül kiállítási okmányt és ezüst emlékérmét kaptak: a m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás Magyaróvár, a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás Budapest, a m. kir. gazdasági akadémia Kolozsvár, Cséser Lajos komlótermesztési szaktanár Kolozsvár, a Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület és a Segesvári Komlótermesztői Szövetkezet. Nevezettek ezen kiállításban részben azért részesültek, mert a kiállítás tudományos részének kidolgozásával ennek belső értékét emelték, részben azért, mert a kiállítás sikere érdekében kiváló működést fejtettek ki. A díjazott termesztők az érmeikkel, melyek művészi kidolgozásúak, igen szép elismeréshöz jutottak, ezenkívül pedig pénzbeli szempontból is elég nagy értéket képviselő emlékérmeket kaptak, amennyiben is a kiosztott összes érme értéke 5000 márkát képvisel.

Tejhigienei laboratórium az állatorvosi főiskolán. A tejhigiene keretébe tartozó kérdések tanulmányozása és a leendő állatorvosoknak ebben az irányban való lehetőleg alapos kiképzése érdekében *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter az állatorvosi főiskolán tejhigienei laboratóriumot létesített, mely előbb jelzett feladatain kívül azzal is van hivatva a mezőgazdaságnak és a közegészségügynek szolgálatakat tenni, hogy a tejben, a vajban és a sajtnál előforduló hibák, illetve a tőgybetegségek okai felől beküldött minták vizsgálata alapján szakszerű véleményt mond s azonkívül a vajgyártás céljaira szolgáló tejszinek mesterséges savanyításához szükséges szintenyészeteket termel, aminőket külföldön most már kiterjedten alkalmaznak a kiváló minőségű vaj előállításánál. A *tejbiokérumok szintenyészet*ei a laboratórium 500 grammos mennyiségben 2 koronáért, 250 grammos mennyiségben 1 koronáért, vagyis a külföldieknél jóval alacsonyabb áron szállítja, minden küldeményhez részletes használati utasítást is mellékel. A laboratórium czime: A m. kir. Állatorvosi Főiskola tejhigienei laboratóriuma, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23—25. sz.

Országos Állatorvos-Egyesület közgyűlése. A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület február 28-án tartotta XXIX. évi rendes közgyűlést az állatorvosi főiskola dísztermében, melyen *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter *Usabay* Béla miniszteri tanácsos képviselte. A közgyűlést *Hutyra* Ferenc dr. elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg, melyben az egyesület utolsó három évi működését és jövő feladatait vázolta. Kiemelte a m. kir. állatorvosok státuszának rendezését, melynek szükséges voltát és irányát az egyesület javaslatai ismételtén megjelölték. Rámutatott továbbá arra, hogy az egyesületnek az állategészségügyi szolgálat további kiépítésére kell törekednie s első sorban a helyhatósági állatorvosok szolgálati viszonyainak és javadalmazásának rendezését sürgetni. *Jakab* László kir. állategészségügyi felügyelő indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszternek az állatorvosi karral szemben a státuszrendezésben is megnyilvánult jóakarataért. Ezután *Ráte* István dr. tanár, e. főtűtkár terjesztette elő jelentését az egyesület mult évi működéséről, melyből kitűnik, hogy számos fontos állategészségügyi és állattenyésztési kérdésben megokolt javaslatokat terjesztett fel a kormányhoz s ezek között a tejtermelés és tejkereskedés egészségügyi ellenőrzésére vonatkozólag is részletes javaslatokat tett. A hetenként megjelenő „Állatorvosi Lapok”-on kívül kiadja a „Husszemlé”-t és a

„Közlemények köréből” című orvosi könyvtármányos és gyűjtemény. Bevételei Törzsvagyona 41,700 K. V. és az igazgató kezelt. Elnök orvosi főiskola dr. főiskolai állategészségügyen dr. főiskolai ton dr. főiskolai *Kardován* E. ülési elnök *Wüst* Jenő *Eberhardt* J. Károly köztársasági igazgató-v.

A rozsnóvetségben. Kes hangu lev a Magyar Gazd. értesít, hogy vetségbe alap a minisztert, követ a szöve közelebb pártol vetség pártol.

Az országgyűlés 14. sz. radt Blascsólcziót jelentet alábbiakban a jelentett be: Vojnich Simo Pannonhalmi Samu, id. Z. Almásy Dénes Gerliczy Fere várad latin *Borzderest*: J. — *Szimmenth* testvérek, Pa csányi József Márton Gyula Géza, Novák uradalma, M. Bernit: Boér rend, András *Pinegavit*: B. Törzskönyv (szimmenth) Neizer Antal let, Gömörkis let, Torontó József főherc megyei Gazd. Ivánics Józse Dörner Lajos (ardenni X. Részvénytárs *Mangalicza* nos gr., K. státus urad., apátság, Alm Lajos, Chote R.-T. Nagyva

BENYÓ KÁLMÁN Budapest, IX., Üllői-ut 61a

Vas- és acél-árak, mindenféle kocsirészek, gépek, szerszámok, gazdasági eszközök nagy raktára

(volt AGI-fele üzlet)

Kívánatra képes nagy árajegyzékkel szívesen szolgál.

Telefon 66-20. 471

„Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből” című folyóiratot, továbbá az „Állatorvosi könyvtár”-t. Szakülésein számos tudományos és gyakorlati jelentőségű kérdést tárgyalt. Bevétele 36,179 K., kiadása 29,391 K. Törzsvagyona 92,748 K., segélyalapja pedig 41,700 K. Végül a tisztviselők megválasztása és az igazgató-választmány kiegészítése következett. Elnök lett: *Hulyra Ferencz* dr. állatorvosi főiskolai rektor, alelnök *Nádaszkay Béla* dr. főiskolai tanár és *Jakab László* királyi állategészségügyi felügyelő, főtitkár *Rácz István* dr. főiskolai tanár, titkár *Zimmermann Ágoston* dr. főiskolai magántanár, pénztárnok *Kardeván Ernő* királyi főállatorvos, szakülési elnök *Marek József* dr. főiskolai tanár és *Wüest Jenő* kir. főállatorvos, szakülési jegyző *Eberhardt József* kir. főállatorvos és *Gulyás Károly* közbizományi állatorvos. Megválasztották az igazgató-választmányt is.

A rozsnyói püspök a Magyar Gazdaszövetségben. *Balázs Lajos* rozsnyói püspök lelkes hangú levelet intézett *Darányi Ignác*hoz, a Magyar Gazdaszövetség elnökéhez, amelyben értesíti, hogy az elnöklete alatt álló gazdaszövetségbe alapító tagul belép. Értesíti egyúttal a minisztert, hogy hatáskörében mindent elkövet a szövetség érdekében s a papokat legközelebb pásztorlevélben fogja felhívni a szövetség pártolására.

Az országos állatkiállítás résztvevőinek lapunk 14. számában közölt névsorából kimaradt *Blascosk Gyula*, aki egy yorkshire-kollekciót jelentett be. A bejelentések folytatását alábbiakban adjuk: *Magyar fajta szarvasmarhát* jelentett be: *Bárczay Gyula* (erdélyi jelleg), *Vojnich Simon* (alföldi), *Széchenyi Béla* gr., *Pannonhalmi főapátság*, *Kilin Boldizsár*, *Baga Samu*, id. *Z. Szabó Mihály*, *Kilin Ferencz*, *Almásy Dénes* gr. (Sarkad), *Lebach Péter*, *Gerliczy Ferencz* br., *Chotek Rezső* gr., *Nagyvárad* latin szertartású székeskáptalan. — *Borzderest*: *József főherceg* alicuthi uradalma. — *Szimentháli*: *Drucker Simon*, *Csikvándi testvérek*, *Pannonhalmi Szentbenedek-rend*, *Szeceányi József*, *Tóth Imre*, *Luczenbacher Pál*, *Márton Gyula*, *Ráth János*, *Elek Lipót*, *Ernő és Géza*, *Novák András*, *József főherceg* alicuthi uradalma, *Márton Ferencz*, *Graefl Andor*. — *Bernit*: *Boér Olivér*, *Pannonhalmi Szentbenedek-rend*, *Andrássy Sándor* gr., *Pajkert Henrik*. — *Pinczauit*: *Botfalvi ezukorgyár*, *Brassóvármegyei Törzskönyv Egyesület*. — *Pirostarka tájfajta* (szimentháli keresztezés): *Bikali bérgazdaság*, *Neizer Antal*, *Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület*, *Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület*, *Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület*, *József főherceg* alicuthi uradalma, *Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület*. — *Keletfrizlandit*: *Ivancics József*, *Goldmann József*. — *Lovakat*: *Dorner Lajos* (ardennit), *Reich Alfréd és Miklós* (ardenni × muraközit), *Mezőgazdasági Ipar Részvénytársulat* *kaposvári bérgazdasága*. — *Mangalica sertést*: *Barcsay Tamás*, *Nemes János* gr., *Károlyi József* gr., *Erdélyi r. káth. státus urad.*, *Honkó Ödön*, *Pannonhalmi főapátság*, *Almásy Dénes* gr. (Sarkad), *Schwarcz Lajos*, *Chotek Rezső* gr., *Mezőgazdasági Ipar R.-T.* *Nagyvárad* latin szertartású székeskápta-

lan. — *Báznai sertést*: *Boér Elek*, *Szatmári István*. — *Weszfáliait*: *Elek Lipót*, *Ernő és Géza*. — *Yorkshireit*: *Lür Rezső*. — *Elektoralnegretti juhokat*: *Károlyi Gyula* gr. — *Hazai fésűst*: *Kovács Ákos*, *Mailáth Géza* gr., *Almásy Dénes* gr. (Sarkad), *Medveczky Károly*. — *Francia irányú fésűst*: *Macourek Lajos*, *Szabadka város földmivesiskolája*. — *Hazai fésűs × huszujut*: *özv. Döry Vilmosné*. — *Raczkát*: *Bánffy Miklós* gr. dr., *Bánffy György* gr. — *Czigáját*: *M. k. gazdasági akadémia*, *Kolozsvár*. — *Karakult*: *M. k. földmivesiskola*, *Szilágysomlyó*, *Horváth István*.

Magyar Társadalomtudományi Egyesület előadása a Közteleken. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület f. hó 12-én pénteken este 6 órakor tartja harmadik birtokpolitikai előadását a Köztelek nagytermében, melyre az érdeklődő közönséget ez uton is meghívja az igazgatóóság. Tárty: *Jancsó Benedek* dr. előadása Románia birtokpolitikai viszonyairól.

Vasuti hírek. A gabonaküldemények súlyvesztése. Az új üzletszabályzat határozatainak tárgyalása alkalmából ismételve felmerült azon kívánság, hogy a gabonaküldemények megengedett súlyvesztését fél százalékra szállítsák le. A tervezet ragaszkodik az egyszázalékos súlypadás fenntartásához, mivel a vasuti körök véleménye szerint a súlypadás leszállítása a vasutak érdekeit károsítja. Ugyanis a gabonatermés nagy része nálunk közvetlenül az aratás után kerül elszállításra, vagyis oly időben, midőn a gabona nyirkosságátartalom és emellegva suly tekintetében is jelentékeny súlypadásnak van alávetve. Ily állapotban pedig nagyon könnyen a súlyvesztés több egy százalékot is. Figyelembe veendő továbbá azon körülmény is, hogy nálunk általában régi kölcsönzősákat használnak gabonaszállítványokhoz. Ezek pedig tapasztalat szerint kevés ellenállóképességgel bírnak és könnyen szétfoszlanak, miáltal persze súlyhiányok keletkeznek. Felelőjük itt, hogy az osztrák vasuti miniszteriumban az üzletszabályzat eltérő határozatait a két kormány képviselői a napokban tárgyalták. Ezek között a fent szövegű gabonaküldemények megengedhető súlyvesztését is. Az osztrák kormány ez alkalommal kimondotta, hogy abban az esetben, ha magyar részről nem járulnának ahhoz, hogy az üzletszabályzat végleges szövegébe az osztrák részről tervezett határozatok felvétesse, az eltérő kérdések szabályozása iránt az osztrák vasutak területére nézve külön intézkedés fog történni.

Áruszállítás könnyítése a fiumei forgalomban. Az Arad és osanádi egyesült vasutak, a cs. k. szab. Kassa-oderbergi vasut, a győr-sopron-ebenfurti vasut, a m. kir. államvasutak és a szamosvölgyi vasut a magyar adriai vasuti köteléki díjszabásának Fiumével való forgalmába felvett össze, továbbá a cs. k. szab. déli vaspályatársaság Balatonszentgyörgy, Barcs, Budapest, Csáktornya, Fonyód, Kisber, Komárom, Lepsény, Siófok, Szekesfehérvár, Sziszok, Szombathely, Zágráb, Zákány, Zalaszentiván és Zapresics állomásokra nézve a legalább 5000 és 10,000 kg., illetve a használt kocsi raksulya után való díj-fizetés esetén érvényes díjtételek akkor is alkalmaztatnak, ha több küldeményből összeállított egy kocsiakomány legfeljebb 5 fuvarlevéllel egy feladó által különböző címzettek részére egy rendeltetési állomásra adatik fel. A határozmányok alkalmazása a feladó részéről az egy kocsiakományhoz tartozó minden egyes fuvarlevéllel

előírandó és azonkívül minden egyes fuvarlevélre az összetartozó egy kocsiakományt képező fuvarlevelek mennyisége reávezetendő. A díjszámítás a főt elő nem sorolt állomásokkal való forgalomban is igényelhető, ha a feladó a felsorolt állomást, ameddig ezen díjszámítást kívánja, az összes fuvarleveleken előírja. Ezen díjszámítási könnyítés, mely lehetővé teszi, hogy darabáruk jóval olcsóbb kocsiakományi díjtételek mellett szállíttassanak, díjszabási uton való érvényesítésig alkalmazandó.

A forgalmi korlátozások beszüntetése a MÁV-nál. A m. kir. államvasutak vonalain a soronküüli szállításra, a rakodási idő leszállítására, az egyes szállítványoknak ideiglenes megőrzésére és a szállítási határidőnek a tényleges elszállítás időpontjától való számításra nézve a mult év aug. 20-án életbeléptetett korlátozó intézkedések a f. évi febr. 22-ik napjától kezdve érvényen kívül helyeztetnek. Ezen naptól kezdve az áruk felvételére, továbbítására és rakodására nézve ismét a vasuti üzletszabályzat és a díjszabás általános határozományai mérvadóak. Ugyancsak főt nap-tól fogva a Szabadka, Budapest-Józsefváros, Budapest nyugoti pályaudvar és Budapest-Lipót-város állomásokra vonatkozólag a felemelt fekbérleték, valamint a leszállított fekbérmentes-ségre vonatkozó intézkedések megszűnnek.

Gőzhajózási hír. A Magyar kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. az áru felvételt Korneuburg, Wien, Pozsony és Budapest állomások egymás közötti forgalmában (a Budapest dunaparti teherpályaudvaron való átrakási forgalomban is) folyó hó 4-én megnyitotta.

Gazdasági dátumok. Nemzetközi tejgazdasági kongresszus és kiállítás Budapesten 1909 június 6-10-ig. A kiállításra a nevezések 1909 márczius 1-ig intézendők a főtitkári hivatalhoz (Budapest, V., Vigadó). A kongresszus tagjául való jelentkezés határideje május 1.

Országos tenyészállatkiállítás Budapesten jun. 6-10. A résztvevők bejelentési határideje márczius hó 31.

Tenyészállatvásárok. Szatmáron tenyészbikavásár márczius 10-én. Nagyváradon tenyészsertéskiállítás és vásár márczius 14-15-én. Uzon községben tenyészbikavásár márc. 17-én. Aradon tenyészbikavásár márczius 17-én. Pápán tenyészbikavásár márczius 21-én. Gyöngyösön tenyészszarvasmarhavásár márc. 22-én.

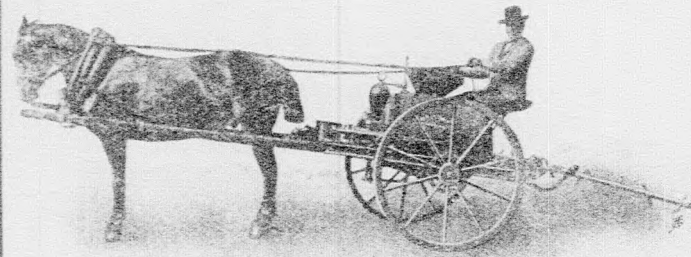
Tejmunkaképző szaktanfolyam kezdete Csákváron április 1-én.

Gyümölcsészeti tanfolyam lelkészek részére Budapesten márczius 29-től április 3-ig, Kolozsváron április 19-24-ig; tanítók részére Keszthelyen márczius 21-31-ig, Tordán április 15-től 24-ig, Kissebenben április 28-tól május 7-ig.

Apró hírek. Tenyészbikavásár Zombolyán. A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület e héten tartotta meg Zombolyán 10-ik díjazással egybekötött tenyészbikavásárját, amelybe a megyebeli kistenyésztők 197 db pirostarka fajta tenyészbikát vezettek elő és ezek közül 110 db adatot el.

Hegyvidéki legelők rendezése. A földmivelésügyi miniszter Bereg vármegye 5, Ung és Zemplén vármegye 8 községében végzendő legelőrendezési munkálatokra megfelelő államsegélyt engedélyezett avégből, hogy az elgazosodott, kövel behordott és vadvízzel borított elhanyagolt legelők legelésre alkalmassá tésessenek.

A Magyar Mezőgazdaság Története. A Magyar Gazdaszövetség legutóbbi igazgató-választmányi ülésében elhatározta, hogy felkéri *Darányi* földmivelésügyi minisztert arra, hogy rendelje el a Magyar Mezőgazdaság Történetének megírását.

Burgonya- és vadrepcze-permetező.

ELISMERT ÉS LEG-JOBBAN BEVÁLT 4, 5 és 6-soros kapálógépek.

Többsoros, fogatos :: répa-, burgonya- és vadrepcze-permetezők.

GYÜRÜSHENGEREK Bátor Kuffner-féle répavetőhengerek. gézekéhez, valamint igavonásra. ::

Mindennemü gazdasági gépek és vasöntvények.

Perl és Társa gépgyár és vasöntöde: **Szered, Pozsony m.**

Tenyészbikavásár Uzonban. Háromszék vármegye gazdasági bizottsága márczius hó 17-én Uzon községben országos jellegű tenyészbikavásárt rendez. Idegen törvényhatóságok területéről hozott bikák eladási árából 2 százalék a község előjárásának fizetendő.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkedést, mért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket elátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V. Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az aron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

A gazdálkodó öröme állatainak jól táplált kinézése. Ez könnyen elérhető a *Kwizda-fele korneuburgi marhatáppor* rendszeres adagolása által. Étvágyhiánynál, a tej feljavitásánál nines ennél jobb szer. Ügyelni kell a védjegyre és kérjünk határozottan kwizda fele korneuburgi marhatápport Kwizda Ferencz János csász. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító állatgyógyászati preparátumok részére Bécs mellett levő korneuburgi körgyógyaszterárból. Kwizda Ferencz, János czég Korneuburgban képes árjegyzékét kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg.

NYILTTÉR.*)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KALI

amelynek hiánya teljes termés elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek**, úgy az árpanak és szőlőnek. Különösen **szegények káliban a homok- és tőzegtalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt legolcsóbban vásárolhatjuk.

A káli-trágyák alkalmazásáról a

Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató Irodája
Budapest, VIII., Üllői-ut 38. I. emelet (József-körút sarok) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

* E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Felhívjuk a I. cz. gazdákörzönég figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és okt. hónapokban tartatnak meg

Az aukciókra felkutatott és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjúküldemények MÁV. összes vonalán tetemes díjkedvezményben, valamint legyee raktározásban részesíthetnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank
Arucsoztály-Gyapjárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Megjelent!

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára
szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár
1909. évi folyamata.

A „Köztelek Zsebnaptár” tizenötödik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára **O. M. G. E. tagoknak** és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel **4 korona.**

Megrendelhető a
„KÖZTELEK”
kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az időjárás végre enyhébbre fordult és esős jellegű lett, minek folytán a hó a sík vidékeken teljesen elolvadt s a hó, miután a föld fagyja még nem engedett ki a vetésekben, a laposabb helyeken ószeszaadt. Hogy a fagy tett-e kárt a vetésekben, még nem lehet tudni.

Baja. Az időjárás enyhére fordult, tegnap kiadó eső is volt. Panaszoknál tákarmányhiány miatt.

Debreczen. Az időjárás márczius 1-től kezdve meg-nyhült, a hó legnagyobb részben elolvadt.

Győr. A hét kezdetén volt néhány napos idő. Az elmúlt éjjel ismét fagyott és most pedig havaz. Semmiféle külső munkát nem lehet végezni.

Léva. Az időjárás megenyhült, erősen olvad a hó és jég; sok helyen a rétek víz alatt vannak, a vető-eket azonban még bőréteg borítja és így nem látható, hogy az ősz folyamán elvetett mag kikelt-e?

Losonc. Az idő enyhült, napközben olvad, a vetések azonban még hó alatt állanak.

Miskolcz. Éjjel többnyire fagy és csak nappal olvad. A föld-ken még hó van.

Nagykanizsa. Enyhébb idő mutatkozik. Talán még javulhatnak az el-aradt vetések.

Nagyszentmiklós. Az időjárás még mindig télies, gyakoribb fagyokkal éjjelen át. A vetések gyenge hőtakaró alatt vannak, hely-lyel-közzel jobb, de legtöbb részben gyengén keltek az ősziak.

Nagyvárad. Pár nap óta beült az enyhe idő. Másod-ikán egy keves langyos eső is volt, mely a síkföldekről a havat elvitte. Hó csak a hegyek között van, de ott azonban nagy tömegben van, mely ha hirtelen olvad el, vízkárokat fog előidézni.

Nyiregyháza. Pár nap óta megenyhült az idő, közben kisebb esőket.

Nyitra. Az időjárás enyhe. Tegnap esett. A hó és a jég erősen olvad. A mezői munkálatok teljesen szünetelnek.

Sopron. Az időjárás nagyon változó volt az utolsó napokban. Majd enyhe idő gyakori hazarással és esővel, majd kemény téli idő. A mezői munka még szünetel.

Szatmár. A hó enyhe időjárás mellett lassan olvad, de még mindig van egy vékony réteg a földeken.

Temesvár. Az idő enyhe és borús. Ma meleg déli szél fújt, mely a hóolvadásra igen jó hatással volt. A vetések állásáról csak a jövő héten lesz lehetséges ki-merítő tudósítást adni.

Versecz. A hó elolvadt. A vetések átlag szépen mu-tatkoznak.

Zenta. Két nap óta esik az eső. A hó teljesen lement a földekről.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabona-osztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)
Napijelentés a gabonátözsde-ről.
1909. márczius 5.

Mozgalmas hete volt gabonátözsdeknék. A politikai hullámzások híven visszatükrözöttek az irányzatban. Bekés híradások tegnapelőtt 40 fillér áresést idéztek elő, a 2850 K.-ig emelkedett készáru buza értéknél. A szerb hitvélit tilalom kijózaította a felénk eladósat és a határdőzlet i met felfelé viszi az árakat. A hajózás még mindig szünetel. Vasuti hozatalok csekélyek. Mai forgalom 10,000 q volt.

Rozs érzékenyen követi a buzaüzletet, ma 20-40 K.-ig fizettek a pestmezei jobb arut.

Arpa, különösen etető és hantolási célokra alkalmas tételek, nagy áremelkedésben részesült. Budapest paritás-ban 17-40 K.-ig fizettek.

Tengeri szilárd, emelkedő. Vetőcélokra 15-60—16 K.-ig értékelhető.

Zab jó keresletnek örvend, árak változatlanok, 17-60—18-40 K. ab Budapesti raktárak.

Kiadatott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 28 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 28 K. 30 f., 600 mm. 79-8 k. 28 K. 50 f., 600 mm. 78-7 k. 28 K. 50 f., 500 mm. 79-5 k. 28 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 28 K. 20 f., 100 mm. 78-5 k. 28 K. — f., 400 mm. 78 k. 28 K. 35 f., 500 mm. 79 k. 28 K. 35 f., 300 mm. 77-8 k. 28 K. — f., 400 mm. 77 k. 27 K. 40 f. úszkös, 450 mm. 78 k. 27 K. 40 f. úszkös.
Bácskai: 100 mm. 79 k. 28 K. 35 f.
Pestvidéki: 150 mm. 79-5 k. 28 K. 10 f., 100 mm. 78-5 k. 28 K. — f., 150 mm. 78 k. 27 K. 90 f.
Felsőmagyarországi: 200 mm. 80 k. 28 K. — f., 200 mm. 78 k. 27 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 27 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 27 K. 60 f.
Zab: 100 mm. 17 K. 10 f. kpf. dőhos, 100 mm. 17 K. 70 f. kpf., 100 mm. 17 K. 80 f. kpf.
Takarmányárpa: 100 mm. 17 K. 30 f. kpf., 250 mm. 17 K. 40 f. kpf.
Rozs: 200 mm. 20 K. 35 f. kpf.

Határvidékek.
(Déli zárlat.)

Buza 1909. áprilisra	17-16 K.
„ 1909. októberre	23-18 „
Rozs 1909. áprilisra	20-82 „
„ 1909. októberre	18-90 „
Zab 1909. áprilisra	17-50 „
Tengeri 1909. májusra	14-90 „

Vetőmagvak.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag irányzata dacára a nagyobb keresletnek, változatlan maradt. A belföldi szükséglet rendkívül nagy mérvben nyilvánul, ami azonban a készletekből még könnyen kielégítésre talál.

Luczernamag iránt külföld érdeklődése folytán a han-gulat kelemesebbé vált, nagyobb vásárlások azonban még külföldi számlára nem törtentek.

Bükköny rendkívül szilárd, az ára folytonosan emel-kezik.

Répanag állandóan nagy kereslet tárgyát képezi.

Az enyhe időjárás, az üzletre ééoktőleg hatott s ugy gazdasági, mint konyhakereti és virágmagvakra a meg-rendelések tömegesen érkeznek.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Lóheremag természetűl aranka pentes	144—150
„ nagyaránkás	110—120
„ arankaentesítésre alkalmas	123—142
Luczernamag szép sárga színű	128—140
„ kereskedelmi áru	108—114
Biborheremag	38—40
Muharmag	17—18
Vörös köles	15—16
Baltaczimmag	44—45
Bükköny	25—25½

Piac

Arad	—
Baja	—
Balassa-Gyár	—
Debreczen	—
Eszék	—
Győr	—
Kaposvár	—
Kassa	—
Léva	—
Losonc	—
Miskolcz	—
Nagybecskere	—
Nagykanizsa	—
Nagyszeben	—
Nagyszentmi	—
Nagyvárad	—
Nyiregyháza	—
Nyitra	—
Pancsova	—
Pápa	—
S.-A.-Ujhely	—
Sopron	—
Szatmár	—
Szombathely	—
Szolnok	—
Temesvár	—
Uj-Arad	—
Versecz	—
Zalaegerszeg	—
Zenta	—

Nem

Buza	—
Rozs	—
Zab	—
Tengeri	—
Arpa	—

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1909 márczius 5-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élőszív mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
						100 kilogrammonként										I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	26.-	18.60	16.-	16.-	13.-	8.50	7.-	320	—	10.-	132	120	180	140	160	152	160	60	45	85	50	95	80
Baja	26.-	20.-	15.60	16.40	13.60	—	—	240	200	8.-	112	104	120	112	108	100	72	50	48	120	104	104	100
Balassa-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	60	80	72	104	92
Eszék	24.60	21.20	—	16.20	14.40	11.-	14.-	230	240	8.-	140	104	160	128	140	130	104	60	50	90	70	108	88
Győr	26.-	20.-	16.80	18.-	15.40	7.-	5.60	260	240	8.-	153	144	180	160	160	144	—	74	68	86	80	120	100
Kaposvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kassa	26.-	20.-	17.-	16.-	15.-	6.-	7.20	300	—	7.-	120	112	120	110	140	120	200	62	56	68	62	100	90
Léva	25.40	20.-	16.40	17.-	16.20	8.-	8.-	250	200	7.-	112	104	140	120	140	135	—	72	64	84	72	110	92
Losoncz	26.-	20.-	16.80	17.-	15.60	7.50	8.50	200	160	7.-	112	104	138	128	144	136	—	72	60	84	80	120	104
Miskolcz	26.40	21.-	16.60	17.-	15.-	—	8.50	260	240	5.30	112	104	152	144	144	136	—	68	56	132	128	68	64
Nagybecskerek	25.40	19.-	15.40	15.90	13.60	9.-	8.-	304	250	6.-	112	104	142	134	142	136	60	52	50	84	76	100	96
Nagykanizsa	25.40	19.30	16.20	16.-	14.80	7.40	7.80	280	260	8.-	160	130	180	150	154	140	80	84	66	90	80	108	98
Nagyszében	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszentmiklós	26.-	19.20	15.20	16.-	13.-	10.-	10.-	240	200	5.-	112	110	123	—	144	—	80	58	50	80	75	90	80
Nagyvárad	26.50	19.30	16.80	17.-	13.-	7.-	7.-	320	200	7.-	104	88	160	140	150	152	—	80	50	—	—	122	114
Nyíregyháza	24.20	19.-	15.60	15.20	13.40	7.80	8.-	220	—	6.-	134	116	134	118	132	128	98	60	54	80	62	120	112
Nyitra	24.50	20.20	16.80	17.-	15.70	10.-	9.-	230	200	10.-	120	112	128	120	138	124	84	80	56	80	70	120	100
Panesova	25.10	—	14.60	15.60	13.50	14.-	16.-	360	320	6.-	112	104	140	120	144	138	68	56	48	76	72	104	94
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sopron	24.80	—	17.-	—	17.-	9.-	9.-	280	240	9.-	160	140	250	180	188	150	—	84	56	92	88	100	84
Szatmár	25.-	18.60	14.80	15.40	14.40	6.-	6.20	230	220	7.-	104	96	144	138	136	128	—	—	—	—	—	—	—
Szombathely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	23.60	—	16.-	18.-	12.40	10.-	9.-	220	200	—	101	93	100	80	140	—	80	56	—	64	—	104	—
Temesvár	23.40	19.-	15.-	16.-	13.20	—	7.-	120	—	10.-	128	118	180	170	150	130	—	70	—	80	—	90	—
Új-Arad	25.80	18.50	15.90	15.90	12.90	6.-	6.50	300	—	9.-	104	96	144	120	138	120	—	55	40	60	45	90	75
Versecz	26.10	21.50	15.40	13.-	13.-	8.-	10.-	300	—	6.65	88	—	160	—	128	—	70	82	68	110	—	100	—
Zalaegerszeg	24.80	18.30	16.-	16.50	16.-	—	—	300	250	9.-	120	108	140	120	140	120	—	76	70	86	80	110	100
Zenta	26.-	21.-	15.60	16.30	14.-	10.-	10.-	330	—	8.-	108	96	130	125	125	115	82	62	56	104	100	102	92

Nemzetközi gabonapiacz 1909. márcz. 3-tól 1909. márczius 6-ig.

Kelet		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
		Effektív árak											Határidős árak				
Buza	5	28.10	22.69	29.30	27.60	28.32	19.-	23.18	—	19.24	20.65	Április	27.14	—	26.62 ³⁾	23.20	19.56 ³⁾
	2	27.90	22.15 ¹⁾	29.30	7.20	28.32	22.40	13.04	—	18.60	20.03	Május	26.66	—	26.62	23.64 ²⁾	21.94
Rozs	5	20.80	—	21.80	—	21.24	15.84	—	—	—	16.43	Április	20.92	—	21.28 ³⁾	15.98	—
	2	20.95	—	22.-	21.-	21.24	15.84	—	—	—	16.43	Május	20.82	—	20.72	16.12 ²⁾	—
Zab	5	18.25	—	19.50	18.50	21.53	—	—	—	—	—	Április	17.52	—	20.02 ³⁾	—	—
	2	18.35	—	19.50	18.50	20.95	—	—	—	—	—	Május	17.53	—	19.90	—	—
Tengeri	5	15.-	14.63	16.20	17.90	20.65	—	15.02	—	11.14	—	Április	—	—	—	—	—
	2	14.90	14.63	—	17.50	20.35	—	14.52	—	11.14	—	Május	14.88	—	—	—	—
Árpa	5	17.85	—	20.20	21.-	23.01	—	—	—	—	—	Április	—	—	—	—	—
	2	17.45	—	20.20	21.50	23.01	—	—	—	—	—	Május	14.82	—	—	—	2.90

Jegyzet: 1) Red winter II.
2) máj.—aug.
3) Julus.

1873. évi
Istálló, Magtár
Gazdasági épületefödémeket
Tűzbiztos Vasbetonból
Tervek, költségvetések ingyen készit.
RELLA N. és
Unokatestvése
Budapest IX., Duna-ut 25.
Telefon 62-77.
Egyetlen bírált vállalkozás
az országban és kívül
Egyet. mérnök
István

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1909. év márczius hó 5-én. A székesfővárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 75 szekér réti széna, 12 szekér muhar, 17 szekér zsupszalma, 16 szekér alomszalma, 3 szekér takarmányszalma, 6 szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 400 zsák zecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 70—1100, muhar 900—1100, zsupszalma 600—680, alomszalma 540—620, takarmányszalma 640—680, keve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 940—1040, lóhere —, zöld luczerna 1000—1070, köles —, sarju 840—960, szalmaszeccsa 640—710. Összes kocsiszám 133. Összes súly 159,800 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben e héten a forgalom korlátozott volt és a kínálat igen élénk, ellenben a vételkedv még mindig gyér.

Elkelt helybeli szeszfinomítottól finomított szesz adózva nagyban 176.5—177 K., adózatlanul 57.50—58 korona, míg vidéki szeszfinomított és másodkéz olcsóbb árak mellett kínáltak a finomított szesz főleg azonnali és márcz. szállításra.

Élesztőszesz adózva 175.50 K., adózatlanul 56.50 K. kelt el nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 50—50.50 K. kelt kőtérsre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 51 K.-ig fix árban és 2.50 K.-ig jegyzésen alól kelt el azonnali és kampány szállításra.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 53.50—54.50 K. Bécsi jegyzés 52.40—52.80 K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés nagyban koronákban

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesztőszesz adózva, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Luiza gözmalom r-t jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1909. márczius hó 5-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kőtelezettség nélkül.

Table with 2 columns: Szám and price. Items include 7 1/2, 7 3/4, 8, Korpa, F. G., Rozslisztárak.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with 2 columns: Szám and price. Items include 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 7 1/2, 7 3/4, 8.

Rozslisztárak. Szám: 0, 0.1, 1, WR, II, II/B, III. Ár K: 33.60, 33, 32.20, 31.60, 28.40, 26.

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-kint.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Finom korpa 1909. márcz. száll., Goromba, Rozskorpa, Árpáda és árpaderce, Malomkukoly, Budapesti gyári repcepor, Derby melasse, Száritott moslék, Malátacsira, Száritott répaszelet, Szörpplé, 8-as számú takarmányliszt.

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásáresarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1909. márczius 5-én.

Vaj némi áremelkedést mutat, különben a piacz helyzete lényegesen nem változott. Tojásban várt áresés általában csekélynek mutatkozik.

Mai árak:

Husneműk: vidéki marhahus hátulja 1.10—1.30 K., eleje —.84—1— K., vidéki borjú hőszen, hosszán mérve, súlylevonás nélkül 0.82—0.96 K., helybeli borjúhús 1.16—1.20 K., sertéshus szalonnával 1.32—1.36 K., lehuzott sertés 1.28—1.32 K., szalonna friss 1.24—1.28 K., szalonna sózott 1.20—1.28 K., szalonna füstölt 1.36—1.44 K., olvasztani való 1.36—1.44 K., háj 1.44—1.48 K., sertésszár 1.48—1.50 K. kg.-ként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K., hazai sonka 1.30—2— K., szalámi magyar 3.00—3.20 K., szalámi nyári 1.20—1.40 K., bányapárja — K.-ig.

Vad: őz 0—0— K., szarvas 0—0— K., vaddisznó —.80—0.90 K. kg.-ként egészben, nyulnagy 0—0— K., nyul süléd 0—0— K., fogoly 0—0— K., fácán 0—0— K., erdei szalonka 0—0— K., dámvad 0—0— K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötege 1—1.20 K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 2.60—2.80 K., sütni való 3.40—3.60 K., liba fiatal 0—0— K., kacsa sovány 4.60—5— K., kacsa hizott 6—7— K., lud hizott 13—18— K., tyúk 3.40—4.50 K., pulyka 8—9— K., élő sovány liba — K. páronként. Végott szepen tisztított baromfi, hizott lud 1.80—1.80 K., hizott ruza 1.80—1.80 K., hizott pulyka 1.20—1.60 K., levestyúk 1.40—1.50 K., pulyka sovány 0—0— K. kg.-ként. Poulard 1.80—2— K., gyöngytyúk — K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.60—2.80 K., II. 2—2.20 K., főzővaj (köpült) 1.70—2— K., tehénturó 28—36 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonára) sárga 8.60—10— K., róza 10—11— K., fehér 7.50—8— K., kifí 14—16 0 K., sárgarépa 100 db 20—26 K., petrezselyem 20—28 K., vöröshagyma makói 30—32— K., vöröshagyma közönséges hazai 20—24— K., fokhagyma 42—48 K., káposzta 24—28 K. 100 fej, Burgonya, új 0—0— K. Kalarábé 0—0— K. 100 db, spargá solo 0—0— K., közép 0—0— K., leveaspárga 0—0— K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0—0— K., kifejtett 0—0— K., zöldborsó, hüvelyes 0—0— K., kifejtett 0—0— K., paradicsom — K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 0—0— K., ecsetbe 0—0— K., savanyítani 0—0— K. 100 db-ként. Paraj 0—0— K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: Szőlő madelaina 1.20—1.60 fill., érett chasselas — fillér kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batui stb.) 0.60—0.80, másodrendű —.30—0.40, harmadrendű apró áru 12—20 K., körte elsőrendű 1.40—2— K., másodrendű 0.60—0.80 K. q.-ként. Dió I. 40—60, II. 30—40 K. 100 kg.-ként. Görög dinnye — K., kantalup — K., száritott belföldi szilva — K., belföldi szilvaiz — K., ringló — K. 100 kg.-ként.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 0.75—0.95 K. kg.-ként. (A szövetséget — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsíz 0—0— fillér kg.-ként. Gomba száritott 0—0— K., szappan — fill., lenese (erdélyi) — K., bab apró — K., nagyszemű — K., lenese — K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 94—96 K., erdélyi apróbb áru 0—0— K., meszes — K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Orzsi-uti élelmi piacson 1909. év márczius hó 5. (A székesfővárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 42 árus 31 drb sertést, 2 árus 7 drb sülédöt, 7000 kg. friss húst, 400 kg. füstölt húst, 700 kg. szalonnát, 500 kg. hájat.

Videkről és pedig — drb sertést.

Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 152—200, sülédhús 1 kg. 148—200, füstölt sertéshus 1 kg. 176—200, szalonna zsirnak 1 kg. 140—148, füstölt szalonna 1 kg. 156—180, háj 1 kg. 148—160, disznózsír 1 kg. 152—, kocsonyahus 76—100, füstölt sonka 1 kg. 180—200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-téri élelmi piacson 1909. év márczius hó 5. (A székesfővárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 58 árus 30 drb sertést, 5 árus 124 drb sülédöt, 3500 kg. friss húst, 2500 kg. füstölt húst, 1500 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 234 drb sertést, 230 sülédöt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 144—220, 1 q. 134—138 K., sülédhús 1 kg. 140—200, füstölt sertéshus 1 kg. 180—192, szalonna zsirnak 1 kg. 144—148, füstölt szalonna 1 kg. 160—180, háj 1 kg. 152—160, disznózsír 1 kg. 152—160, kocsonyahus 1 kg. 72—90, füstölt sonka 1 kg. 160—200 fillérig.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1909. márczius 4

Table with 3 columns: Főlhajtatott, Árak, and quantity. Items include Jobb minőségű hátasló, Könnyű kocsiló (jukker), Nehéz (hintó), Igás kocsiló (nyugati vér), Ponyy, Fuvarcslovak, Parasztlovak, Alárendelt minőség.

Eladatlan maradt — 462 drb. Irányzat: közép. Székesfőv. levágásra vásárolt: 89 drb, 40 K.-tól 100 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1909. márczius 1.

Table with 3 columns: Főlhajtatott, Árak, and quantity. Items include Magyarországból, Szerbiából.

Irányzat: (kilogrammonként élőszuliban, korona értékben). per kgr. páronként. Hizott ürü, Feljavított juhok, Kiverő juhok (anya).

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1909. márczius 1.

Table with 3 columns: Főlhajtatott, Árak, and quantity. Items include Magyarországból élő borjú, Ausztriából élő borjú.

Irányzat: a borjuvásáron lanya, az árak 4—3 fill.-rel csökkentek kg.-ként. Bárny vásár élénk.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1909. márczius 4.

Table with 3 columns: Főlhajtás összege, Minőség szerint, and quantity. Items include Uj felhajtás, Mult vásárról visszamaradt, Veszteglőből szerb, Eladatlan maradt, Származási hely szerint, Magyar eredeti, Magyar tarka, Magyar bivaly, Horvátországi marhák, Pozsniai marhák.

Irányzat: élénk, az árak általában 2 K.-val, bikák bárnyok és tehénknél 3—6 K.-val emelkedtek méter mázsánként.

Table with 4 columns: 1909. február 25., I. rendű, II. rendű, III. rendű. Items include Magyar hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bosnyák ökör, Tehén, Bika, Növendékmарha, Bivaly.

Budapesti

Table with 2 columns: Heti felhajtás összege, and date. Items include február 26, márczius 4.

Table with 2 columns: N a p, and date. Items include 1) febr. 26, 2) febr. 26.

1) Az árak 2) Az árak 4% levonással Irányzat: Magyar sertéshizlaló részére. (Az árak köbe)

Öreg nehéz Öreg közép Fiala nehéz Fiala könnyű Szerbiai nehéz Árak élőszuliban A hizott se

(Eredeti tudó Népszin

Sertésvészen " Sertésvészen " Irányzat

(Kre Főlh Magyarország Galicziából Osztrák tart nyokból Össze (Az árak adó nélkül Irányzat

(Kre Főlh Minősé Hussertés Zsirsertés Össze

Eladatlan t

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.
1909 márczius 4.

Heti felhajtás összege	Erkezett waggon	Erkezett összesen darab	Sertésköz-vágóháza elszállított	Eladott maradt
február 26-6'	148	5576	5903	273
márczius 4 ig				

N a p	Napi árak fillérben				
	Óreg ne- héz páron- ként 280-350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-350 kg	Könnyű 280 kg.	Husos faifa
1) febr. 26.	106-108	—	—	—	—
márcz. 4	104-103	—	—	—	—
2) febr. 26.	—	131 140 130	—	46 134	46
márcz. 4.	—	136 148 36	148	34	48

1) Az árak élősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élősúlyban páronként 45 kg. élősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányszat: közepes, az árak 2-4 fill. rel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4%o levo nással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz	(páronként 400 kg. felül)	Ellérig
Óreg közép	300-400	—
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly	142-144
" közép	250-300 kg.	142-144
Fiatal könnyű	250 kg.-ig	142-144
Szerbiai nehéz	280 kg. felüli	—
" közép	251-300 kg.-ig	—
" könnyű	240-280 kg.	—
" könnyű	240 kg. terjedő súlyban	—

Árak élősúlyban kilogrammonként 4%o engedmény
A hizott sertéstüzet irányzata szilárd.

Soványsertés-árak.

(Kredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. ker., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1909 márczius 3.

	kilogramm	fillér
Sertésvászen átment	80-100	30-124
" " "	100-120	124-26
" " "	120-160	26-123
" " "	160-200	123-24
Sertésvászen át nem ment	80-100	93-93
" " "	100-120	96-104
" " "	120-160	104-103
" " "	160-200	103-110

Irányszat: szilárd.

Bécsi juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1909 márczius 4.

Főlhajtás	Árak:	fillér
Magyarországból	1011	—
Galicziából	—	—
Osztrák tartományokból	—	—
Összesen	1011	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányszat: lanya, multheti árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1909 márczius 2.

Főlhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	1000
	" " "	—
	" " "	—
Husértés	Magyarországból	7135
Zsirértés	Galicziából	3849
Összesen	Osztr. tartományokból	152
	Olaszországból	—
Eladott maradt	Összesen	12136

Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsértés	127-130	kiv. 132
Középsértés	116-121	—
Óreg sertés	110-114	—
Könnyű és szedett sertés	104-114	—
Stidó (lengyel, erdélyi)	94-120	kiv. 124

Irányszat: élénk, prima zsirsértés 4-5 fillér, többi minőség 2-4 fillérel, ugyszintén husértés 4 fillérel drágább.

Bécsi szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1909 márczius 4.

Főlhozatal:	Árak	(kilogrammonként élősúlyban I. oszt. II. oszt.)
Magyarországból élő borjú	— drb	—
" " " " " "	431	130-136 112-128
Ausztriából élő borjú	47	—
" " " " " "	4680	130-133 112-128
Magyarországból leölt bárány	1374	16-40 K. párja
Ausztriából leölt	78	16-40 K. párja
Magyarországból leölt sertés	104	116-136 zsirsert.
Ausztriából	2010	1,6-136 hussert.
Magyarországból leölt juh	112	72-104
Ausztriából	281	72-104

Összesen: 9077 drb

Irányszat: lanya, prima borjú 4-8 fill., összes többi minőség 10-12 fill.-rel olcsóbb. Sertés 4 fill.-rel kg.-ként drágább. Bárány páronként 2-3 koronával olcsóbb. Juh 2-4 fillérel olcsóbb kg.-ként.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1909 márczius 3-án

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	145	150	138	143	105	114
Vesztetség	344	358	336	348	215	222
Takonykór	27	29	22	24	21	21
Szaj- és körömfájás	2	2	1	1	10	32
Juhhimlő	29	73	31	75	45	118
Ivorsz. hólykiütés	10	24	6	12	7	14
Tenyészbénaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	121	367	106	348	141	518
Sertésorbáncz	65	118	67	124	61	143
Bivalyvész	7	7	7	7	—	—
Sertésvész	209	416	204	403	250	575

Ausztriában 1909. év február hó 24-én fertőzve volt: vesztegességgel 35 k 39 u, takonykórral 7 k 8 u, rag-szaj-és körömfájással 3 k 3 u, sertésvésszel 119 k 375 u.

Németországban 1909. év február 15-én fertőzve volt: takonykórral 19 k 25 u, rag-szaj-és körömfájással 9 k 9 u, sertésvész. 1123 k 1451 u, rag. tüdőlobbal 2 k 2 u.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Márcz. 8. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Thoroczky Viktorné báróné	415602
Márcz. 12. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Schneider János	187682
Márcz. 12. Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Török Misa	15 870
Márcz. 15. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Máhr Ignác Ferenczné	117393
Márcz. 15. Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Voltrám János	53716
Márcz. 19. Alsókubini kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Abaffy Edmund	8759
Márcz. 19. Ujaradi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Decker Péter és társai	54719
Márcz. 20. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rosenfeld József	697884
Márcz. 20. Jászapáti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szabó János	4020170
Márcz. 23. Balassagyarm. kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Battik Sándor	13000
Márcz. 26. Nagykárolyi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Lévi Mór	41154
Márcz. 23. Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Német Gyula	42750
Április 1. H-mezővásárh. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Özv. Faragó Antalné	46000

Április 20. Nagykikindai a tkvi ha-kir. jbiróság
 Kern Lajos | 42862 |

Április 27. Budapesti a tkvi ha-kir. tvszék
 Regéczy Nagy Miklósné | 88303 |

Szerkesztői üzenetek.

Sz. B. Losonc. Kérdésére '84. sz. alatti feleletünkben, a „Levél-zekrény” rovatban válaszolunk.

N. E. Görögül. A vásárok dátumai lapunkban a „Vegyesek” rovatában rendszeresen közölve vannak. Tessek ott utána nézni.

Cs. L. J. Ujfehértó. Abból, hogy az egyik rézgálic-minta gyorsabban, a másik nehezebben oldódott vízben, annak minőségére következtetni nem lehet. Ez tisztán a darabok nagyságától, a víz mennyiségétől annak hőfokától és attól függ, hogy oldás közben keverték-e vagy nem. Az apróra törött kékgálicz, meleg vízben folyton keverve sokkal gyorsabban oldódik.

K. I. Nagyrécsé. A baltaczim elsárgulásának okát pontosan csak a helyszínen végzett vizsgálattal lehetne megállapítani. Valószínű azonban, hogy a szárazság okozta azt. A chilisárléttrommal való felülrágyázás valószínűleg jó hatással lesz a baltaczimre. A mondott mennyiség elegendő.

K. I. Koltha. Mútrágya az istállótrágyát sohasem helyettesítheti. A zabosbúkkönyra vonatkozólag olvassa el a „Köztelek” ezidei 14. számában a 136. kérdésre adott választ. A szuperfoszfátot minél hamarabb el kell szórni, kat. holdjára legjobb 2-0 kg.-ot venni, ezt a tavaszi talajelkészítéssel kell alamunkálni.

M. J. Gerendás. A Thomas-salakból 200 kg. veendő. A luczerna gyorsabb hajtását, feltéve, hogy az nem a talaj hideg-égetől származik, legjobban elősegítheti, ha kat. holdjára 30-10 kg. chilisárléttromot szór el kora tavasszal.

K. A. Gyömrő. A mondott viszonyok között a fekátrágyát nem ajánljuk, mert az a nagy szállítási díjjal ez esetben nagyon drága.

K. Á. Adánd. Kérdésére szívesen válaszolnánk, de ön nem ad hozzá kellő alapot, mert sem a tehének fajtaját s valószínű súlyát nem tudja megmondani, sem arról nem szól, hogy most mennyi tejet adnak a tehének, s hogy megfelelőbb takarmányozás által körülbelül mekkora fejési átlagot szeretne elérni. Nekünk továbbá azt is kellene tudni, hogy mennyi a burgonyája s szénája, mert mit használna az, ha annyit javalnánk, amennyit készlete nem enged etetni. Ugyanígy vagyunk az aprakkal is. Ezért kérjük, egészítse ki kérdését ezekkel a dolgokkal, s akkor kimerítő választ fog kapni.

M. F. Gerendás. A buza köüsszöge az árpát nem képes fertőzni s így nem lehet attól tartani, hogy a buza rostlásokor az árpára került üszögspórák abban kárt okoznak. A csávázásra vonatkozólag azt jegyezzük meg, hogy az 1900-os kékkóoldat untig elégséges, ez a gabonafélék csiraképességének nem árt, ennél erősebb oldatra pedig nincs szükség. A csávázásnak az a módja, amit ön kérdez, határozottan rossz, mert nem úgy kell csávázni, hogy 1-1 hl. gabonát megioszolunk 4-5 liter kékkóoldattal s aztán átapatoljuk azt, hanem mosni kell a gabonát a csávázó oldatban. Keresztöltés alatt megküldtük önnek a helyes csávázás ismertetését tartalmazó kiadványunkat.

G. A. Pa-Novák. Jogi szakvélemény a 175. sz. kérdésnek némely pontjaira. 4. Az értesítésnek joggyakorlatunk szerint 8 nap alatt kell megtörténnie.

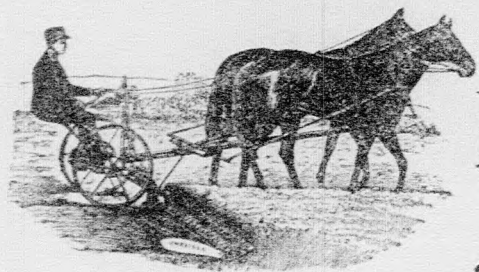
5. A vemhesség nem betegség és nem szavatossági hiba, tehát szavatossági határideje nincs.

6. Az elkobzott tuberkulotikus tehén árát az eladó visszatéríteni köteles, ha az azonosság kétségelentül igazolva van és az elkobzás teljes volt; kivéve azt az esetet, ha az eladó az állatot szavatosság nélkül adta el, amit minden gazdának figyelmébe ajánlunk.

A gazdától minden körülmények között csak az követelheti vissza a vételárát, aki a tehenet tőle közvetlenül vette és csak akkor, ha igazolja, hogy a távozási bevételét a vételár már visszatérítve volt kénytelen. Sz. F.

S. P. Hajdudorog. A gyakorlati vizsgálattal bíró gazdatiszt felmondási ideje egyéb kikötés hiányában fél esztendő. Ez egé-zen határozottan így van, mert a gyakorlati vizsgáról szóló 1904. évi 96.01. számú miniszteri rendelet a vizsga hatályát csak a gazdatiszti törvény 25. §-ban foglalt rendelkezésekre terjeszti ki. Amint a levélben is helyesen idézve van, a gyakorlati vizsgáról szóló bizonyítvány előírt hivatalos szövege szerint is ezen bizonyítvány csak a 25. §-ban foglalt rendelkezések szempontjából bír egyenlő értékkel a gazdasági tanítványok vegbizonyítványával; a 15. §-ban szabályozott felmondási időre nézve a gyakorlati vizsgának befolyása nincs és ebben a tekintetben a gyakorlati vizsgálattal bíró gazdatiszt a nem okleveles gazdatiszttel teljesen azonos tekintet alá esik.

F. K. Runya. 1. Minthogy az erdő nincs kivágva, csak kiritkítva, a bérletnek joga van ott legeltetni, ha őt ez a jog egyébiránt a szerződés szerint megilleti. Tartózkodnia kell a legeltetésről, ha az erdő okszerű kezelése a legeltetést tiltja s az a sarjadásra vagy az esetleg kiültetett csemetékre való tekintetből káros lenne. Ennek a fejében azonban a bérlet kárpótlás illeti meg. Kárpótlás a tarthat jogos igényt annak a fejében is, ha az eddig használt parlaglegelőről a csemeteteletések folytan kiszorult. 2. Ha a bérlet a községi pótadó fizetésére magát korlátozás nélkül kötelezte: az időközben főemelt községi pótadót is viselni tartozik, tekintet nélkül az emelkedés arányára vagy a kivetés okára. Sz. F.

Uj Fükaszáló „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

Szénaforgatók — Lógereblyék Utolérhetetlen munka-

Uj gabonaaratógép „Handy“ teljesítésében és könny-

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., nyen vonhatóságában.
Váci-körút 60..szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. — Ipari mozcsonyok 200 HP-ig.

Bérlet kerestetik

Bihar, Heves vagy Jász-Nagykun-Szolnok megyékben, 1500—3000 hold jó minőségű gazdaság, megfelelő épületekkel.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.
Telefon 12—85.

CSÉPLOGÉPTULAJDONOSOK PÉNZT, IDŐT és MUNKÁT

takarítanak meg és szebb, jobb cséplési eredményt érnek

Stern-féle szab. dobkosár betéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsínes géppel utáncsépeltettünk és az eredmény 680 kilogramm tiszta buzaszem volt.

Kérdézködéskésre ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

BÁRDOS és BRACHFELD
BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 5.

Eredeti Kirsche-féle „IDEAL“ takarmányrépamag

a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft által rendezett takarmányrépa-termesztési versenyen — „ezüstérem“-mel lett kitüntetve. Előnyei:

legnagyobb termés hozam,
legmagasabb tápérték-tartalom,
nagy tartósság, legkönnyebb kiszedés.

Vegyvi vizsgálat csukor- és szárazanyag-tartalomra saját laboratóriumában

1905—14,000 }
1906—18,000 } elit anyarépáról.
1907—24,000 }

Vezérképviselet és főraktár Magyarország és társországai részére:

DUKES és HERZOG BUDAPEST, V., GALGÓCZ WIEN, I.,
Vác-körút 74. Kärntnerring 2.
Telefon 88—09. Telefon 1. Telefon 1358.

műrágya-erőtakarmány és magvak irodája.

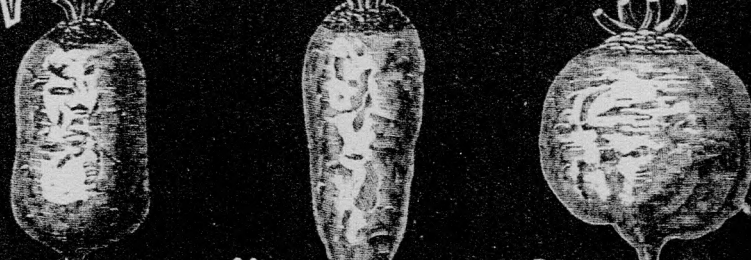
„A Kirsche-féle zab“ a legmagasabb termés hozamot eredményezt és nem dül meg. A „Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft“ által eszközölt vizsgálatnál 14 faj közül az átlag-maghozamra nézve 1906-ban a II-dik helyet, 1907-ben az I-ső helyet foglalta el.

Tenyészállatok eladása.

Méltóságos gróf Blanckenstein Pál füzegyarmati uradalmaiban (Békés megye) 13 db 2 éves magyar alföldi fajta **tenyészbika**, 4 darab 1¹/₄ éves **berni tenyészbika**, továbbá 18 darab 2 éves számfeletti **magyar fajta üsző** eladó. Bővebb felvilágosítással az uradalmi felügyelőség szolgál. 3290

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN. NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRSÁBUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR, BUDAPEST

Nelkülözhetetlen szakkönyv

Szarvasmarha-tenyésztés. Számos ábrával

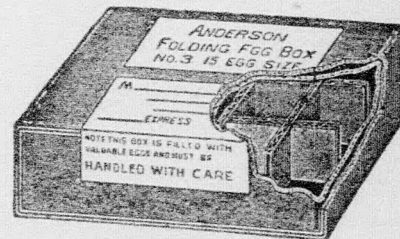
Irla: **Cselkó István.**

Kiadja az OMGE. könyvkiadóvállalata.

Ára füze 7 korona, vászonba kötve 8 kor.

Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Tojás-, vaj- és sajt szétküldési dobozok praktikus, masszív kivitelben legolcsóbban
RUDOLF KRASA, Wien, VII., Kirchengasse 29.

Ajánlatok és minta kívánatra ingyen.

VIRÁG és FARAGO
Vasipari és gazdasági cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VI. Ilka útca 11.
TELEFON: 87-22. TELEFON: 87-22.

10 légkörnyomásu

legujabb szerkezetü

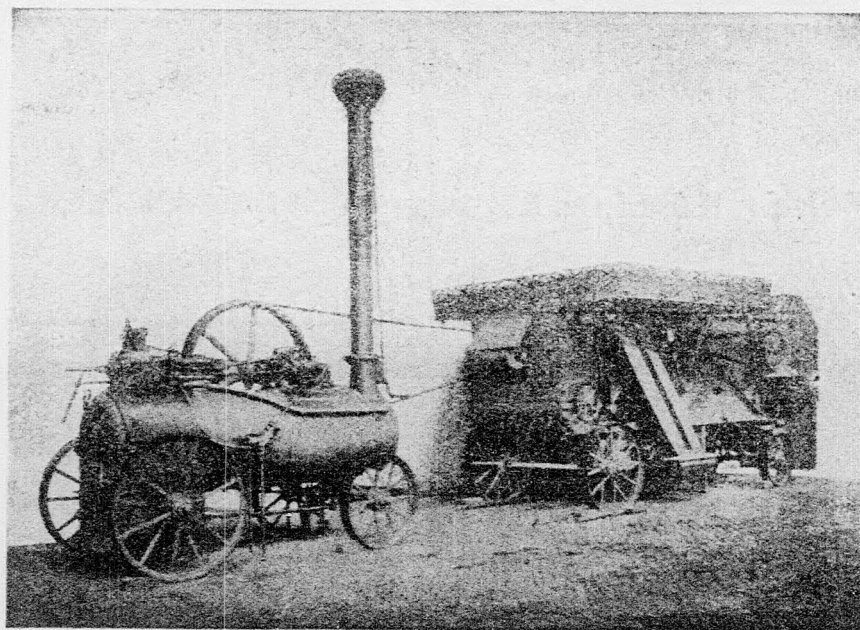
LOKOMOBILOK

az elavult gyártmányokkal szemben

tetemes tüzelőanyagot takarítanak meg.

Tulszárnyálnak minden más gyártmányt.

≡ Elavult gépszerkezetek kicserélése ajánlatos, az olcsóbb üzemköltség lényeges megtakarítást jelent. ≡

Nagy munka-
képesség ::

Gazdaságos
üzem ::

Vaskeretü gőzcséplőgépek 1908/1909. évi szerkezet.

Benzinmotorok, u'imozdonyok, ipari czélokra szolgáló lokomobilok
tulhevitővel, kazalozógépek, aratógépek, losonczy vetőgépek,
resiczai aczélekék, Kalmar-féle rosták, teljes malomberendezések stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

**A Magyar Kir. Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége,
Budapest, V., Váci-körut 32.**

Pályázati hirdetés.

A nagyenyedi református Bethlen-kollégium előjárása pályázatot hirdet a Bethlen-kollégium

jószágigazgatói állására

Ez állás kötelességeit, hatás- és munkakörét a főhatóságilag megállapított utasítások szabják meg.

Ez állás javadalma: 2600 korona törzsfizetés és 5 évenként 5 ízben esedékes 200—200 korona korpótlék és 700 korona szálláspénz.

Hivatalos kiszállási költségei a szerződésben megszabott mértékben megtérítettek.

Korpótlék tekintetében csak a Bethlen-kollégium szolgálatában s e minőségben eltöltött szolgálati évek számíthatnak be. Valamint a nyugdíjigényének megállapításánál is csak a Bethlen-kollégium szolgálatában eltöltött évek számíthatnak be. Amennyiben a megválasztott 40 éves életkorát betöltötte, nyugdíjra igényt nem tarthat.

Pályázni óhajtok kérvényüket, melyben kötelesek kijelenteni, hogy az utasítást és szerződést ismerik, a Bethlen-kollégium előjárásához czimezve **1909. évi márczius 31-ig** nyújtják be.

A kérvényhez melléklendő: 1. keresztelelővel, 2. gazdasági oklevél, 3. eddigi szolgálatot tanúsító bizonyítványok, 4. pályázó testi épségét feltüntető orvosi bizonyítvány.

Az állás folyó év május 1-én foglalandó el.

Az utasítás, valamint a kötetendő szerződés szövege a Bethlen-kollégium gazdasági irodájában, a hivatalos idő alatt, bármikor megtekinthető.

Nagyenyed, 1909 márczius 2.

Gáspár János s. k. **Molnár Károly** s. k.
főgondnok. 3292 jegyző.

Adóügyi Tanácsadó.

Az új adótörvények magyarázata.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ban legközelebb megjelenik az **Adóügyi Tanácsadó**, mely röviden és mindenki által érthető modorban s a hozandó új adótörvények alapján fogja tájékoztatni a közönséget adófizetési kötelezettségéről.

Különösen gazdálkodással foglalkozóknak ajánljuk ezt a könyvet, mint az adókérdésekben nélkülözhetetlen utmutatót és tanácsadót.

Az „Adóügyi Tanácsadó” kettős füzetben fog megjelenni.

ÁRA 1 KORONA.

Megrendelhető előre a „PATRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

347/1909. szám.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

A m. kir. közalap. uradalom tulajdonához tartozó Temes megye **Románstamora község határában fekvő 495¹¹²⁸₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok 1909. évi október hó 1-től 1918. évi szeptember hó 30-ig terjedő 9 évig, esetleg az elérendő eredményhez képest 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig, továbbá ugyancsak Temes megye **Dragsina község határában fekvő 812¹²⁵¹₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok 1910. évi október hó 1-től, 1922. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig kizárólag házi gazdálkodás kötelezettsége mellett s végül Temes megye **Hittyiás és részben Szirbova községek határában fekvő 546⁶³⁹₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok házilagos gazdálkodás kötelezettsége mellett, mely esetben a bérbeadó uradalom a birtokot a gazdaság viteléhez szükséges épületekkel ellátja, avagy **kizárólag legeltetési haszonvételre**, amikor is a bérbeadó uradalom semmiféle épületek emelésére kötelezettséget nem vállal, 1909. évi október hó 1-től, 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig, a buziásfürdői kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség hivatalos helyiségében **1909. évi márczius hó 30-án délelőtt 10 és fél óra-
kor** tartandó zárt ajánlatok benyújtásával összekötött nyilvános szóbeli verseny útján haszonbérbe fognak adni.

Az egykoronás bélyeggel ellátott írásos zárt ajánlatok, melyekben a holdankint megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűvel kiírandó s amelyekben kijelentendő, hogy ajánlattevő a haszonbérleti feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, borítékozva az árverés megkezdése előtt nyújtandók be.

Bánatpénzül a románstamora birtok után 1000, a dragsinai birtok bérlete után 2000, a hittyiás—szirbovai birtok után 1200 korona csatolandó az írásos ajánlatokhoz, vagy teendők le a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokbán.

Elkésve érkezett, távirati uton küldött, továbbá a hiányosan kiállított és utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlattevők közötti szabad választás joga a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak tartatik fenn.

A dragsinai birtok haszonbérletére vonatkozólag félreértések kikerülése végett megjegyeztetik, hogy az árverés tárgyát nem az egész, jelenleg **Jedlicska Pál** által haszonbérlet földterület, hanem annak mintegy 170 hold levonása után fennmaradó s a hirdetményben jelzett kiterjedésű része képezi.

A vonatkozó haszonbérleti és versenytárgyalási feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium IX. ügyosztályában, alulírott főtisztsegnél, a románstamora és dragsinai birtokokra vonatkozó azonkívül a kir. közalap. ispán-ságnál Magy-Köveresen a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Buziásfürdő, 1909. évi február hó 18-án.

3291

A m. kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség.

Gé

Or
Ba
BUD

Előnyös
takarm
és or
mények

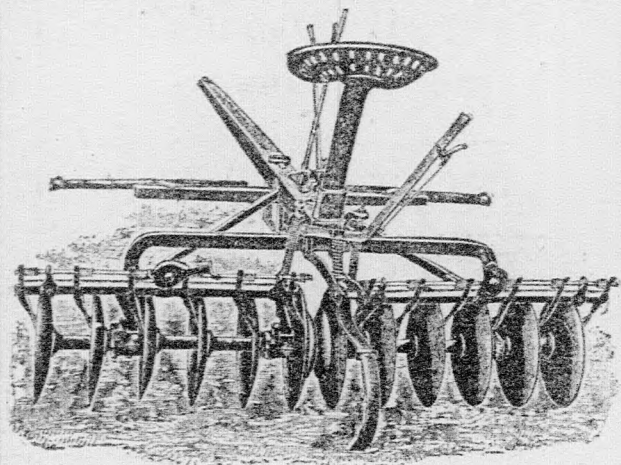
KLAR

A term
rendel
legfelj
:: eli

Tessé

G

LEGUJABB RENDSZERŰ AMERIKAI

TÁRCSÁSBORONÁK

Egyszerű tartós szerkezet! Kiváló aczélanyag!

Felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

A Magyar Kir. Államvasutak

Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest,

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

Országos Gazdasági Bank Részvénytárs.

BUDAPEST, V., Fürdő-uteza 10. szám.

Előnyös árak és jutányos feltételek mellett szállít: műtrágyákat, erőtakarmányokat, kőszén, kóksszén, kovászszén, amerikai és orosz hengerolajat, vetőmagvakat. Mindennemű nyers terményekre előleget nyújt és váltókölösönöket engedélyez jutányos feltételek mellett.

Veszünk vajat minden mennyiségben; görögdiinnyét és sárga fajdiinnyét keresünk waggonszámra (szállítási szerződést már most óhajtunk kötni). Friss és szárított, aszalt és eített (conserv) gyümölcsöt, valódi lipthói turót, tojást nagyban, sajtot, bort hordókban, szeszes párlatokat (pálinka), élő és leölt szárnyasbaromfit, halat nagyban és folyami rákot, élő és lőtt vadat, vadbőröket stb. uradalmaktól, termelőktől és magánosoktól minden mennyiségben készpénzfizetés ellenében. Szíves ajánlatot kér a

Sächsisch-Orientalische Lebensmittel-Import-Gesellschaft

Zentralstelle: Mittweida i. Sa. Tzschirnerplatz 13. II. Magyar levelezés. 3204/b

!! **Mészkereskedők, építésszek és építetők figyelmébe** !!

Kartellen kívül

kitűnő minőségű biharmegyei, Élesden és vidékén tábori kemenczében kizárólag fával égetett, fehér darabos

Táviratcím:
KLÁR ANDOR DEBRECZEN.

A termelés megkezdődött, rendelvények azonnal, de legfeljebb 8-10 nap alatt elintézésre nyerne.

Tessék kérni ajánlatot!

MÉSZ

waggonszámra, egy és több évi kötésre megrendelhető:

KLÁR ANDOR CZÉGNÉL, bank és áruüzlet Debreczen, Miklós-uteza 23. szám.

Vidéki és megyei telefon 445. szám.

Előzékeny kiszolgálás s állandó vevőknek nyílt és váltóhitel.

Évi termelés 1000 waggon.

GRAEPEL HUGÓ betéti társaság

Budapest, V., Váci-ut 40-46.

Malomépítészet, gép- és rostalemez-gyár.

Szabadalmazott lemez-tőrekrosták

minden rendszerű cséplőhöz. Jobb minden más tőrekrostánál.

Minden magvesztességet kizár.

20.000 darabnál több kifogástalan üzemben.

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít; védjegy és minta oltalmat kieszközöl az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, IV., Eskü-ut 3. sz.

Saját szabadalmi irodák a külföldön: Berlin W. Leipzigerstrasse 112. Páris, 58. rue Lafayette. Amsterdam, Keizersgrauht 209. 3200 Telefon 89-22.

BENZINCSÉPLŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET-ÉSGÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

LEGNAGYOBB SZŐLŐÜLTVÁNYISKOLA
AZ ÁRAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYŐSZ
TORONTAL H.

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bányász- és kohászati társaság vasútvonalból.

A készletek választékát illetőleg mezőgazdasági szaktanácsosai készséggel szolgálnak.

Szives megkeresések Zentrál Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerke Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy: az Osztrák bányászati és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Meyer Pál főharcosi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 18-18 kérésnek. 6287

„RAPID”
kézi mütárgyaszoró-készülék.

41716. számú szabadalom.

Ezen mütárgyaszoró-készülékét Fischl V. gazd. intéző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. A régi szokásos kézi szorítással szemben előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s hogy 1 ember naponként 7-8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhatja. A beállítható szórókanál által az elszórható mennyiség pontosan szabályozható.

Ára Budapesten darabonként

60 korona.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok. 686

Weisz Jakab
a szabadalmi mütárgygyár képviselője
V., Lipót-körut 7. szám.

A legjobb felnevelő takarmány FATTINGER husros-tos takarmánya.

Gyors fejlődés!

50 kg ára 23 kor. ab gyár, 5 kg. 3 kor. 20 fill. bérmentve. — Kérjen árjegyzéket

POLSTERER H. czégtől
(FATTINGER szabadalmazott kutyalepényének és baromfi-mütakarmányának gyára) BECS-UJHELY.
300-nál több első díj. Alapított 1893-ban.
3244

Saját magpergetőjében termelt, legmagasabb csiraképeségű

tülevelü magvakat,
kitünő minőségű

lombfa-magvakat,
kocsányos és kocsánytalan

tölgyfákat, fűmagvakat,
valamint **répa-, here- és egyéb gazdasági magvakat.**

Saját telepein nevelt, kitünően fejlődött, erdősítési célra alkalmas

tü- és lomblevelü csemetéket,
gyümölcsfákat válogatott diszfenyőket, sorfákat, elősövénycsemetéket ajánl

FARAGÓ BELA
cs. és kir. udvari szállító magyar magpergető gyára, erdészeti csemetetelepei

ZALAEGRSZEG.

Alkalmi vétel több millió tölgycsemete 20-150 cm. magasságban, 50.000 darab diszbokor 1 1/2-3 méter magasságban, 20.000 darab diszfenyő 1/2-3 méter magasságban.
3144

Skorpió szabadalmazott burgonya-ültetőgépe

Megtakarítás a munkaerőben.
3190 Terméshozam-nagyobbitás.

Burgonyaválasztó-gépek.
Julius Carow gépgyár, Prag-Bűbna.

Szőlőültvény!!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza

Gyökeres fásoltvány ezre	180	K
„ „ szép őzhibával ezre	90	„
„ „ zöldoltvány ezre	160	„
Sima zöldoltvány ezre	90	„
Gyökeres Riparia Portális vastag ezre	32	„
„ 2 éves „ ezre	40	„
Sima Riparia Portális vastag ezre	18	„
„ „ vékony „ ezre	8	„
Gyökeres hazai nemes vessző ezre	30	„
Sima hazai nemes vessző ezre	10	„

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — Árjegyzék ingyen. — Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása. — Szent Urbán templom.

Szkely I. József Gyöngyös,

HOMOK — ARANY

A legjobb és legolcsóbb építőanyag

a homokból, cementtel vagy mészzsel készült falazótégla, tetőcserep, fal- és padlólapok, csövek stb. Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva

Dr. Gaspary kézi- vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban

A 262. számú ismertetési brosurá ingyen.

Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipzig Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt Le pzig mellett (Németország)
1102

ÖKÖRPATKÓK — czészerűek, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas
igás ökör részére.

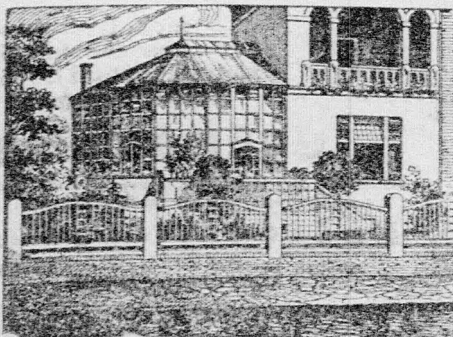
Szabad. lópatkók
igás- és hátsólovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.

Pata- és osülökszegek,
csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE : RAINFELD a/d. GÖLSEN N. O.

Azokhordók minden méretben czéggelzéssel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfuro és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

MELHORN OSZKÁR

R. Schweinsburg.

Legelső különleges gyár: Pálmaházak, téli kertek, meleg- és hidegházak és bármely növényházak építésére, központi fűtések berendezésére legújabb szerkezetben és kiváló díszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Általános üzemi- és ipari gépgyár

Kogler és Roszner Budapest, V., Váci-ut 26 sz.

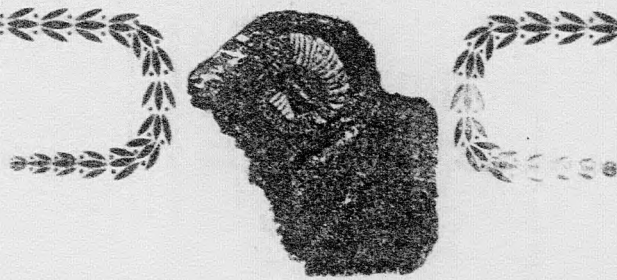
Bárminemű felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk. Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Sziveskedjen megkeresni.

3286

Tenyészbikaeladás.

Gróf Károlyi Mihály ur ömeltósága debrői hitbizományi uradalma törzstenyészetéből vehemben importált, országos törzskönyvben felvett, tuberkulin oltásra nem reagált, kettő darab egy és fél éves simmenthali **tenyészbika eladó.** Megkeresések kéretnek: **Jószágfelügyelőség,** Kompolit, posta Kápolna, Heves megye.

3297

A koseladás

Schaumburg-Lippe herczeg uradalmában, Virovitica, Slavónia

1909 márczius 11-én

déli 12 órakor veszi kezdetét.

Eladásra kerül egy eredeti **Merino** gyapjas nyáj (Boldebucki leszármazás), mint keresztezések eredeti **Rambouillet** kosokkal.

A zsirban nyírott gyapjunak ez évi eladási ára netto 146 korona volt métermázsánként.

A nyáj tenyésztője **Arnold Felix** juhászati igazgató, Friedenau-Berlin.

A kosok az aukció előtt megtekinthetők.

Bejelentést elfogad és felvilágosításokkal szolgál a

Herczegi uradalom igazgatósága, Virovitica.

(Vasut, posta és távírdáallomás.)

3295

23595/1909. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A polgárosított magyar határőrvidéki kir. tanulmányalapítványi s bács-bodrogvármegyei Káty község határában fekvő „Ballaszállás” nevű, mintegy **302¹³³¹/₁₆₀₀ holdas mezőgazdasági birtok 1909. évi október hó 1-től 1921. évi szeptember hó 30-ig, vagyis tizenkét évre** terjedő bérletére, az alulírt miniszterium IX-ik ügyosztályában (V., Vadász-u. 33.) **folyó 1909. évi április hó 19-ik napján déli 12 órakor** tartandó zárt ajánlatu versenytárgyalás útján fog haszonbérbe adni, melyen a zárt ajánlatok érdeklődők jelenlétében fognak felbontatni.

Az egykoronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásbeli ajánlatok, amelyeknek borítékára reávezetendő: „Ajánlat a kátyi birtok bérletére”, az alulírt miniszterium segédhivatala igazgatóságánál, a versenytárgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyújtandók be.

Az ajánlatban nemcsak a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér is, számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlat csak akkor tárgyalatik, ha a kiszolgáltatót ajánlati minta szerint, perrendszerűleg két tanu előttemezésével van kiállítva és aláírva.

Bánatpénzül 1000 korona vagy készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban, vagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjében, bármelyik állami (adóhivatali) vagy a budapesti kir. közalapítványi központi pénztárnál (V., Hold-utca 16.) teendő le és az erről szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Elkészve érkezett vagy kellően ki nem állított, vagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembevételre nem számíthatnak. Oly egyének, kik apai, gyámi hatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszinte, akik az uradalommal szemben hátralekos tartozásban vannak, vagy bármely perben állanak, a versenytől kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minta az alulírt miniszterium IX. ügyosztályában a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (V., Hold-utca 16. sz.) és Káty község elöljáróságánál, a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapest, 1909 február hó.

3284

A vallás- és közokt. m. kir. minisztertől.

G
V
VAS
X., KÖ

Távirati cz

Felhívj

melyek ugy
gözekét fel

Részletes
áránlat
szivesen
szolgálunk

Hajland
fizetési feltét
tonnás s

A t. ga

Egyéb

és gazdaság
és elektro
kötörök és

Öamuködő növénypermetező
kocsira szerelt
répa és burgonya permetezésre, valamint a vadrepeze, vadmustár és másféle gyom kiirtására szolgál.

IG. HELLER, Bécs, II., Praterstrasse 49.
3220b KÉPVISELŐK KERESTETNEK

Védelem a baleset ellen!
Biztonsági zablák
lovak részére.

Ara 4-9 korona darabonként. :: Prospektusok ingyen.

PFEIFFER J., Pétervárad, Szerém megye.
3294/a

Eladó
élősvényecsemék. „Gled tschia“
I. rendű minőségben ezre 8 kor., II. r. 5 kor. „Maclura“ I. rendű ezre 14 korona, 50.000 vételnél 10 százalék engedmény. Csomagoltan vonatra feladva 8 százalék számíttatik. **Gyümölcsfák**, különösen francia őszi barack nagyban tenyészendő fajokból 100 db ára 40 K. **Novothny Miklós** faiskolája, **Rákóczi falva**, Szolnok mellett. 3283

Uj gazdasági számvitel!

Már megjelent az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalatának kiadásában

Kenese Ferenc **Egyszerű gazdasági számvitel**

című műve és ezzel kapcsolatban a hozzávaló

Egyszerű gazdasági :: :: számviteli nyomtatványok
amelyek összeállításánál a szerző, elsőrangú szakférfiak egybenhangzó, rendkívül kedvező bírálatára szertint

a jelenkor legtekélyesebb rendszerét követte.

A nyomtatványok kizárólag hazai gyártmányu, finom könyvnyomó papíron állítottak elő és minden iv a magyar gyár vizjelen kívül a „Kenese-féle gazdasági nyomtatvány, Pátria r.-t. Budapest, Köztelek“ jelzést is viseli. Próbá-iveket (41-féle nyomtatvány) ezen új rendszernek könnyebb megérthetése czéljából, egy gazdasági év szemléltető levezetésével 12 kor. 50 fill.-ért, ismertető könyvet 1. kor. 50 fill.-ért, összesen 14 koronáért szállítunk. Az állandóan raktáron lévő nyomtatványokból, melyek ugy ivenben, mint kötve szállíthatók, kívánatra részletes árjegyzékkel készséggel szolgálunk. Megrendelések a „Pátria“ irod. váll. és nyomdai r.-t. Budapest, IX., Úllői-ut 25. (Köztelek) címre intézendők.

Motor!

KARZAG TESTVÉREK MOTORTELEPE
BUDAPEST, AULICH-UTCZA 7.

Ajánlják a legjobb és legbiztosabb járatu szivogáz, nyersolaj- és benzínmotor-gépeket, valamint benzínkomobil cseplőkészleteket a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Levélbeli megkeresésre árjegyzékkel és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 3247

Nagy uradalom

kezelését elvállalja, tantíemre, kaczuióképes, kiváló képzettségű, nagy praxissal bíró, magyaróvár gazdasági akadémiát v-gzett fiatalember. Esetleg hajlandó megfelelő tőkével rendelkező egyénnel nagyobb gazdaságot társas viszonyban vezetni. Szives ajánlatok „Adminstrator 2804“ jelldre Haasenstein és Voglerhez, Buda-pest, Dorottya-utca 9. küldendők. 3288

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet l. faj-tiszta anyagra.

Gyümölcsfák
diss- és kertésznövények stb. Nomen szilvacemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok:
európai, amerikai szőlő és gyökeros vesszők. Árjegyzékét ingyen küld.

FISCHER és Társai

8-as gőzmozgony
(univerzális hajtó- és vontatógép) 3 kocsi-val, Első magyar gépgyár gyártmány. épült 1907-ben, alig használt, jutányosan eladó. Ajánlatok „1907“ jelige alatt Blockner J. hirdető irodájába, IV., Sütő-utca 6. kéretnek. 3287

Pinczék: BUDAFOK. Kírtendiség: Közp. Vásárosarnok. Baromfihizlalda: BUDAFOK.

MAGYAR GAZDÁK ÉRTEKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST.

Értékesít húsféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű élelmiszert. Hordóbor-értékesítő osztály. — Égetett szeszes italok értékesítése.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Igazgatóság és központi iroda: **IV., Veres-Pálné-utca 40. sz.**

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület Vezérképviselői.

Élelmiszer-áruház (IV., Várház-körut 8. sz.) húsz-, csemege-, fűszer-, bor- és nagyban oszdtályval. — A maga nemében egyedül álló élelmiszeri intézet.

Fiókok: Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Fiume, Erdélyi birtokosok ottani fiókjainknál mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket a legjutányosabban vételhetnek.

Préselő- és csiszológépeket
cement-, mozaik-, granitdoit-, terrazzo- és járdalapok gyártására, ugyszintén az összes formák műkövek, betoncsövek, gömbölyű és tojásalakuk, betonsúlyesztő ládák stb. részére szállít a legujabb szerkezettel és szolid kivitelben

Eisengiesserei und Maschinenfabrik Niederburg
Georg Wittmer, Karlsruhe, Baden.

Alapított 1874.

A bel- és külföld legnagyobb gyárait én rendeztem be. Katalógusok ingyen és bérmentve. Legjobb referenciák.

Vezérképviselő Magyarországon részére: **Büschitz Mór, Komárom.** 1024

Deere-féle amerikai tengeri vetőgép,

műtrágyaszóróval is, mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe, hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen ugy hosszú, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapálható. Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket, az itt láthatót találtam a legjobbnak és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetbeni jóállás mellett ajánlani. Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál

Propper Samu
mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váci-körut 52. szám.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSULAT
VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31. BUDAPESTEN X., Kőbányai-ut 31.

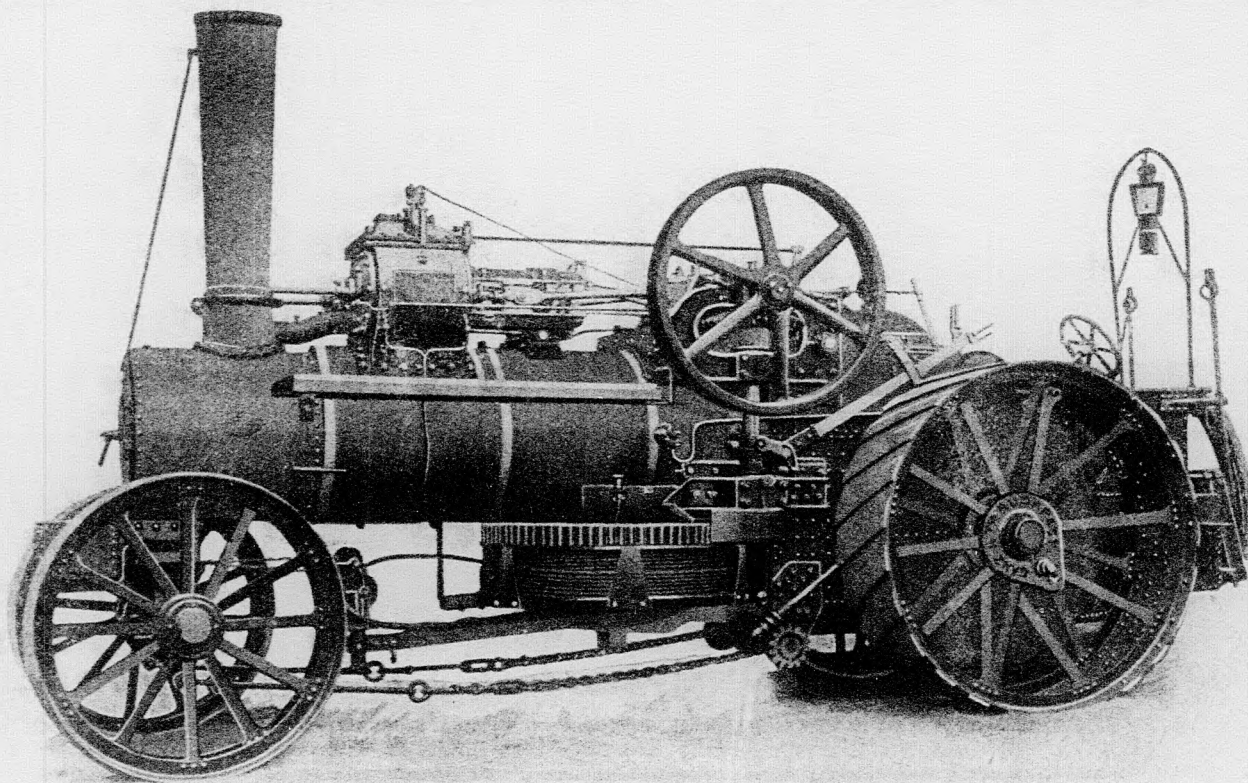
Távirati cím: „GANZCOM” BUDAPEST. ***** TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű, **Kétgéprendszerű**

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányú gőzekét felülmúlnak.

Részletes
árajánlattal
szívesen
szolgálunk.

Legtökélete-
sebb acetylén
világító-
rendszer.

3271b

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

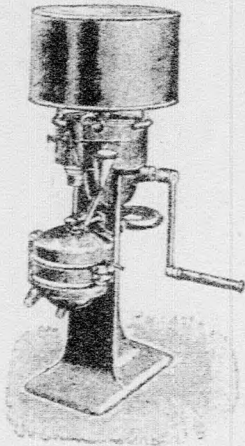
Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Egyéb gyártmányaink:

MOTOROK, stabil benzinmotorok, benzinlokomobílok cséplők hajtására; szívógázmotorok minden nagyságban 3000 lóerőig. Armentesítő szivattyús és gazdasági öntözőtelepek. Turbinák és turbínaszivattyúk. Teljes malomberendezések, elevátorok. Daruk, kézi, gőz és elektromos hajtásra. Mindennemű vasuti kocsik. Vas- és aczelöntvények. Cément- és téglagyárberendezések, kötörök és aprítógépek. Bányaemelőgépek. Közuti gőzhengerlőgépek, utimozdonyok.

Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

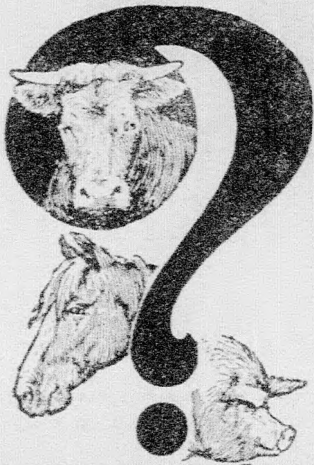
„Eredeti”
MÉLOTTE
főlözőgépek.

A legelősebb főlőzés.

Több mint 200000
db használatban.

Javítások kizárva.

Teljes gazdasági, baromfi-, nyultenyésztési, állat-
gazdasági árjegyzékekkel szakosztályonként kü-
lön-külön kívánatra készséggel szolgálunk:

„Világhírű”
HAUPTNER
gyártmányú
állattenyész-
tési cikkek:

Ló-, marha- és juhnyíró-
gépek, szucrepok, gyom-
moresövek, fűjelzők
stb. állandóan raktáron.

GEITNER ÉS RAUSCH főh. udvari szállítók
Budapest, VI., Andrassy-ut 8/KÖZ.

Sárga szőrme házinyul

aranyul, ezüstnyul és mindennemű prém- és husnyulfaj, valamint

„óriási belga tenyésznnyulak”

10-14 font súlyú példányok direkt Belgiumból többszörösen díjazott első-
rangú tenyésztőtől importálva. 8-10-et szaporít egyszerre, úgy, hogy
évente 40-50 db ivadékot lehet egy nőstényre számítani, ami 6 hónapos
korában 400-500 font nyulhúsra felel meg. Miután különös ápolást nem
kíván, bármely istállóban a hulladékokon megél; közgazdasági szempontból
megbecsülhetetlen.

Farmok berendezésére, vérfelfrissítésre tenyészpéldányokkal mindenkor
szolgálhatunk. Leolt nyulakat és bőröket legmagasabb napi áron állandóan
veszünk.

Sächsisch-Orientalische Lebensmittel Import Gesellschaft
Mittweida i. Sa. 3204c Magyar levelezés.

Tenyészbika- és vetőmag-eladás.

Reizman Herman kisvárdai gazdaságának több ízben
díjazott magyar-alföldi tenyészetében **14 darab 2 éves**
és 4 darab 3 éves tenyészbika

szépen fejlett „”
eladó. Ugyanott „Prof. Walthmann”,
tavaszi vetőrozs, „Präs. Krüger” és

„Omichen” vetőburgonya kerül eladásra.
Reizman Herman gazdaságainak központi
irodájához, Kisvárdára intézendők. Megkeresések
3265

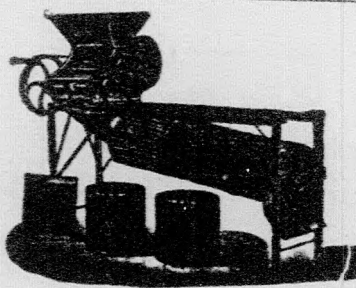
PARCZELLÁZÁSOK

teljes (műszaki, jogi és pénzügyi)
lebonyolítása, birtokrendezések, **földmérések,**
gazdasági vasutak, esatornázások, belvizlevezetések, öntözés,
vasúti nyomjelzés, kisajátítások keresztülvittele, mindennemű mérnöki munkálatok

FEKETE BÉLA
okl. mérnök

mérnöki irodája
BUDAPEST, VII. KER.,
RÁKÓCZI-UT 30. SZAM.

„”
Telefon 37-35. 6114

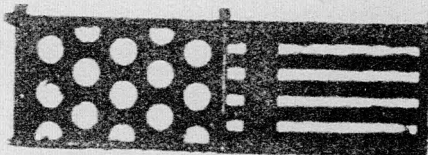

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona özsef-u 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
cséplő gépek számára.

Voss-trágyaszóró

Árjegyzékkel és pontos leírással, mely egyúttal számtalan elismerő
levelet is tartalmaz, kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. 821

Hofherr és Schrantz

BUDAPEST, VI., Váci-körut 57.

Magyar Gépgyári Művek Részv.-Társ. Kispesten.

Ajánlja szab.

VOSS-féle **trágyaszóró-gépét,**

mely általánosan a legjobbnak van elismerve.

A „K

A S

29 ábra

megjelen

vaskos f

„Pátr

Budap

Elad

mez

urilakkal,

50, a birt

Bővebb fe

dr. Pic

V., Ara

Elmaradt ö

BIPPAR

„K

Főraktár

őszi szánt

boronái

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ 2—3. füzete:

A szarvasmarha tenyésztése

29 ábrával Irta: KOVÁCSY BÉLA

megjelent és az előfizetőknek megküldetett. Külön megrendelve a vaskos füzet 1 koronába, illetve bérmentes küldéssel 1 korona 10 fillérbe kerül.

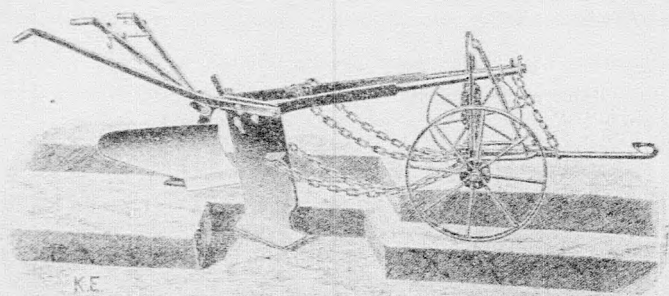
„Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Eladó 635 (1200 □-öles) hold területű első-minőségű

mezőgazdasági birtok,

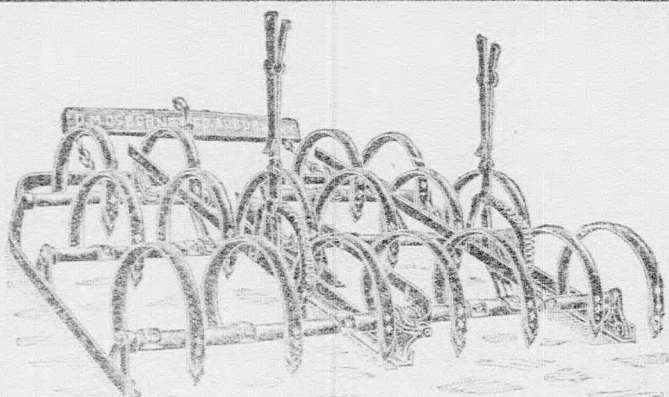
urilakkal, gazdasági épületekkel. Vasutállomás a fővárostól 50, a birtoktól 30 percnyire. — Ügynökök nem díjaztatnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető, a tulajdonos megbízásából, dr. Pick Jenő ügyvéd irodájában, Budapest, V., Arany János-utca 16. sz. 3277

Elmaradt őszi szántások tavaszszal előnyösen pótolhatók a **BIPPART**-rendszerű kombinált altalajekével.

„Kühne“ mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság :: ::
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

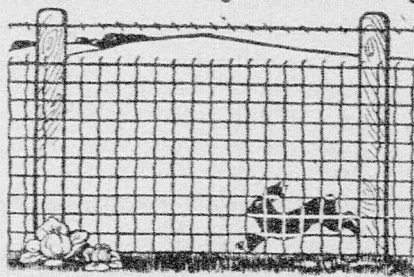

Őszi szántások tavaszi megmunkálására **rugós-fogas boronáinkat és mivelőeszközeinket** ajánljuk.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Haza! gyártmány! Nem tévesztendő össze a 6-szögletes osztrák gyártmányával!

Mezőgazdák figyelmebe!

Szőlősgazdák figyelmebe!

Baromfi-tenyésztők figyelmebe!

Nyúltenyésztők figyelmebe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/11.

ajánlja kiárólagosan **Hungária sodronyfogatát**, mint a szabadalmazott legelőszertűbb és legelősebb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világszabadalommal védett találmány előnye: olcsóság! cseélszerűség és könnyű kezelés.

Horganyozott vassodronyból készül (nem kell befesteni), körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 3 méter magasságban 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.
Sodronyerősség: 1 1'2 1'4 1'6 1'8 2 2'2 2'5 2'8 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1/2 méter magasságban pedig 1, 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.
Sodronyerősség: 1 1'2 1'4 1'6 1'8 2 2'2 2'5 2'8 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbelül 1,5x5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben. Ára négyzetméterenkint 82 fillér.
Körülbelül 5x10 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.
Sodronyerősség: 2 2'2 2'5 2'8 mm.

Ár □-méterenkint: 62 74 86 102 fillér.

Körülbelül 10x10 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.
Sodronyerősség: 2 2'2 2'5 2'8 mm.

Ár □-méterenkint: 12 17 57 67 fillér.

Csomagolásért, földelésért és kezelési költségeért □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért számítok.

A horganyozott tükessodr. n. ára (6 cm. tüsketávolsággal) méterenkint 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés letézés szerint megmagasítható.

Számos elismeréssel áll rendelkezésre! Továbbá gyárt és szállít: kőbősséges gép- és kézi sodronyfogatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkerítéseket erős sodronyfogat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat, magtár-ablakrostályokat, ökor-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyó-özörlőket, cséplőgépebe való gabonaszétválogató-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

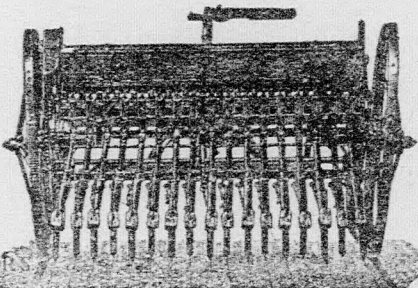
Mindennemű lőtt vadat

keresünk a következő szezonra megvételre. Uradalmakkal stb. szerződést óhajtunk kötni az egész évi elejtett vad mennyiség átvételére, (Kézpénzbiztosíték.) Szives ajánlatot alábbi címre kér a

Sächsisch-Orientalische Lebensmittel-Import-Gesellschaft
3204/a Zentralstelle: Mittweida I. Sa. Tschirner-Platz 13. II.

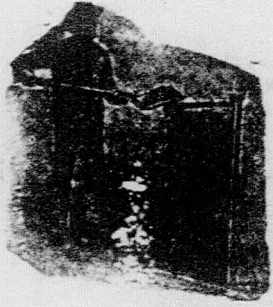
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V., Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen idényre: **SACK RUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait, aczélekeit, vashoronáit, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecskavágó-, répa-vágó-gépeit. Kézi, járgány- és gőzhajtásra elsőrendű biztonsági járgányait, „Westfalia“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű takarmánypároló-készülékeit s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Tessék prospektust kérni!

Szenzációs találmány a mechanika terén: „**TRIUMF**” száktartó gép. A „**TRIUMF**” egy napszámost pótol, ami által a t. gazdaközönségnek nagy pénzmegtakarítást tesz lehetővé. Ára 15 kor. A „**TRIUMF**” kizárólag Hellmann H. W. berlini gépgyárában készül és megrendelhető a magyarországi vezérképviselnél: **SZABOLCSI LAJOS** ur irodájában **BUDAPEST, Erzsébet-körút 7. száma.** 986

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hans-palota)

(Azelőtt: Ferenz József-tér.)

Ajánl gazdagságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyümölcsfa vadoncok

továbbá ákác- és gledicsia-csemeték eladása.

Vadescmete-készletem meghaladja a két milliót. Csakis 1-2 éves rendkívül gazdaggyökerű, mindenféle gombabetegségtől és állati ellenségtől mentes csemetéket bocsájtok áruba, úgy, hogy azok bárhova is kerülnek, biztosan fogamznak és vigan tenyésznek.

A fenti vadoncok egy részéből gyökérképzés végett átültetett minőségben is szolgálhatok.

Csemetéim erősség, illetve magasság szerint két csoportban vannak rendezve, és pedig:

I. csoport.

Inkább kézbeli nemesítésre való, de nyári szemzés alá is alkalmas 2 éves csemeték:

1. osztály, a föld ilyen [—] 11 mm. vastag	korona
100 drb ára	5.-
1000 drb ára	40.-
2. osztály, a föld színén ilyen [—] 8 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	3-60
1000 drb ára	32.-
3. osztály, a föld színén ilyen [—] 6 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2-80
1000 drb ára	25.-

II. csoport.

1-2 éves nyári szemzés céljából, vagy gyökereztetés végett kiültethető csemeték:

1. osztály, a föld színén ilyen [—] 4 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2-20
1000 drb ára	20.-
2. osztály, a föld színén ilyen [—] 3 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1-60
1000 drb ára	15.-
3. osztály, a föld színén ilyen [—] 2 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1-20
1000 drb ára	11.-

5-10-25-50 ezer drb vételénél megfelelő árengedményt adok.

Eladó készletem van bármilyen nagy mennyiségben a következő vad csemetékből:

körte, alma, mandula, szilva, (Prunus Mirabolana), sajmeggy, (Prunus Mahaleb) bírs, doucin és paradicsomalma.

Fentemlített mindenféle fajú gyümölcs-vadescmete egyforma áron adatik el.

Igen nagy készletem van fentiekben túl mindenféle fajú nemes oltványokból, valamint sövénykerítésre alkalmas Gledicsia, továbbá erdősítésre és utszélre való 1-5 éves ákácfaiból is. 3170/a.

Kimerítő és részletes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ föld-, szőlő- és faiskola-birtokos CZEGLÉD.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vallalatának kiadásában legújabbán megjelent:

DOHÁNYTERMELÉS ÉS KEZELÉSTAN

Irta: PRAZNOVSZKY ÁGOST

MÁSODIK KIADÁS

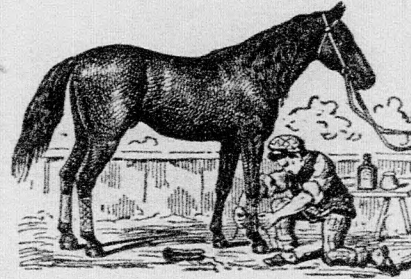
Ára tüzve 2 korona, vászonkötésben 3 korona.

Szerző munkájának e második bővített kiadásánál figyelembe vette a dohánytermelés összes ágazatánál szerzett tapasztalatokat, amelyek az elmúlt 10 év alatt jönnak bizonyultak. Felsorolja továbbá a vonatkozó szabályrendeleteket és tudnivalókat, amelyekre a termelőnek és munkásnak egyaránt szüksége van. Gazdag tartalmából felsoroljuk a következőket: **Elméleti rész.** A dohány történetének rövid áttekintése. — A dohány növénytanai beosztása és vegyi összetétele. — A dohányfajták ismertetése. — **Gyakorlati rész.** Termelés és kezeléstan. Éghajlat. — Talaj és megművelése: a) talaj, b) művelés. — Helyzete a vetéscorgóban. — Termelőfajták kiválasztása. — Rászanevelés: a) melegágyak, b) hidegágyak. — Ültetés. — Művelés, apolás. — Hegyelés, tető-elhánnyás, bugázás. — Törés ideje és kivitele. — Fűlés. — Szárítás. — Beszáradt dohány további kezelése a pajtában. — Exsiccator. — Dohánypajtkról. — Osztályozás, simítás, csomózás, baalozás. — Dohánybetegségek és ellenségei a növény- és állatvilágból. — **Függelék.** a) Tövenkinti szedés, szárítás. — b) Botrafűzés, tömegasztagnai szárítás. :: ::

Megrendelhető a „Patria” r.-l. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2-80. Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és gyógyításra, az inak merevségének stb. kiegészíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban. — Elvezetés, vignetta és csomagolás védve.

Valódi csakis a mellette levő védjeggyel.

Főraktár Török József gyógyszerésznél, Bpest, Király-utca 12 szám. Andrassy-ut 26. szám.

KWIZDA szabadalmazott bokavédő szalagok | PNEUMATIKUS BOKAVÉDŐ szalaglégpárnával gummiból

szürke, fekete, barna és fehér színben | csak fekete színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm, megfelel az 1. sz.
23-24 cm, megfelel a 2. sz.
25-27 cm, megfelel a 3. sz.
28-30 cm, megfelel a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabonként:
1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90
3. sz. K 6.40 4. sz. K 7.30

Fekete, barna vagy fehér színben, drbként:
1. sz. K 5.90 2. sz. K 6.40
3. sz. K 6.80 4. sz. K 7.70

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott.

Raktár Budapest: Glasz József, Koronaherczeg-ut 9. Hegyi és Stlassny, Múzeum-körút, Freund A. és Fia, Koronaherczeg-ut, Geifner és Kausch, Andrassy-ut, Huzela M., Váci-ut, Kutscher Sylvester, Kerepesi-ut, Keleti J., Koronaherczeg-utca, Ulbrich S., Teréz-körút, Wacziarg A., Károly-körút, Wessely István, Váci-utca. IV.

VILÁG

F

Évek óta

Egyetlen gúzt

50⁰/₁₀-ka

Kéteprend

Szakprofessz

nek díjment

készséggel s

Interurbán

Eladásra

ben sima

Port

Mon

ugysintén

keres f

megező

egyéves gy

készlet gy

jékből.

Badacs

oltvány

Gazd

BUDA

Alakult 19

Alapítvány

Tartalékok

1901 évi

1902. "

1903. "

1904. "

1905. "

1906. "

Biztosítás

Az üléstered

1901. évi t

tagok 4⁰/₁₀-os

gyűlési hatá

ellen biztosít

a jégkár ell

1906. évben

Biztosítási a

sével. Nyom

szolgá.

Dr Jégk

kedvesné

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

VILÁGREKORD!

FORRÓGŐZEKE

300 fokot meghaladó gőztulhevitéssel.

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabadalmazott füstcső-tulhevitőjével. Gőzekékre egyedül jogosított gyártója KEMNA J. gőzekegyára.

Egyetlen gőztulhevitő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevitő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétegyprendszer, sodronykötélátvitel. Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkből egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen,

készséggel szolgál **KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága**

Interurbán-telefon 91-21.

Budapest, IV., Kessuth Lajos-utca 8.

Sürgőnycim: Kemna Budapest.

Eladásra kerül nagy mennyiségben sima és gyökeres **Ripária**

Portális és Rupestris Monticola alanyvessző

ugyszintén ily alanyokon készült első osztályú gyökeres fásoltvány a legkitünőbb bor- és csemege szőlő fajokban. Továbbá eladunk többféle fajban egyéves gyökeres hazai szőlővesszőt. — Nagy készlet gyümölcsfa-csemetékből és díszcserjékből. — Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők:

Badacsony - Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca. (Balaton-vidék.)

20 darab elsőrendű simmentháli

tenyészbika

eladó Pajzs Gyula törzstehenészetében, Ráczalmás, Fejér megye. 3268

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340.- ker. Tartalékok 764.780-18 "

Összesen: 2.735.104-18 ker.

1901. évi felesleg	90.349.- ker.
1902. " "	59.782-26 "
1903. " "	109.331-78 "
1904. " "	72.438-23 "
1905. " "	81.750-60 "
1906. " "	36.243-83 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módok szerinti.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege köztulési határozattal tartalékba helyezteft. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál. Az igazgatóság.

Ér. Jégbiztosításnál 1907. évtől kezdődőleg újabb jelentékeny kedvezményekben részesíti a gazdákat, melyekről kívánatra felvilágosítást nyújt.

Alapítva 1847.

Janos

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL - RÉSZLETFIZETÉSRE

Szőlővessző eladás.

A Pallavicini Sándor örgróf hitbizományi uradalmának percsőrai filloxeramentes szőlőtelepén eladó: 180.000 db simavessző Olasz Rizling, 150.000 db simavessző Ezerjő, 160.000 db simavessző Kövidinka, 10.000 db simavessző Nagyburgundi, 6000 db simavessző Kék Kadarka, 10.000 db simavessző Oportó. Ezrének ára 6 korona csomagoláson kívül a kisteleki állomásra szállítva. Posta: Cs. Sővényháza. Percsőrai gazdaság. 3264

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta **zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokrócot, manilla gép-kéveket, „Hungaria“ kézi favéges NAGEL ADOLF kéveket, zsineget, spárgát** míg áraitat be nem kérte. **BUDAPEST, V., Arany János-utca 10.**

Erdei csemeték.

Elsőrendű, szép, erős gyökérzetűek, mohában csomagolva, muraszombati (Vas megye) állomásról szállítva.

Luczfenyő csemete (Obies exselsa)

2 éves: 1000 darab 5 korona,
4-5 éves: 1000 darab 6 korona,
2 éves iskolázott 1000 darab 7 korona.

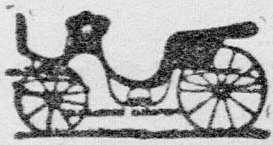
Erdelfenyő csemete (Pinus silvestris)

1 éves: 1000 darab 4 korona,
2 éves: 1000 darab 5 korona.

Gróf Szápáry László erdészeti intézőségénél. 3262

Facsemete-eladás.

Méltóságos gróf Vigyázó Sándor ur Puszta-Haraszti gazdaságában eladó mintegy 4000 darab 4 éves, kiváló szép, erőteljes növésű **vadgesztenye** és 3000 darab 4 éves, szintén erőteljes növésű **amerikai dió**. Rendeléseket elfogad **uradalmi tisztartóság, Puszta-Haraszti, posta Vácz, Pest megye.** 3278

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Allat-egészségtan.

Állattenyésztő és Állattartó gardák használatára. Irta: Monostori Károly 223 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a „Patria“ r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest IX., Ullői-ut 25.

ELADÓ gróf Zichy Ráfél ur ömlesztésű felsőszentiváni uradalmában: circa 1000 db 130-150 cm. magas 3-4 éves tuja (részben piramidális, részben közönséges) 100 darabonként 60 kor-ért. 500 db. homoktalajban nevelt 180-200 cm. magas, szép koronájú, különféle fajta oltvány téli alma, ugyanilyen méretű 200 db körte és 200 db cseresznye oltványok, darabonként 80 fillérenyi árban. 1000 db 4 éves fehér körte 100 darabonként 50 korona árban, 1000 db amerikai körte 100 darabonként 50 korona árban.

Megkeresések Kende Béla uradalmi főintéző ezimre, **Bodakajtor-Felsőszentiván** (Fejér megye) küldendők. 3275

Dunántuli birtokot

bérbe vagy örökáron vesz a

Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár r.-t.

Szombathely.

Ajánlatok közvetlenül e ezimre küldendők. 3285

MAGYAR LEVELEZÉS! MAGYAR LEVELEZÉS!

GYAPJÚT

1909. évi termést és kész árut, a szokásos nyírási időben szállítva, szerződésileg a legmagasabb árban, igényelt magasságu foglaló lefizetése mellett, az uradalmon átvéve, átvételkor ki fizetve, közvetlen külföldi gyárak részére vásárol

WERNER F. Wien, III/2. Löwengasse 36. Telefon 2658.

Uradalmak részére épületfát

minden minőségben és méret szerint, valamint **tűzifát**, legelőcsobban szállítok bárhova. Állomás megjelölése után, árajánlattal szolgálók.

Czím:

Roger Pál fatermelő

Budapest, V., Lipót-körut 23.

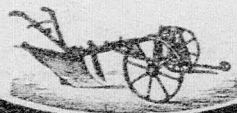

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{LD}
Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kazeaió- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetelőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Eladó bőtermő tavasz-buza vetőmag

(fejérmegyei) vevő zsákjaiban **Sárosd** vasutállomásra szállítva métermázsánként 32.— korona. **Gróf Esterházy László jószágigazgatóságánál, Sárosd.** 3289

Szénát Szalmát

muhart, zabosbukkónt bármely mennyiségben

veszek és eladok.

Felprésléshez modern gőz- és löprésemel bocsátó eladó rendelkezésére.

SCHREIER BELA

takarmánynagykereskedő

Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20-52

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségű és legelőcsobban

Ehrenreich Béla

Bajmok (Bácska). 69

Gyors, pontos, olcsó földmérés

világhírű szabdalom 15 államban.

Stádel-Torko FÖLDMÉRŐ-TALIG

kapható

Stádel gépgyárban, Győr

Vétel

Falusi házat 4-5 szobás borsóval, melléképülettel, forgalmu piacchoz közel vételre keresek. Ajánlatok „Falusi gazdaság” ezimre Blocker utca 6. kerületben Budapest, Szent István körút 6. kerületben. Ajánlatok, vétel létrejövén, tiszteletdíjjal szesülnék megegyezés szerinti

VENNÉ

25-50 métermázsza kifli burgonyát

sárgahusú, vagy sárgás borsóval. Szives ajánlatok „Kifli burgonyát” jel alatt a kiadóhivatkozott kerületnek.

Lenmago

minden vidéki állomás legmagasabb árak mellett vásárol

KRAUSZ HUGO terménykivitel ezimre

Budapest, V. Szabadság-utca Csakis árköveteléssel látott ajánlatok kéret

Bérlét

Bérbirtokot keresek 800 holdig tavaszra. Gazdatisztákat, jegy-közvetítést honorálok. Budapest, Remi-szálló.

Szénát Szalmát

muhart, zabosbukkónyt bármily mennyiségben

veszek és eladok.

Felpréseléshez modern gőz- és lópréseimet bocsátom eladó rendelkezésére. 389

SCHREIER BELA
takarmánynagykereskedő
Budapest, VII., Népszínház-
utca 22. Telefon 20—52.

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Gyors, pontos, olcsó földmérés
világhírű szabadalom
18 átlamban.

Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ-TALIGA
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

Vétel

Falusi házat 4-5 szobával,
jókarban levőt, 1-3 hold
belsőszélességgel, melléképülettel, jó
forgalmu placchoz közel meg-
vételre keresek. Ajánlatok „Falusi
gazdaság” czímen Blockner hír-
dető iródában Budapesti, Süd-
utca 6 kéretnek. Ajánlók, ha
vétel létezőn, tiszteletdíjban ré-
szesülnek megengedezéssel.
664

VENNÉK

25-50 métermázsza **kifli-
burgonyát,**

sárgahúsú, vagy sárgás hús-
fajtát. Szíves ajánlatok
„Kifliburgonya”
jel alatt a kiadóhivatalba
kéretnek. 647

Lenmagot

minden vidéki állomáson,
legmagasabb árak mellett
vásárol 775

KRAUSZ HUGÓ
terménykivitteli üzlete
Budapest V. Szabadság-tér 6.
Csakis árköveteléssel el-
látott ajánlatok kéretnek.

Bérlet

Bérbirtokot keresek 800-1000
holdig tavaszi át-
vételre. Gazdatisztelek, jegyzőket
közvetítésért honorálok. Gyula,
Budapest, Rémi-szálló. 684

Gazdák, védjétek állataitokat

csonttörékenységtől és csontlágylástól,
mely a szárazság következtében az állatokománynak
fenyegeti.

Barthel takarmánymészének

idejekorán való adagolása által, égetve vagy praeci-
pítva, 38-42% foszfor-savtartalommal.

Naponta néhány deka elegendő ezen bajok óv-
szeréül. Kiiktatás ingyen. Árak olcsók. 3191

Mich. Barthel & Co, Wien, X/4, Siccardburggasse 44.

A csókaui uradalomban 12 ezer kéve
első minőségű

stukatur nád

van eladó. Venni szándékozók aján-
lataikat az uradalmi számtartó
hivatalhoz, Csóka, Torontál megye
küldjék. 3267

DRÓT-KERÍTÉS
LEGGYORSÓBB AZ 1872. ÉVBEN ALAPÍTOTY
STADLER MIHÁLY
SOPRONYI-FONAT-SZITA-ÁRU-
ÉS KERÍTÉS-CYÁRNÁL
BUDAPEST
VI. VÁCZI-KÖRÚT 43
ARJEGYZÉK
DIJMENTES
MEGBIZHATÓ PONTOS
KISZOLGÁLÁS!

Bérleti hirdetmény.

A gróf Wimpffen Simon érdi uradalmá Fejér megyé-
ben és pedig Erlakovecz kb. 2090 kat. hold folyó
évi április 1-től 15-25 évre bérbeadták.

Ajánlatok legkésőbb folyó évi március 15-ig nagy-
mélt. Wimpffen Simon bírodalmi gróf urhoz Neuhaus,
Weissenbach a'd Triesting adandók be. A bérleti fel-
tétel az uradalmi igazgatóságnál, Érd (ezim: lovag
Huttmann Lajos, Érd) megtekinthető, hol felvilágo-
sítások is készségeggel adatnak. Közvetítők kizárva. 3272

Gróf Hoyos Miksa németladi uradalmá-
ban, posta és távirda Németlad, vasut-
állomás Lad-Győngyös

2 db telivér árdenni mén,
3 „ 3 éves árdenni mén,
1 „ 3 éves nőri mén

mind tenyészgazdálvánnyal, eladó.

Ugyanott tisztavérü, tenyészképes berni
és szimmenthal-bonyhádi bikák jutányo-
san eladók.

Uradalmi tisztartóság.
3281

Nagyobb mennyiségű lucz-, erdei, fekete- és vörös- fenyőcsemete eladó.

2 éves tizezre 45 kor., 3 éves tizezre 65 kor., 4 éves lucz
tizezre 80 kor. Átiskolázott luczesemete tizezre 85 korona,
vörösfenyőcsemete 2 éves tizezre 75 kor., vörösfenyő-
csemete 3 éves tizezre 100 kor. A fent elsorolt fajokból fűcskák is
150 cm. magasságig, parkirozásra eladók. Csomagolás és a
szállítás saját költségemen történik. Arjegyzéket kívánatra
ingyen és bérmentve küldök. Dvoreczi **Kontsek György**
földbirtokos, Abrahámfalva, u. p. Tótróna, Turóc m. 3282

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendű
tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-
SZALONTÁN (Pata puszta).**

ELADÓ BIRTOKOK:

Abauj-Torna megye 1000 magy. hold gazdaság és erdő nagy
vadászattal 370.000 korona.
Bors megye 700 magyar hold elsőrendű cukorrépa-talaj
600.000 korona.
Borsod megye 1000 magyar hold gazdaság, felszereléssel
400.000 korona.
Csanád megye 900 magy. hold gazdaság 680.000 korona.
Esztergom megye 300 magyar hold gazdaság, felszereléssel
180.000 korona.
Fejér megye 3800 magy. hold gazdaság 1.900.000 korona.
Gömör megye 680 magy. hold gazdaság 350.000 korona.
Győr megye 580 magy. hold gazdaság 335.000 korona.
Hont megye 850 magy. hold gazdaság 350.000 korona.
Hont megye 4000 magy. hold erdő és gazdaság 800.000 kor.
Heves megye 1000 magy. hold gazdaság 760.000 korona.
Komárom megye 1500 magy. hold gazdaság 1.200.000 korona.
Krassó-Szörény megye 1800 magy. hold és erdő 400.000 kor.
Nógrád megye 1000 magy. hold gazdaság, felszereléssel 400.000 k.
Pest megye 2000 magy. hold gazdaság, szeszgyárral 1.000.000 k.
Sopron megye 2850 magy. hold gazdaság 830.000 korona.
Szilágymegye 1340 magy. hold gazdaság 760.000 korona.
Trancsén megye 2600 magy. hold gazdaság, felszereléssel
1.000.000 korona.
Ugocsa megye 1000 magy. hold gazdaság 640.000 korona.
Vas megye 600 magy. hold gazdaság felszereléssel 245.000 kor.
Veszprém megye 1800 magyar hold gazdaság felszereléssel
760.000 korona.
Zala megye 1800 magy. hold gazdaság, felszereléssel 1.000.000 k.
Zemplén megye 5700 magy. hold gazdaság és erdő 2.000.000 k.

Beyer Károly Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

Telefon 12-85.

Eladó! Legelőhány miatt mi- 120 drb anyateka, elései idő 4p- rális, 230 drb 2 éves úr, mind tisztavérű Elektorál Negrettli kez- reztetve Rambouilletal. Továbbá 100 g szép rósbaburgonya. Jans- sen Pál gazdasága, Füleken. 656

65 drb 3 éves, erdélyi fajta ököborjú, jutányos áron eladó Btró István Birtokos- nál Monostorszeg, u. p. Dös (Erdély). 667

100 darab egyéves, körül- belül 60 kilós, tenyész- szűke alkalmas kocvaserítés eladó. A tenyészet mangoliczai, főb- önösen kintitűve. Czím: Erdélyi Vilmos béruradalm. Szécsény, Nóg ad megye. 603

100 drb 2-3 éves pirostarka tinó jutányos áron eladó Imregi béruradalmában, posta Czeke, Zemplén m. 674

Eladó két pár behajtott, biztos, kártól, szép járásu, tisztavérű lipicai kocsió jutányos áron Bővebbet Dörner Béla, Székelyudvarhely. 675

Telivér plymouth kakasok dara- bonként 5 koronáért eladó Verly Béla urad. intézőnél Csémernitza-pusztán, u. posta Tercevac-Suhopolje. 677

Eladó lovak. Két egyforma, sárgaszővű, hóka, herélt, Gidrán-csikó, 4 és 5 évesek 163 cm. magasak, kocsil előtt igen szépen és magas lépésben járók. Árak: 200 korona. Ezekkívül egy pár egészen egyforma test- állásu, jel nélküli fekete kanca, 7 évesek, 157 cm. magasak, az egyik lipicai, a másik angol teivér, gyönyörű figurával járó és jól behajtott, biztos lovak. Árak: 130 korona. Megtekinté- hetők Jerzy Ferencz gazdaságában Meretz, u. p. Ogyúy, Hont m. 676

Megvételre keresek a közel vidéken 60-70 drb mástéleves vészen átment, hizlal- való sovány sertést, páronként 120-130 kg. súlyban. Csáka Elek, Hajdánbánya. 679

Vételre kerestek 100-150 drb fekete fejű angol anyajuh vagy bárány. Szíves ajánla- tok Béruradalm. Temes-Remete címre kéremek. 680

100-200 darab szép 3-4 éves vöröstarka tinó kerestek megvételre május 1-én leendő átadással. Ajánlatok csakis tulajdonosoktól, megtekin- tési hely és ár megjelölésével Fülechi Dezso tisztartóhoz, Csáka Torontál megye kéremek. Ügynökök kizárva. 678

Eladó országos törskönyvezett telivér szimmenthali, 1 1/2-2 éves bikák és számtalenti előhasu úszók Fáy Zoltán Cséséd, heve- megyei gazdaságában. 709

Zrinylpusztai gazdaságban (posta Barcs) 33 drb 3 és 4 éves prima merino precoc kos eladó, melyek a topónári júniusztól hozhatók át. 606

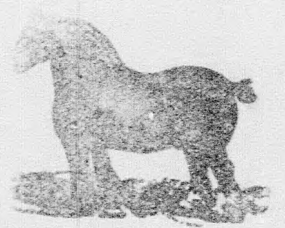
Hizlалásra való és mindenféle fajta jármos ökröket, valamint szép 1-3 éves vöröstarka növendék ököborjakat bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mel- lett eladásra ajánlanak 3205

Récsey és Dukász szarvasmarha-kereskedők NAGYKANIZSA.

20 darab számfelüti bony- hádi simmenthali kereszt- zésből származó

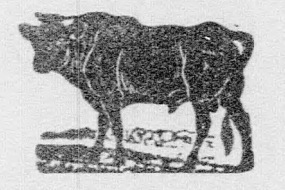
úszó 1 1/2-2 éves kor között, részben befedeztetve eladó. Átadás meggyezés szerint, esetleg május elejére.

Forna pusztán, posta Csákvár. Az intézőség. 3237

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyész-lovak és tenyész- m a n e k

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezé- semet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegy- zékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referen- ziókai rendelkezésre állnak. Czímem: Idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz) Sürögőnczim: Heinrich Senior, Csáktornya. 5729

Elsőrendű fajtelegű vöröstarka ökör és úszóborjukat

1-2-3 éves korban, to- vábbá hizlалásra v. járomba való tarka ökröket, egy- szintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vál- lalozunk. 269 SPITZER és WEILER KIS-CZELL.

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb árakon szállít: Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatke- reskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy hasz- nálati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan di- rekt forrásból közvetítik. Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szent- egyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 424

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas tehenet és mindenféle tenyészállatot szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőség- ben és bármely mennyiség- ben: a tejbőzámra nézve garanciát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállómban állatok állandóan kap- hatók. 1115 Hoffmann Dávid Pusztá-Szentgyörgyi bérle Bonyhád, Tolna megye.

Vöröstarka tinó és úszó teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kap- ható olcsó áron. Későbbi, egy- szintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom. Kintűnő friss fejős tehenek előleges jelentés után, nálam min- denkor megtekinthetők kötele- szettség nélkül. Vevő tetszése szerint választani. 4735

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Elsőrendű eredeti bonyhádi faj vöröstarka ökör- és úszó- borjukat 1-2-3 éves korban, to- vábbá hizlалásra vagy já- romba való tarka ökrö- ket, ugyszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vál- lalozunk. Neizer Antal, Dombóvár Tolna megye.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjaso- kat, hasasokat s tenyész- bikákat bármely időben, bármely mennyiségben cou- lánsul és legolcsóbb árakon szállít: Fenyves Flaschner Sándor tehenkereskedő. Levél- és sürögőnczim: Budapest, V. I., Bethlen-u. 29. Telefon 104-87. Istállók: Kispeszt, Üllői-ut 24. Telefon „Kispeszt 16.”

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjaso- kat, hasasokat s tenyész- bikákat bármely időben, bármely mennyiségben cou- lánsul és legolcsóbb árakon szállít: Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

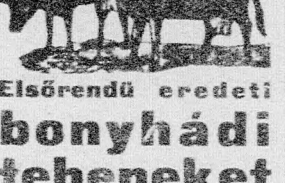
Első- rendű bonyhádi fajteheneket lefejés és tenyésztetre, az átlagos tejelelésért garanciát vállalva, továbbá vöröstarka ökör- és úszó- borjukat 1-2-3 éves korban, hizlалásra vagy járomba való tarka ökröket a legjutányosabb árban, egyezség szerint bár- mely mennyiségben szállít Baneth Adolf Bonyhád, Tolna m.

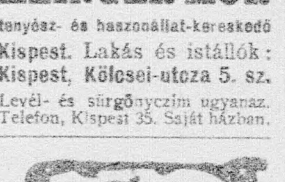
Igen szép, válogatott vörös- tarka szimmenthali jellegű 1-2-3 éves növendék- ökör és úszóborjakat ugyszintén legprimább le- kötni való és jármosökreit legjutányosabb árakon ajánlanak: Klein Testvérek kereskedők Czellőmölk. Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfo- gadtatnak. 882

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész- bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuliáns ára- kon szállít: 3146 KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt, Kölcsei-utca 5. sz. Levél- és sürögőnczim ugyanaz. Telefon, Kispeszt 35. Saját házban.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy bor- jasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuliáns árakon szállít BAUER MÓR tenyész- és haszonállatke- reskedő, BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95,

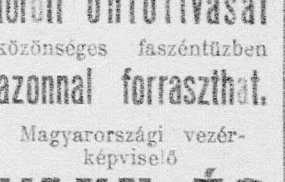

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

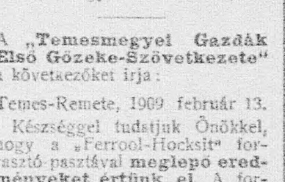
Nincs en üzemzavar! A szabadalmazott „Ferrol-Hocksit” forrasztó-pasztával bárki törött öntöttvasat közönséges faszéntűzben azonnal forraszthat. Magyarországi vezér- képviselő KANN ÉS HELLER Budapest, V., Váci-körut 62. ábrákkal ellátott leírás kívá- natra ingyen és bérmentve. A „Temesmegyei Gazdák Első Gözeke-Szövetkezete” a következőket írja: Temes-Remete, 1909 február 13. Készséggel tudjuk Önökkel, hogy a „Ferrol-Hocksit” for- rasztó-pasztával meglepő ered- ményeket értünk el. A for- rasztott darabokon törési próbát kísérletünk meg és legtöbb eset- ben új helyen tört inkább, mint a forrasztott helyen. Szerintünk a „Ferrol”-nak nagy jövőt jósolunk. Teljes tisztelettel Temesmegyei Gazdák Első Gözeke-Szövetkezete.

Nincs en üzemzavar! A szabadalmazott „Ferrol-Hocksit” forrasztó-pasztával bárki törött öntöttvasat közönséges faszéntűzben azonnal forraszthat. Magyarországi vezér- képviselő KANN ÉS HELLER Budapest, V., Váci-körut 62. ábrákkal ellátott leírás kívá- natra ingyen és bérmentve. A „Temesmegyei Gazdák Első Gözeke-Szövetkezete” a következőket írja: Temes-Remete, 1909 február 13. Készséggel tudjuk Önökkel, hogy a „Ferrol-Hocksit” for- rasztó-pasztával meglepő ered- ményeket értünk el. A for- rasztott darabokon törési próbát kísérletünk meg és legtöbb eset- ben új helyen tört inkább, mint a forrasztott helyen. Szerintünk a „Ferrol”-nak nagy jövőt jósolunk. Teljes tisztelettel Temesmegyei Gazdák Első Gözeke-Szövetkezete.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész- bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuliáns ára- kon szállít: 3146 KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt, Kölcsei-utca 5. sz. Levél- és sürögőnczim ugyanaz. Telefon, Kispeszt 35. Saját házban.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy bor- jasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuliáns árakon szállít BAUER MÓR tenyész- és haszonállatke- reskedő, BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95,

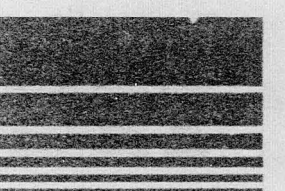

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

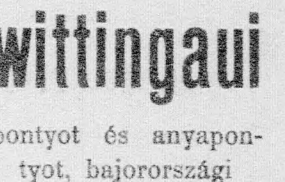
Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy bor- jasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuliáns árakon szállít BAUER MÓR tenyész- és haszonállatke- reskedő, BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95,

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

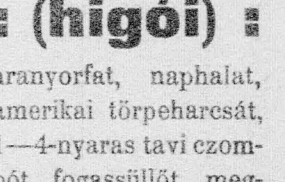

A Sárdi Tógazdaság

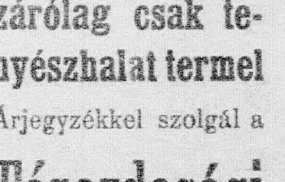
LEVÉLCZIM: TÓGAZDASÁG, SÁRD. SÜRÖGŐNCZIM: TÓGAZDASÁG Kiskorpad, Vasutállomás: Kiskorpad, Ószi és tavaszi szállí- tásra elad 1-2-3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapon- tyot, bajorországi aischgründi 1-3-nyaras és anya- pontyot, japánpontyot (higói): aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharsát, 1-4-nyaras tavi czom- pót, fogassüllöt, meg- termékenyített fogas- süllőikrát és minden egyéb tenyészhalat. A tógazdaság ki- zárólag csak te- nyészhalat termel Arjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség, Sárd, és Dr. Hirsch Alfred Budapest, Kleitildpalota, 1037

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

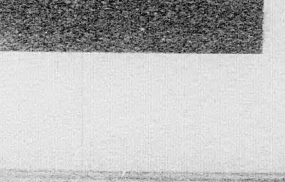
Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

Ökör- és borjueladás! Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénés földbíró okos- nál, mindig prima fiatal erdélyi jármosökök, és 1 1/2 éves fehér ököborjú kapható. Czím: 3276 Nagy Dénés rodbirtokos, Torda (Torda-Aranyos m.).

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőkétesebb szerkezettel és legolcsóbb áruk mellett

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST-KELENFÖLD**

a budaörsi-uton, a vasutállomással szemben.

Zsák, Ponyva, Kötéláru

legelőnyösebb beszerzési forrása a

Magyar Kender- és Lenipar R.-T.

előbb SALZMANN és TÁRSA, Budapest, V., Szabadság-tér 15.
Különleges gyártmányai: a híres szegedi vitorlavászon-zsákok, vízmentes takaró- és repezponyvak, ponyvasátrak, gazdasági kötél- és zsinag-neműek. Kérjen mintázott ajánlatot.

Nem külföldi raffiával, hanem a hazai jobb és olcsóbb, sodrott

Szőlőkötöző-

fonállal kötötzet ma már minden nagyobb racionálisan vezetett szőlőgazdaság, a mit számtalan hozam érkeztet elismerő nyilatkozat bizonyít.

Tessék mintázott ajánlatot kérni a 27 év óta fennálló FISCHER cégtől!

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerozhető be a

Szegedi kenderfonógyár r.-t.-nál Szegeden

mely legujabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermássa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért, kg.-ként kb. 350 m. hosszúság mellett legnagyobb, kb. 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért teljes felelősséget vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal bármely külföldi ajánlatnál

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kb. 10%-al olcsóbban ajánlott hazai fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kender-zsákok stb. legjobb beszerzési forrása. 1177

Német vetőburgonyát

sziléziai és poseni eredetű igen erős és hozamdu utántenyészetekben ajánl olesón

Wilhelm Schifftan, Namslau (Preuss. Schlesien) burgonyanagykereskedő. Alapítva 1878-ban. 3293

Budapest utcáiról összegyűjtött lóhulladék, dusan fekáliákkal compostirozva, :: :: valamint egyéb minőségű

Csery-féle természetes (szemét) trágya

legolcsóbb és legjobb, nem egyoldalú trágyanem, mely majdnem egyenlő arányban tartalmaz kálit, phosphorsavat és nitrogént. :: :: :: :: :: :: :: :: :: Részletes felvilágosítással és szakismertetéssel szolgál

Bayerthal és Lévy trágyaosztály Bpest, V., Bálvány-u. 26. Telefon: 31-79.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár. BUDAPEST, V., Csáky-u. 3.

SPECIAL- szeszgyárak és szeszfinomítók
GÉPGYÁR: élesztőgyárak teljes gépészeti berendezése.
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Öllöt-ut 26. szám. — Az 2145 Magyar Pátriá-Ípar r. t. papírcsón

K

AZ ORS

Az Országos Magyar...
Nem tago...
Egész évre 24 koron...

AZ OMGE

Ülésnap

1909. márcz. 10.
" " 11.
" " 12.
" " 12.
" " 24.

az „Országos M

közgazdasá...
1909. évi márcziu...
órákor a „Közte...
ülésére.
Tárgy:
Urbanovich Tih...
tarifapolitikájáról.

az „Országos M

állattenyésztési és...
1909. évi márcz...
d. u. 4 órákor a...
Tárgy:
A takarmányok...
nak befolyása a...
gére. (Előadó Zait...

MAGYAR

ME

SZÖVE